

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcina 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 46

Poznań, czwartek dnia 29 stycznia 1931

Rok XXVI

Potop

Trudno innym słowem określić posiedzenie Sejmu w nocy z 26 na 27-go stycznia. Większość sejmowa z p. marszałkiem Świtalskim na czele, postanowiła za jednym zamachem zatopić wszystkie większe poczynania rządów pomajowych, które opozycja atakowała. Brześć, przekroczenia budżetowe, czyli „luzy“, sprawa Czechowicza, t. zw. pacyfikacja wschodniej Małopolski, — wszystkie te sprawy, z których każda z osobna wymagałaby kilku posiedzeń, załatwiono na jednym wśród powszechnego zmęczenia posłów, ministrów, dziennikarzy, urzędników sejmowych i publiczności.

Takie zorganizowanie pracy nowego Sejmu nie było rzeczą przypadkową. Nie mówiąc już o przydługich ferjach sejmowych, było nawet po świętach dosyć czasu na odbycie kilku posiedzeń plenarnych, na których można było i należało przedyskutować wymienione sprawy tak gruntownie, jak tego wymagało ich polityczne znaczenie. Ostateczny rezultat, wyrażający się w głosowaniu, wobec istnienia znacznej przewagi rządowego stronnictwa, nicby na tem nie ucierpiał. A zatem nocne, gorączkowe przebieżowanie tak kapitalnych spraw miało inny cel, którego podkreślenie jest o tyle konieczne, że wnika ono głęboko w sam rdzeń pomajowego systemu.

Prasa rządowa wmawia ciągle nam i całemu społeczeństwu, że ostatnie wybory rozpoczęły jakąś nową erę „współpracy“ Sejmu z rządem. Niemal codziennie czytamy rozmaite pretensje, że nie rozumiemy różnicy, jaka zaszła po wyborach, i nie chcemy się do niej odpowiednio „ustosunkować“.

Pretensja nie całkiem słuszna. Uznajemy różnicę, wynikającą z istnienia większości rządowej, — wiadomo, w jaki sposób powstała, ale sprowadzamy tę różnicę do rzeczywistych wymiarów. Wiemy, że, gdyby B. B. nie miał większości, to p. Świtalski nie byłby marszałkiem, a zatem nie byłoby i takiego potopu, jak pamiętnej nocy z poniedziałku na wtorek. Wiemy też, że Sejmowi o większości nawet nie wyrażnie opozycyjnej, ale choćby niezależnej, p. Matuszewski nie ryzykowałby przedstawić ani takiej ustawy skarbowej, jak obecna, ani umowy zapalczanej, a p. Zaleski trzymałby dalej w biurku swoje umowy z Niemcami.

Wszystko to są rzeczy ważne, nawet bardzo ważne dla państwa, ale nie najważniejsze dla rządu i jego obozu. Jeżeli zaś chodzi o to najważniejsze, a mianowicie o utrzymanie obecnego regimenu, to właśnie nie co innego, ale ostateczne posiedzenie świadczy o tem, że w stosunku rządu do Sejmu nie zaszła żadna zmiana. Dla rządów tego typu, jaki jest u nas, niewygodny jest każdy Sejm, jako pośrednik między rządem a społeczeństwem. Rząd chciałby do tego społeczeństwa mówić sam, bez niczyjego pośrednictwa. Jest rzeczą drugorzędą, co ten Sejm uchwała, najważniejsze jest to, co on — mówi.

A mówić w Sejmie może nie tylko minister i poseł z B. B. Mówić może także opozycja, która po wyborach —

Nowe zwycięstwo młodzieży narodowej

Walne zebranie „Bratniej Pomocy“ S. G. G. W. w Warszawie

Warszawa, 29. 1. (Tel. wł.) — Walne zebranie „Bratniej Pomocy“ Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego mimo szalonej agitacji „sanatorów“, w szczególności t. zw. Legjonu Młodych, skończyło się wielkim zwycięstwem obozu narodowego. Na zebraniu obecnych było przeszło 400 studentów.

Ustępującemu zarządowi i jego

prezesowi p. A. Grabskiemu uchwalono absolutorjum i podziękowanie.

Wybrano następnie nowy zarząd, na którego czele stanął kandydat młodzieży narodowej, p. Jan Paprocki. Kandydat „sanacji“ i lewicy Stachórski przepadł.

Narodowcy stanowili na zebraniu przeszło dwie trzecie ogólnej liczby obecnych.

Bezczelne zapędy „Germanji“

Organ kanclerza Brüninga o sukcesie niemieckim w Genewie

Berlin, 29. 1. (Tel. wł.). Centrowa „Germania“ (organ kanclerza Brüninga), powracając jeszcze do seji genewskiej, wyraża wielkie zadowolenie z powodów wyników, jakie Niemcy osiągnęły. Dziennik twierdzi, że był to „wynik nadzwyczajny“, ponieważ osiągnięto wszystko, co można było w tych okolicznościach osiągnąć.

„Germania“ zrzuca maskę i odsłania dalej nieco rąbek kulisy, jaką stanowiła dla Niemiec dyskusja z Polską w Genewie dla ich celów w polityce zagranicznej, dyskusja, zainscenizowana pod hasłem „ochrony mniejszości“...

„Odnieśliśmy w Genewie — pisze rzeczony organ — wielki sukces moralny: został bowiem przed światem przedyskutowany system państwa, które utworzone zostało óngis, jako wał ochrony przeciwko bolszewizmowi. Zdezautowano azjatyckie i bałkańskie metody polskie (!); jakże wobec

tego można zaufać temu państwu i powierzyć jego pieczy kulturalnej nowe przyznane mu obszary i mniejszość narodową na tych terenach. Wobec takich stosunków i kwestja rewizji granic przybierze inne zgoła oblicze. Ci, którzy niegdyś granice te stworzyli, spostrzegą dziś może swą własną nieprzepraszalną i zbytnią pochopność i może chętnie zechcieliby dziś cofnąć swe ówczesne poczynania“

Zuchwałe rachuby „Germanji“ są dość wyraźne. Zdradza się ona, że tylko o to wszakże chodziło Niemcom w dyskusji genewskiej, wytoczonej pod jakimkolwiek pozorem; zdyskredytować Polskę przed światem po to, by sprawa rewizji granic nabrała nowego umotywowania; by można światu powiedzieć, że „Polsce nie można powierzyć terytoriów, przyznanych jej traktem wersalskim, ani pieczy nad mniejszościami narodowymi“.

Zyski genewskie Curtiusa

Ustępstwa Curtiusa w sprawie rozbrojenia za cenę wielkiej pożyczki francuskiej dla Niemiec

Berlin, 29. 1. (Tel. wł.) W związku z rozmową Brianda z Curtiusiem, jaka miała miejsce w Genewie, przedostały się do prasy zarówno francuskiej jak i niemieckiej pogłoski o wielkiej pożyczce długoterminowej, której Francja ma udzielić Niemcom. O pogłoskach tych donosiliśmy już w swoim czasie. Obecnie sprawa zdaje się wchodzić na coraz realniejsze drogi, lansowana już i we Francji przez pewne czynniki oficjalne. Stanowisko francuskiej prasy lewicowej jest w tym wypadku ze względów zrozumiałych zdecydowanie przychylnie dla sprawy która, jak piszą dzienniki lewicowe — „może przyczynić się do zacieśnienia międzynarodowej solidarności między Francją a Niemcami“.

Nawet francuska prasa pravicowa, która początkowo wyrażała zdecydowany opór w sprawie pożyczki dla Niemiec, obecnie zaczyna luzować. I tak „Journal des Débats“ sądzi, że „jakkolwiek myśl sama jest przedwczesna, niemniej... nie należy odrzucać jej a priori“.

Podobny pogląd znajdujemy na łamach umiarkowanego „Le Petit Bleu“ (popierającego Tardieu), który w artykule wstępnym omawiając tę pożyczkę dochodzi do wniosku, że sprawa pożyczki jest zupełnie aktualna i

możliwa. „Gdyby ona doszła do skutku — pisze — odegrałaby niezawodnie wielką rolę w zapewnieniu pokoju“. Również we francuskich kołach gospodarczych, które po wyborach niemieckich w dn. 14 września wstrzymały wszelki kredyt dla Niemiec, zaczyna się objawiać wzrastające zainteresowanie giełdą niemiecką.

Najbardziej charakterystycznym głosem, świadczącym o głębokim podłożu politycznym zamierzonej pożyczki, jest depeza „Dally Telegraph“ z Berlina, która donosi m. in.:

„Curtius powrócił do Berlina z zafaniem do polityki francuskiej i brytyjskiej, jakiego dotychczas nie posiadał. Jednak najbardziej pocieszającym skutkiem pobytu Curtiusa w Genewie jest wyrzeczenie się zamiaru poruszenia sprawy odszkodowań w najbliższym czasie i w bombastycznej formie. Rozmowy z kierującymi politykami Ententy przekonały go, że Niemcy ucierpiałyby na tem tylko. Wzamin za to — twierdzi dalej korespondent — Niemcy uzyskały nadzieję na pomoc finansową ze strony Francji. Rozmowy w sprawie pożyczki francuskiej dla Niemiec zostały ponownie w Genewie podjęte i są na dobrej drodze“.

jak się okazało przy sprawie brzeskiej — ma o wiele więcej do powiedzenia, niż przed niemi. Pod tym względem rezultat wyborów daje obozowi rządowemu tylko częściowe korzyści, polegające na zmianie regulaminu, układaniu porządku dziennego i możliwości zamknięcia lub przerwania dyskusji.

Wszystko to wyzyskuje obóz rządowy w całej pełni. Pamiętne nocne posiedzenie miało na celu utopienie niemilych rządowi rzeczy, zwłaszcza Brześcia i przekroczeń budżetowych, w morzu innych spraw. W tym celu przed sprawą brzeską i kredytami dodatkowymi umieszczono emocjonującą Ży-

dów sprawę ograniczeń i t. zw. pacyfikacji wschodniej Małopolski, w której znowu musieli obszernie wypowiedzieć się Rusini.

Porządek przemówień jest także odpowiednio układany. Ministrowie zabierają głos na samym końcu i z reguły „zwyciężają“ w polemice ponieważ zaraz po ich występowaniu — przerywa się dyskusję. Tak zwyciężyli we wtorek p. Składkowski w sprawie owej pacyfikacji, p. Sławek w sprawie brzeskiej i p. Neugebauer w sprawie podatku od samochodów. Doszli po nich do głosu jeszcze tylko referenci — z B. B.

Są to jednak wszystko „sukcesy“ przejściowe. Sejm mimo rozmaitych trudności „ma głos“. Nie pomoże i potop, bo utopić można wszystko — prócz tego, co zawsze na wierzch wypływa, a mianowicie — prawdy. M. K.

Tyle nasz współpracownik warszawski. Należy jeszcze zwrócić uwagę na zachowanie się klubu B. B. w czasie pamiętnego posiedzenia nocnego Sejmu. Zwykle we wszystkich parlamentach jest tak, że spokój i powagę zachowuje większość, a do głośniejszych wystąpień skłonna jest opozycja. U nas jest inaczej.

Klub B. B. w czasie obrad z poniedziałku na wtorek zachowywał się w sposób barbarzyński. Krzyczał, przerywał mówcom, urządzał nieustannie wrzawę, a w chwilach najtragiczniejszych „śmiał się“. Chichotem, lub cynicznymi uwagami przyjmował opisy tego, co się działo w Brześciu. Gdy poseł Stronński mówił, że w Brześciu zamknięto z Klubu Narodowego posłów Dębskiego i Kwiatkowskiego krzyczano: „za mało was tam było“. O „chichocie“ klubu B. B. przy omawianiu sprawy Brześcia pisała już w „Wiadomościach Literackich“ zbliżona do „sanacji“ Marja Dąbrowska, stwierdzając, że śmiech ten w całej sprawie brzeskiej wywarł na niej najwstrętniejsze wrażenie.

Chwilami zachowanie się klubu B. B. było tak niemożliwe, że nawet marszałek Sejmu musiał wzywać go do spokoju i wtedy robiła się cisza. Między innymi przywołał on do porządku posła B. B. Mackiewicza, redaktora wileńskiego konserwatywnego „Słowa“.

Mimowoli nasuwała się uwaga, że klub B. B. nie bardzo musi być pewny swej siły, skoro ucieka się do argumentów krzyku i śmiechu...

Natomiast posłowie opozycyjni, zwłaszcza z Klubu Narodowego, zachowywali spokój i godność, tak, jak przystało przy omawianiu tragedji brzeskiej, która z jakiegokolwiek patrzy się na nią punktu widzenia, jest wielkim dramatem Polski współczesnej, dramatem, który przejdzie do dziejów naszych i zaciąży na historii narodu.

Międzynarodowa komisja rzeki Odry. Skład delegacji polskiej.

Wrocław, 29. 1. (PAT.) W skład delegacji polskiej do Międzynarodowej Komisji rzeki Odry, która rozpoczęła w dniu 27 stycznia swe obrady, wchodzi: prof. Winiarski, jako przewodniczący, inspektor Konopka, radca Okęcki i dyrektor Zakrzewski z ramienia ministerstwa robót publicznych oraz prezes dyrekcji Cel w Poznaniu Radwański z ramienia ministerstwa skarbu.

XI. Bal „Bratniej Pomocy” Uniwersytetu Poznańskiego

dn. 31 bm. w auli uniwersyteckiej

Nowy rząd p. Laval

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Paryz, w styczniu.

Kiedy sen. Laval otrzymał misję rozwiązania ostatniego przesilenia gabinetowego we Francji, ktoś dowcipnie zauważył, że można być pewnym, iż p. Laval pokona wszelkie trudności, bez względu na to, czy wyłonią się one na prawicy, czy też na lewicy Izby, nazwisko bowiem jego zdaje się być pod tym względem predystynowaną gwarancją odczytywać je można z tem samem powodzeniem od prawej strony na lewą i odwrotnie!

Istotnie p. Laval, podobnie jak każdy nowy prezes ministrów, w pierwszej fazie „ministerjalnych rozmów” badał teren parlamentarny zarówno od strony republikanów - narodowych, jak i od strony radykałów - socjalistów. Pragnął utworzyć rząd, opierający się na jak najszerzej współpracę ugrupowań politycznych. Dlatego wysunął hasło „zgody republikańskiej”. Najwięcej co prawda o niej mówili i słowem tem szafowali radykali. Zapewne dlatego, że najmniej do niej są zdolni. Dali zresztą tego dowody ponownie. Podczas, gdy Unja republikańsko - demokratyczna p. Marina szła bardzo daleko w duchu pojednania, to partja p. Herriota na współpracę ze stronnictwem narodowym zgodzić się nie chciała. A jednak p. Laval w swej szczodrości ofiarował radykałom aż 5 portfelów z teką oświaty włącznie i 2 podsekretarjaty stanął. To wszystko było im za mało. Jeżeli w ślepej sekciarstwie nie domagali się już wykluczenia z rządu p. Tardieu, to jednak ekskomunikowali w dalszym ciągu grupę p. Marina. bez której niema większości w Izbie, gdyż liczy ona około 90 posłów, a pozatem solidaryzują się z nią inne ugrupowania, przedewszystkiem „Action démocratique et sociale”, do której należy p. Maginot, obecny minister wojny.

Wobec nieprzejednanego stanowiska, zajętego przez radykałów, nie pozostawało p. Lavalowi nic innego, jak utworzyć gabinet bez nich. Tak też uczynił, powołując do rządu szereg ludzi wybitnych, jak pp. Maginot, Bernard, Paul Reynaud, dzięki którym obrona narodowa, sprawiedliwość i tak ważne w obecnej chwili dla Francji ministerstwo kolonji, spoczywają w pierwszorzędnym rękach. P. Tardieu zadowolili się teką rolnictwa. Zajmie się on niewątpliwie energicznie tem ważnym dla ekonomji społecznej zagadnieniem. Obecność byłego prezesa ministrów w rządzie p. Laval jest dla premiera niezmiernie ważnym atutem. P. Tardieu bowiem posiada dużo osobistego autorytetu, nie mówiąc już o tem, iż jest istotnym szefem obecnej większości parlamentarnej i przed jej późniejszą objęciem ponownie ster rządów.

Pewne koła narodowe twierdzą, iż ujemną stroną rządu p. Laval jest osoba p. Brianda, który, bezwzględnie ma to, czy os gabinetu przesuwa się na prawo, czy też na lewo, pozostaje zawsze w pałacu na Quai d'Orsay. Należy podkreślić, iż lewica po obaleniu rządu p. Steega ludziła się, że p. Briand będzie tworzył rząd „pokoju” w duchu naturalnie radykalno - socjalistycznym. Minister spraw zagranicznych woli jednak poświęcić się pertraktacjom międzynarodowym. Niektórzy przypuszczają, iż chce mieć wolne ręce, aby postawić swą kandydaturę na prezydenta republiki francuskiej. Inni znowu sądzą, że jest on raczej kandydatem na pierwszego prezydenta Stanów Zjednoczonych Europy! Tak, czy inaczej utrzymuje się on na Quai d'Orsay. Wpływa może także na to pewien czynnik psychologiczny natury. Prestiż p. Brianda jest dzisiaj napewno większy zagranicą, aniżeli w samej Francji. — Przez zagranicę zaś uważany jest on za pacyfikatora europejskiego. Odebranie mu teki spraw zagranicznych zostałoby niezawodnie wyzyskane przez nieprzyjaciół Francji, którzy w tym geście widzieliby zapowiedź zasadniczej zmiany polityki zewnętrznej i nie omieszkaliby ją oskarżyć o jakiś nowy imperjalizm...

Oś nowego ministerstwa jest w stosunku do rządu p. Tardieu przesunięta nieco na lewo najpierw przez osobę samego prezesa ministrów oraz przez o-

becność w jego rządzie 5 członków lewicy radykalnej i 2 senatorów, należących do lewicy demokratycznej senatu. Pomiędzy nimi senator Mario Rouston stoi na czele ministerstwa oświaty, a senator Dumont na czele ministerstwa marynarki. Ich wpływ lewicowy równoważony jest jednakowoż osobą ministra sprawiedliwości i wicepremiera p. Leona Berard, należącego do Unji republikańskiej. Wobec tego przekładańca partyjnego, panuje przekonanie, iż rząd p. Laval spotka się w senacie z bardziej przychylnymi prądami, aniżeli poprzedni gabinet p. Tardieu. Co zaś do Izby, to przewidywana jest większość przeszło 40 głosów, która zresztą z biegiem czasu może się wzmocnić.

Rząd p. Laval został naogół dobrze przyjęty w kołach narodowych. Oprócz wybitnych polityków, liczy on również szereg młodych sił, różniących się pod tym względem od nagromadzonych „anty-ków” w rządzie p. Steega. Do młodych zaliczyć należy w pierwszym rządzie samego prezesa ministrów, mającego za ledwie 47 lat, co, jak na stosunki francuskie, uchodzi za wiek młodzieńczy w polityce. Pochodzi on ze skromnej rodziny wieśniaczej. Obecnie stanowi-

ska dobił się, dzięki osobistej energii, inteligencji oraz bardzo szerokiemu sposobowi pojmowania wielkich zagadnień społecznych. Nawiasowo należy zaznaczyć, iż pierwszy Clemenceau zwrócił na niego uwagę, powołując go w 1917 r. do swego gabinetu.

Radykali wraz z współbratymcami socjalistami, przejdą naturalnie do ostrej opozycji. W swem zaślepieniu partyjnym, nie zdają sobie sprawy, iż nieprzejednanie, z jakim odnoszą się do stronnictw narodowych nie podnosi w kraju ich autorytetu. W czasie ostatniego kryzysu odpadło znowu od ich stronnictwa dwóch członków: postowie Meyer i Ossola. Poza tem przy każdej sposobności socjalizm wojujący sprawia w ich szeregach znaczne spustoszenia. Dlatego też za każdym nowym przesileniem wzywa on o rozwiązanie Izby w przekonaniu, iż liczni dysydenci z obozu radykalnego przejdą do II-giej międzynarodówki.

Stronnictwa pp. Bluma i Herriota odrazu uderzyły na alarm, oskarżając ministerstwo p. Laval, iż jest rządem pravicowym... Kości zatem do przyszłej walki parlamentarnej są już rzucone. Kraj jednak się tej „prawicowości” nie obawia, gdyż niewątpliwie pokłada większą nadzieję w narodowy program większości obecnej Izby, aniżeli w międzynarodowe mrzonki pionierów pacyfizmu. I. Briares.

Inaczej wobec obcych — inaczej wobec Polaków

Krakowski, konserwatywno-„sanacyjny” „Czas” zamieścił znamieny artykuł o oświadczeniu p. Sławka w sprawie Brześcia. Artykuł ten świadczy, że mowa p. Sławka nie wywołała w obozie majowym zgola tak powszechnego entuzjazmu, jak o tem piszą niektóre pisma „sanacyjne”.

Zasadniczy wywód artykułu „Czasu” jest następujący: W Genewie p. Zaleski zastosował taktkę przyznania się do pewnych nadużyć wyborczych i zapowiedział udzielenie przez Polskę satysfakcji. „Czas” uważa tę taktkę za jedynie możliwą i trafną. Inaczej postąpił p. Sławek w Sejmie. „Czas” pisze:

„Premjer Sławek stając przed Sejmem, aby odpowiedzieć na zarzuty opozycji w sprawie Brześcia, użył taktki zupełnie przeciwnej. Podniósł przeciw opozycji oskarżenie o usiłowaną zdradę stanu, o agitację za nieuwzględnieniem zobowiązań rządu polskiego wobec zagranicy, o wzywaniu obcej interwencji, o Targowicę, o rewolucyjne podburzania, o sabotaż, o śmierć śp. Narutowicza, o dążenia do zamachów, o organizowanie bojówek i t. p. — i to tak przeciw lewicy, jak i prawicy. Główną treścią mowy jest atak na lewicę i prawicę, a obrona rządu odgrywała rolę skromną. Ograniczała się tylko do dwóch punktów: polegała najpierw na ogólnym twierdzeniu, że „sadyzmu i znęcania nie było”, a oficerowie regulaminu nie przekroczyli. Kto inaczej twierdzi — „trudno, niech wierzy”.

„Powtóre co do zarzutu, że postów bezprawnie zamknięto w więzieniu wojskowym i bezprawnie zastosowano do nich drakońską regulamin więzień wojskowych (golenie głów, wynoszenie katu, bicie za brak posłuchu itp.), to premjer Sławek przyznał wprawdzie same fakta („posłuch musiał być wymuszany siłą”), ale twierdził, że stało się to dlatego, bo z więzień cywilnych opozycja starałaby się uwieźzionych uwolnić za pomocą napadu tłumów na nie. Więzienie wojskowe — z wszystkimi jego konsekwencjami — miało zapobiec walkom ulicznym i wytaczaniu przeciw tłumom karabinów maszynowych: „My innej holdujemy moralności, szukamy przytem innych, mniej kosztownych dla państwa środków, niż wyciąganie karabinów maszynowych na ulice w celu tłumienia wywołanych przez panów postów rozruchów podnieconych mas. Tej metodzie był i będzie rząd wierny. Pozwolę sobie na zakończenie dać wyraz nadziei, że w przyszłości rząd nie będzie stawiany w obliczu konieczności używania środków surowych i bez-

względnych dla osadzenia na miejscu zuchwałej anarchji”.

„Wątpliwem jest, aby odpowiedź tak bardzo cięta uspokoiła rozdrażnioną w sprawie brzeskiej opinię i rozwiła przekonanie, że jest to sprawa bolesna, niesprawiedliwa i politycznie szkodliwa. Wszak zamknięcia postów w więzieniu wojskowym można było uniknąć przez umieszczenie ich w jakimkolwiek z więzień prowincjonalnych, gdzie nie było żadnej obawy o tłumy i karabiny maszynowe. Poddanie ich przepisom regulaminu wojskowego pozostało również rzeczą nie usprawiedliwioną przez premiera. Faktu bicia, jeśli zaszło, nie odpiera twierdzenie „że nie było sadyzmu”. Odpowiedzią rządu na grożące spiski, zamachy, bojówki, sabotaże — skoro rząd twierdzi, że ma na to dowody — powinny być procesy polityczne i surowe wyroki przeciw winnym, ale nie tego rodzaju uprzednie represje, jakie zastosowano w Brześciu wobec ludzi dajmy na to, że winnych.

„Obawiać się należy, że sprawa brzeska nie tylko nie zostanie teraz usunięta z porządku dziennego, ale wywoła nowe fale protestów i oburzenia. Ofiary jej wyrastają coraz więcej na bohaterów narodowych, na co z pewnością pozatem nie zasługują. Opozycja uzyskała świetne sposoby zdobywania popularności; rząd ją w dużej mierze utracił. Cała Polska została zaprzęgnięta walką z powodu naruszonego prawa i surowego traktowania uwiezionych — a niewątpliwie opozycja wyzyska teraz to hasło jeszcze silniej.

„Nie podobna też nie uznać metody, zastosowanej w Genewie w analogicznym wypadku przez min. Zaleskiego za trafniejszą: przynajmniej fakta niepożądane i nieprawne zapowiedział śledztwo i naprawę. Cała Polska przyjęła to do wiadomości z uznaniem jako krok moralnie słuszny, a politycznie trafny”.

„Czas” wskazuje tem samem na rządzającą dysproporcję, jaka zachodzi między zachowaniem się delegata polskiego wobec przedstawicieli obcych mocarstw w Genewie, a przemówieniem p. Sławka w Sejmie polskim. „Czas” nie dodaje tylko, że za to, co min. Zaleski musiał przyznać w Genewie, Polska moralnie drogo zapłaciła. Płaci też i realnie, bo zdecydowano się z polskiej strony na dalsze ustępstwa wobec Rzeszy, która triumfuje i prowadzi będzie dalej ofensywę przeciw Polsce. Należy tu nadmienić, że podczas gdy „Czas” zajmuje krytyczne stanowisko wobec oświadczenia p. Sławka, inne pisma konserwatywne są niem zachwycane.

Echo oświadczenia p. Sławka

„Naprzód” donosi, że oświadczenie prezesa Rady Ministrów p. Sławka nastąpiło, skoro kurjer dyplomatyczny wrócił z Madery.

Znamienne przyznanie

Na posiedzeniu senackiej komisji skarbowo-budżetowej żalił się między innymi senator Makuch (Ukr.) na nadużycia komisji okręgowych wyborczych, które kreśliły dowolnie głosy oddane na kandydatów stronnictw i przypisywały je „jedynce”. Minister spraw wewnętrznych Składkowski przerywając mówcy powiedział: „Ale mimo to pan zostałeś wybrany. Pan wie, że gdybym był chciał, to nie byłoby także wybrany”.

„Gospodaruj, Panie Boże, bo Lipiński już nie może...”

„Gazeta Warszawska” przypomina, że na ulicy Nowowiejskiej w Warszawie — na frontonie jednego z domów — znajduje się taki charakterystyczny napis:

„Daję mi, Boże, z Twojej Opatrzności, Daję i temu, który mi zazdrości”.

Czasy się zmieniły. Symbolem tej zmiany jest następujący znamieny wypadek, jaki podobno w tych dniach zdarzył się w powiecie błońskim:

Właściciel ziemski, nie mogąc sobie dać rady z trudnościami finansowymi, sprzedał inwentarz, zwolnił służbę, zamknął bramy folwarku, klucze odesłał staroście, na bramie nalepił kartkę z napisem:

Gospodaruj, Panie Boże,
Bo Lipiński już nie może...
— i poszedł w świat.

Zuchwała kradzież w biały dzień

Warszawa, 29. 1. (Tel. wł.) — Wczoraj o godz. 3 po południu w najruchliwszym punkcie miasta, mianowicie przy ul. Ossolińskich, łączącej Krakowskie Przedmieście z pl. Saskim, tuż obok prezydium Rady Ministrów, Bristolu, Hotelu Europejskiego i komendy miasta, ktoś wybił szybę w składzie jubilerskim Toczyńskiego i porwał brylant, należący dawniej do śp. Wiktorji Kaweckiej, i kilka innych brylantów. Złodziej uciekł do domu przy ul. Ossolińskich 6. Za nim w pogon rzucił się jeder z przechodniów. Złodziej wdrapał się na mur i zbiegł na ul. Trembacką, gubiąc za sobą wszelki ślad. (w)

Zgon Zygmunta Heringa

Warszawa, 29. 1. (Tel. wł.) — Zmarł w Warszawie Zygmunt Hering, profesor wszechnicy polskiej, jeden z twórców socjalizmu polskiego. Przeżył lat 77. (w)

Skargi ukraińskie w Genewie

Warszawa, 29. 1. (Tel. wł.) — Z Genewy donoszą, że posłanka Rudnicka złożyła skargę ukraińską w sekretarjacie Ligi Narodów w sprawie traktowania postów ukraińskich w więzieniu brzeskiem. (w)

Nowa nagroda literacka

Kraków, 29. 1. (Tel. wł.) Związek Zawodowy Literatów Polskich w Krakowie ufundował doroczną nagrodę literacką 1000 zł, która będzie jeszcze nadana przed 15 marca br. (w)

Aresztowanie komunistycznego „specja”

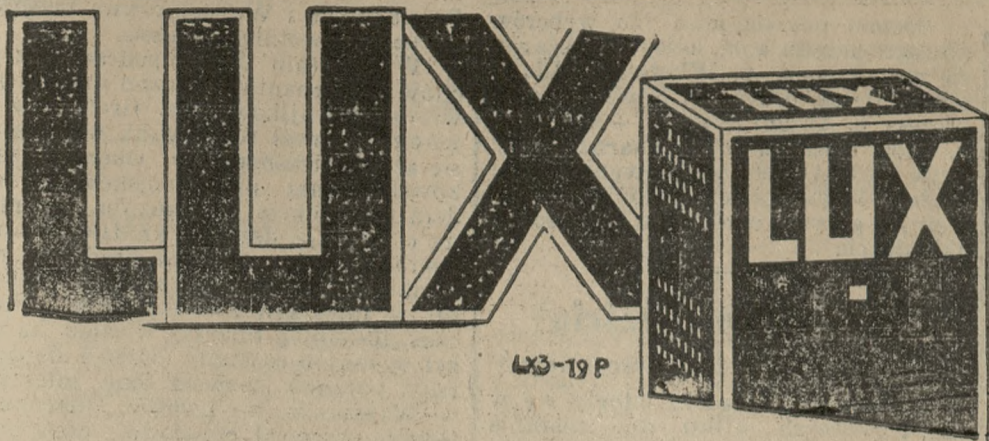
Lwów, 29. 1. (Tel. wł.) We Lwowie aresztowano dr. Edwarda Hermana, syna dyrektora gimnazjum w Łodzi, jako specjalistę ekonomicznego partji komunistycznej. (w)

Samobójstwo prokuratora

Lwów, 29. 1. (Tel. wł.) We Lwowie zastrzelił się emerytowany prokurator Kazimierz Lubliniecki. (w)

Powrót min. Zaleskiego.

Warszawa, 29. 1. (PAT.) Wczoraj powrócił z Genewy min. spraw zagr. Zaleski.

Łagodny jak zawsze
niezawodny jak zawsze
pierwszorzędny jak zawsze

a jednak tańszy!

P w 8 123-62, 13

Niemcy o umowie likwidacyjnej

Zadowolenie „Berl. Tageblattu” z powodu stanowiska „sanacji” — Przeciw „Kurjerowi Poznańskiemu”

Berlin, 29. 1. (Tel. wł.) „Berliner Tageblatt” omawia sprawę ratyfikacji umowy likwidacyjnej polsko-niemieckiej przez Sejm — i twierdzi, że widoki na jej uchwalenie są korzystne z powodu stanowiska partii rządowej. Pismo stwierdza następnie, że pol-

ska prasa narodowo - demokratyczna, w szczególności „Kurjer Poznański” rozwija „gwałtowną opozycję” przeciw umowie likwidacyjnej. „Berliner Tgbl.” streszcza argumentację „Kurjera Pozna.” i usiłuje z nią polemizować.

Tendencja odbudowania monarchji austro-węgierskiej?

Paryż, 29. 1. (PAT.) Gazeta „La Republique” poświęca obszerny artykuł rzekomym zamiarom Włoch i Watykanu w sprawie odbudowy monarchji austro-węgierskiej. Opierając się na rewelacjach, poczynionych przez holenderski dziennik „N. Rotterdamse Courant” autor artykułu dowodzi, że ugodę laterańską zawarto głównie

z tego względu, iż Mussolini przekonał się, jakoby zamiary Watykanu w sprawie przebudowy Europy środkowej były identyczne z jego projektem. Obecnie Watykan i Kwirynał rzekomo działają w zupełnym porozumieniu w sprawie utworzenia w Europie środkowej jednego państwa katolickiego pod panowaniem Habsburgów.

Oddział żołnierzy zasypany przez lawinę

Paryż, 29. 1. (Tel. wł.) Przed kilku dniami włoski oddział wojsk alpejskich został w czasie ćwiczeń na granicy francusko-włoskiej w górach odcięty przez spadającą lawinę. Gdy wojsko nie wracało do koszar, wysłano ekspedycję, z której rzekomo również 13 żołnierzy zasypanych zostało przez inną lawinę. Szczegółów tego wypadku nie można dotychczas stwierdzić.

Dziś donosi „Matin” z Lyonu, że część żołnierzy powróciła. Zamkniętych jest jeszcze w pobliżu Bardoneche 63 żołnierzy, nad których oswoobodzeniem pracuje gorączkowo wojsko, straż graniczna i ludność cywilna. Pewną łączność podobno z nimi już nawiązano.

Z powodu silnych opadów śnieżnych zejście ze stromych zboczy dla zamkniętych żołnierzy jest niemożliwe, gdyż istnieje niebezpieczeństwo zsunięcia się nowej lawiny.

Groźne wstrząsy podziemne

notują instytucje sejsmograficzne — Silne trzęsienie ziemi w Albanji

Neuenburg, 29. 1. (PAT.) Tutajże obserwatorium zanotowało we wtorek o godzinie 21,20 silne trzęsienie ziemi, którego ognisko znajdowało się w odległości 7800 klm.

Wiedeń, 28. 1. (PAT.) Sejsmograf wiedeński zakładu meteorologicznego zarejestrował wczoraj 27 b. m. o godz. 21 m. 19 sek 53 według czasu środkowo-europejskiego trzęsienie ziemi, którego ognisko odległe jest od Wiednia o 16.000 klm.

Dziś dn. 28 b. m nastąpiło dalsze silne trzęsienie ziemi o godz. 6.57 rano. Ognisko tego trzęsienia znajduje się w odległości 1000 do 2000 klm.

Białogród, 29. 1. (PAT.) Tutajże instytut seismologiczny zarejestrował dziś o g. 5.56, sek. 15 silne trzęsienie ziemi, którego ognisko znajdowało się w odległości 510 klm. O godz. 7.14 wstrząsy ustały.

Rzym, 29. 1. (Tel. wł.) Wschodnia Albania nawiedzona została silnym trzęsieniem ziemi. W mieście Koriza, centrum trzęsienia, zniszczonych jest 500 domów. Mieszkańców opanowała niebywała panika, spędzili oni całą noc na ulicach, pokrytych wobec zgaśnięcia światła zupełną ciemnością.

Kaas atakuje Francję

Berlin, 29. 1. (PAT.) Przewodniczący partii centrowej Kaas wygłosił wczoraj w Trewirze przemówienie polityczne, w którym m. in. oświadczył, że obecnie sprawa rewizji planu Younga nie da się odroczyć. Należy dziwić się drażliwości pewnych kół francuskich wobec poważnej dyskusji nad ideą rewizji. Do żadnego z krajów po-

stulaty rewizjonistyczne niemieckie nie odnoszą się w tak małym stopniu jak do Francji. Francja jest tem mocarstwem europejskim, które mogłoby najłatwiej ogłosić desinteressement wobec pokojowych tendencji rewizjonistycznych Niemiec w stosunku do pewnych postanowień traktatu wersalskiego.

Obluda

w sprawie niemieckiej

Piszą nam z miasta, co następuje:

„Wczorajszy numer „Dziennika Pozn.” jest wymownym potwierdzeniem „moralności” politycznej obozu konserwatywno - „sanacyjnego”. Na stronie 3 czytamy pod wielkim dwuła mowym nagłówkiem: „Za odrzuceniem umów gospodarczych z Niemcami wypowiedział się Związek Obrońcy Kresów Zachodnich”. Pod a/głów-

kiem tym figuruje oświadczenie Z. O. K. Z., które czytałem też w „Kurjerze Pozn.”. Na tej samej stronie, tuż obok, „Dziennik Pozn.” zamieszcza artykuł z źródła — jak słusznie powiadacie — niewątpliwie bliskiego postłowi z B. B. p. Jeszkemu, w obronie jego polityki na rzecz przyjęcia umów z Niemcami, a z napaścią na „demagogję” „Kurjera Pozn.” i wogóle obozu narodowego w sprawie wspomnianych umów z Niemcami.

„Z „demagogją” obozu narodowego wojują ci sami ludzie, którzy, gdy che-

dziło o ratowanie mandatów, krzykliwie wytoczeniu „wojny” Niemcom i ślubowali z walczać ratyfikowanie umów z Niemcami, a teraz, gdy już mandaty posiadają, występują, łamiąc słowo, dane społeczeństwu, w roli o-rędowników tej ratyfikacji.

„Może ja się na polityce nie znam. Ale wiem jedno, że we mnie taka obluda i takie oszukiwanie własnego społeczeństwa budzą wstręt.”

Katastrofa kopalniana

London, 29. 1. (Tel. wł.) Z Linton (Indjana) donoszą: w jednej z okolicznych kopalń wydarzyła się eksplozja dynamitu. Przeszło 20 górników zostało zabitych, dotychczas wydobyto 5 zwłok.

Kurs złotego. Dziś rano notowano

kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.91 zł; w Gdańsku na Warszawę 8.915 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank

Polski oddział w Poznaniu płaci dziś za 100 marek niem. w dewizach 211.61 do 211.91 zł, gotówką 211.21 zł, za 100 guldenów gd. w dewizach 172.86 zł do 173.12 zł, gotówką 172.52 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 29. 1. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 694.5 gr (113.2 f w h.); b) pszenicy 744 gr (126.4 f w h.); c) jęczmienia przemiałowego 667 gr (113.1 f w h.); d) owsa 568.5 gr (78.1 f w h.)

Ceny transakcyjne

Zyto 30 tonn par. Poznań	17.95
Zyto 300 tonn par. Poznań	17.50
Zyto 15 tonn par. Poznań	17.30
Zyto 15 tonn par. Poznań	17.35

Usposobienie słabe

„Ceny orientacyjne” parytet Poznań

Pszonica	21,00—21,75
Usposobienie słabe.	
Jęczmień przemiałowy	19,25—20,75
Usposobienie słabe.	
Jęczmień browarowy	25,00—27,00
Usposobienie spokojne.	
Owies	19,00—20,00
Usposobienie słabe.	
Mąka żytnia wł work. 65%	27,5
Usposobienie słabe.	
Mąka pszen 65% wł work.	37,00—40,00
Usposobienie słabe.	
Otreby żytnie	11,75—12,75
Otreby pszenne	12,50—13,50
Otreby pszenne (grube)	14,50—15,50
Rzepak	41,00—43,00
Gorczyca	45,00—50,00
Wyka satowa	28,00—31,00
Peluszka	30,00—33,00
Groch Victoria	26,00—31,00
Lubin niebieski	19,00—21,00
Lubin złoty	27,00—30,00
Seradela	5,00—62,00
Koniczyna czerwona	200,00—300,00
Koniczyna biała	330,00—370,00
Koniczyna szwedzka	100,00—210,00
Koniczyna żółta odluszczone	110,00—125,00
Koniczyna żółta w łuskach	58,00—65,00
Tymoteusz	80,00—100,00
Rajgras angielski	95,00—110,00
Tatarska	24,00—27,00

Ogólne usposobienie słabe.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 613 tonn, pszenicy 175 tonn, jęczmienia 300 tonn, owsa 30 tonn.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 29. 1. 1931 r.

Na dzisiejszej giełdzie nie zaszła żadna zasadnicza zmiana.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych płacono za 5 proc. pożycz. konwers. 46% proc. i za premjówki dol. 49 — (za sztukę 5-dol.). Z listów Pozn. Ziem. Kredyt. robiono transakcje 8 proc. dolarowemi po 90 proc. (przy dew. 8,90), zaś 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie były w oddaniu po 37% Dopytywano się o pożycz. inwestycyjną po 91%, jednakże bez oddawców.

Akcje bankowe bez notowania. Z akcyj

przemysłowych handlowano mniejszą ilością R. Maya po 25.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominatu).

5% Pożyczka konwersyjna 46% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 90% +
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 37% O.

(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premjowa serja II 49.— P.
Tendencja bez zmiany

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 29. 1. 1931 r.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr.: 8.91, sp.: 8.93, kup.: 8.89.

Dewizy:			
trans.	sprzed.	kup.	
Holandja	352,70	359,60	358,80
London	43,32	43,43	43,21
Nowy Jork	8,913	8,933	8,893
Nowy Jork kabel	8,922	8,942	8,902
Paryż	84,9612	85,05	84,88
Praga	26,912	26,46	26,33
Szwajcaria	172,51	172,96	172,10
Wiedeń	125,37	125,68	125,16
Włochy	46,71	46,83	46,59
Berlin	211,96		

Tendencja cokolwiek słabsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% pożycz. inwest.	93,20	95,00	
4% inw. seryjne sztuki		12,00	
5% pożycz. premj. dol.	53,00	52,50	
5% pożycz. konw.		48,00	
6% pożycz. dol.		68,00	70,00
10% pożycz. kol.	103,25	103,50	

Akcje w złotych:

Bank Handlowy	0,00—106,00
Bank Polski	0,00—15,00
Bank Zachodni	0,00—7,00
W. T. Węgla	0,00—39,50
Norblin	0,00—31,00
Starachowice	0,00—11,25

Tendencja niejednorodna.

Komentarz

Dla papierów państwowych tendencja mocniejsza, dla listów zastawnych i akcji tendencja niejednorodna. — Z bankowych utrzymany Bank Handlowy i Zachodni, nieco słabszy Bank Polski. Węgiel cokolwiek się osłabił. Z metalurgicznych mocniejszy Norblin, utrzymane Starachowice.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg.

reszta za 100 kg

Berlin, 29. 1. 1931 r.

Pszonica march 75—76 kg.	64,50—66,50
Tendencja słabsza.	
Zyto march 70—71 kg.	155,00—157,00
Tendencja słabsza.	
Jęczmień march brow od st. załadowania	204,00—213,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	190,00—204,00
Tendencja mocna.	
Owies march od st. załad.	140,00—147,00
Tendencja słabsza.	
Mąka pszenna	30,25—37,50
Tendencja utrzymana.	
Mąka żytnia przemiał. do 60%	23,50—26,50
Tendencja słaba.	
Ospa pszenna	11,00—11,25
Tendencja utrzymana.	
Ospa żytnia	9,25—11,00
Tendencja utrzymana.	
Groch drobny jadalny	22,00—24,00
Groch pastewny	19,00—21,00
Peluszka	21,00—30,00
Bób polny	17,00—18,00
Wyka	18,00—21,00
Lubin niebieski	13,00—15,00
Lubin złoty	19,00—22,00
Seradela nowa	52,00—58,00
Makuch rzepakowy	9,00—11,50
Makuch lniany	15,40—16,00
Wyłoki suche paryt Berlin	6,40—6,60
Srót Soja	0,00—13,60
Ziemniaki jadalne białe	1,10—1,30
Ziemniaki jadalne czerwone	1,20—1,40
Ziemniaki jadalne żółte	1,60—1,80
Ziemniaki fabryczne 6 fg. za % maczki.	

Ogólna tendencja osłabiona.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 29. 1. 1931 r.

Wyplaty na Warszawę	47,025	47,225
Noty wielkie	46,90	47,30

Skandaliczne szykany wobec Polaków w Gdańsku

Gdańsk, 27 stycznia.

Na początkach listopada ub. r. w jednym z lokalów we Wrzeszczu miało miejsce przykre zajście między studentami polskimi, a niemieckimi. W zajściu tem, którego epilogiem była bijatyka, studenci niemieccy zachowali się wybitnie prowokacyjnie, wymyślając Polakom w ordynarny sposób i usiłując ich wyrzucić z lokalu. Mocno dziwnie i w żadnym kulturalnym państwie niespotykane stanowisko zajęła w tym wypadku policja gdańska, aresztując i pociągając za te zajścia do odpowiedzialności tylko jedną ze stron powaśnionych, a mianowicie jedynie trzech studentów Polaków, żadnego zaś z Niemców.

Sprawa ta znalazła swoje zakończenie dnia 20 stycznia r. b. w sądzie gdańskim. Rozprawa jest niebywałym wprost przykładem „sprawiedliwości” i „objektywizmu” niemieckiego. Najlepszym tego dowodem jest to, że nie został przesłuchany ani jeden z polskich świadków mimo ich okazałej liczby (8), przesłuchano natomiast aż 10 świadków niemieckich, których zeznania szły jedynie w kierunku zaszokowania Polakom. Żaden ze świadków nie przypominał sobie szykan, jakie robił gospodarz lokalu naszym studentom, żaden nie widział razów, skierowanych w ich stronę, każdy zaś czynił podczas zeznań jak najwięcej wysiłki, by obciążyć oskarżonych.

Koroną jednak niemieckiego zagałopowania się była mowa prokuratora. Pan ten, napadając na naszych rodaków i kolegów, nazywał ich bezustannie obcokrajowcami (Ausländer), którzy, jak zresztą wszyscy Polacy,

wnoszą zamęt i rozkład do niemieckiego miasta. Należy zauważyć, że mowa ta była mową oficjalną. Nie dano poprostu Polakom żadnych środków obrony; żaden z trzech oskarżonych nie znał na tyle języka niemieckiego, by móc się obronić w krzyżowym ogniu pytań prokuratora, a nie dano im tłumacza i nie pozwolono przemawiać w języku ojczystym, gdy zaś jeden odezwał się po polsku, sędzia momentalnie i bardzo ostro zwrócił mu uwagę, że jako student niemieckiej politechniki powinien umieć po niemiecku.

Bezpośrednio po rozprawie odprowadzono oskarżonych do więzienia, nie pozwalając im porozumieć się ze swym adwokatem w celu zapłacenia niebywale wysokiej nałożonej na nich kary, lub w celu złożenia bardzo wysokiej kaucji. Zorganizowano momentalnie środki zaradcze w celu zwolnienia nieszczęśliwych, ale nie pomogło nawet poręczenie Komisarjatu Generalnego R. P. w Gdańsku, dopiero poręczenie za nich majątkiem obywatela gdańskiego stało się kluczem do bram więziennych.

Do jakiego stopnia dochodzi szowinizm gdańskich nacjonalistów, świadczy też fakt następujący: Na politechnice gdańskiej docent Hehn wysłał ogłoszenie, że od 15 marca rozpoczyna się praktyczny kurs maszynowy. Na ogłoszeniu tem widnieje następujące zdanie: „Polen haben keinen Zutritt” (Polacy nie mają wstępu). Trzeba zaznaczyć, że na politechnice gdańskiej studjuje około 350 Polaków, którzy wpłacają tysiące guldenów tytułem czesnego.

dzienia śledztwa, zasypując dzieci pytaniami tego rodzaju jak np. czy znany jest im hymn „Jeszcze Polska nie zginęła”, a co więcej, czy hymn ten znany jest ich rodzicom itp. Wizytacja swą użył ponadto do celów niedopuszczalnej agitacji politycznej wśród dzieci, wmawiając w nie, że są dziećmi niemieckimi, że w domu posługują się językiem kaszubskim, a nie polskim i zmuszając wystraszone dzieci do oświadczenia, że są dziećmi niemieckimi.

Wizytacja, a raczej śledztwo policyjne pruskiego pedagoga rzuca jasne światło na położenie ludności polskiej w Niemczech. Jest rzecz zrozumiała, że ulgę może tu sprowadzić tylko otoczenie mniejszości w Niemczech opieką Ligi Narodów, czego ludność polska domaga się jak najgoręcej.

Martyrologja dzieci polskich w Prusiech

Do historii martyrologji dzieci polskich w Prusach przybywa jeszcze jeden oburzający fakt.

Dzienniki polskie w Niemczech donoszą o niesłychanej wizytacji mniejszościowej szkoły polskiej w Rabacinie na Kaszubach, dokonanej przez pruskiego „schulrata”, renegata Nowaka. Metody „pedagogiczne” Nowaka przypominają najgorszej pamięci metody policyjne nauczycieli pruskich z czasów intensywnej germanizacji Bismarka i nie znajdują dość silnych wyrazów potępienia.

Radca Nowak nie zainteresował się — do czego był jedynie powołany — postępem dzieci w naukach, ale nadużył swego stanowiska do przeprowa-

Przeciw ustępstwom dla Niemiec

Swarzędz, 28 stycznia.

W dniu 25 b. m. odbyło się w Swarzędzu zebranie Stron Narodowego, na którym powzięto jednomyślnie następującą uchwałę:

„I. Zebrani protestują przeciwko zamierzonej ratyfikacji umowy likwidacyjnej z Niemcami, którzy prowadzą zakusy przeciw naszej granicy.

„Umowa likwidacyjna uwiecznia dzieło pruskiej komisji kolonizacyjnej, gdyż państwo polskie zrzeka się prawa odkupu w stosunku do osad byłych kolonistów pruskich. To ostatnie postanowienie szczególnie godzi w autorytet państwa polskiego, gdyż oddaje Niemców obywateli polskich, pod opiekę państwa niemieckiego których losem obce państwo nie może się zajmować.

„Społeczeństwo ziem zachodnich ma prawo domagać się od posłów i senatorów ziem zachodnich, bez różnicy przekonań politycznych, którzy jesienią roku ubiegłego ślubowali na ogólnych międzypartyjnych zgromadzeniach publicznych, że głosować będą przeciw ratyfikacji tej umowy, — by obecnie to przyrzeczenie spełnili. Odszczepieńców społeczeństwo nie ścierpi.

„Zebrani protestują również przeciw przyznawaniu Niemcom z Rzeszy prawa osiedlenia się w Polsce, co jest przewidziane w traktacie handlowym z Niemcami, a co godzi w podstawy narodowe i gospodarcze naszego życia państwowego a szczególnie w nasz polski stan średni.

„II. Zebrani wyrażają wdzięczność Klubowi Narodowemu, że pierwszy podniósł zasady oszczędności w życiu państwowym, i wzywają go do kontynuowania walki o budżet rozumny i oszczędny, dostosowany do groźnej sytuacji gospodarczej w kraju”.

Dopiewo, p. poznański, 28. 1.

Na zebraniu Stron Narodowego powzięto stanowczą uchwałę, skierowaną przeciw umowie likwidacyjnej z Niemcami i umowie osiedleńczej.

Śrem, 28 stycznia.

Dnia 20 b. m. odbyło się walne zebranie koła śremskiego Stronnictwa Narodowego. Na przewodniczącego powołano p. A. Nowaka, na sekretarza p. Ant. Średzkiego. Sprawozdanie z działalności Narodowego Komitetu Wyborczego na pow. śremski zdał prezes p. Adamski, który oświadczył, że społeczeństwo śremskie mimo trudnych warunków głosowało gremjalnie w obronie praworządności. Sukces obecnych wyborów był nadzwyczajny. W samym Śremie przyrost głosów narodowych w stosunku do 1928 r. wynosi 50 proc., w całym zaś powiecie 95 proc. Na szczególne podkreślenie zasługuje gmina Niestabina, w której w roku 1928 oddano 18 głosów narodowych, w roku za 1930 — 108. Dalej p. prezes zaznaczył, że wieś Iłgno ze Stronnictwa Narodowego i że tam właśnie Stronnictwo musi rozwinać energiczną działalność.

Następnie zabrał głos p. przewodniczący, który w imieniu członków Koła podziękował p. prezesowi Adamskiemu za nieskrępowaną pracę.

P. Adamski wystąpił potem z referatem, po którego wygłoszeniu uchwalono rezolucję. Pierwsze dwa punkty, dotyczące Brześcia, już podawaliśmy. Punkt trzeci mówi:

„Zebrani protestują przeciwko zamierzonej ratyfikacji umowy likwidacyjnej z Niemcami i przeciw przyznawaniu Niemcom z Rzeszy prawa osiedlenia się w Polsce, co zostało im przyznane w traktacie handlowym”.

Pod koniec walnego zebrania przewodniczący w imieniu zarządu głównego Stron. Nar. podziękował działaczom narodowym, zasłużonym około wyborów.

Poczem przystąpiono do wyborów nowego zarządu koła, który przedstawia się następująco: p. Władysław Adamski — prezes, p. Antoni Nowak — zast. prezesa, p. Antoni Średzki — sekretarz, p. Leon Wiśniewski — skarbnik, pp. Eryk Średzki, Bolesław Lewandowski i Andrzej Mikołajczak — członkowie. W wolnych głosach omówiono kilka spraw aktualnych.

W sprawie Brześcia

Uchwały zebrań Str. Narodowego.

W sprawie Brześcia odbyły się w ciągu ostatnich kilku dni zebrania Stron Narodowego, m. in. w Zawierciu, Opocznie, Goździkowie, Marjówce (pow. opoczyński), oraz w Radomsku. Na wszystkich zebraniach zapadły rezolucje, bardzo stanowcze i wyrażające zaufanie Stron Narodowemu w jego walce o wielką Polskę.

Ziemianie wobec Brześcia

Grupa ziemian powiatu włocławskiego ogłasza następujące oświadczenie:

„Nie powodowani pobudkami wpływającymi z różnych przekonań politycznych, lecz przejęci troską o moralne oblicze Polski oraz pomni na szczytne wskazania pierwszego walnego zjazdu zrzeszonego ziemianstwa, a w szczególności:

„1) że Polska groźnym wicherzoniem przewrotu wszechświatowego oprzeć się zdoła jedynie, jeżeli wytrwa w wierności dla ideałów świata chrześcijańskiego;

„2) że pierwszym nakazem dla narodu polskiego musi być poszanowanie prawa;

„3) że podjęte winno być hasło przywrócenia pojęciom moralnym we wszystkich przejawach życia ich pełnego waloru i uszlachetniającego wpływu, niżej podpisani ziemianie wzywają ziemian, zajmujących stanowiska polityczne, aby dążyli z całym wysiłkiem i konsekwencją do wyjaśnienia nad wszelki wyraz przykrej i ponurej sprawy brzeskiej.

„Podpisani: Lucjan Czaplicki, Jerzy Ciechomski, T. Białecki, St. Zaleski, Włodzimierz Chrzaszczewski, L. Orpiszewski, Br. Sulimierski, B. Brzosko, G. Szalwiński, H. Krzymuski, Andrzej Lohmann, Jan Czarnocki, Kaz. Rudnicki, A. Byszewski, A. Jankowski, Jerzy Gabriel, W. Ciechomski, Jan Tomaszewski, W. Treutler, J. Gliński, Stefan Olszewski, Z. Sulimierski, hr. Skórzewski, S. Zawadzki, B. Andrzejewski, B. Bacciarelli, Czesław Zawadzki, St. Kretkowski, M. Andrzejewski, K. Siniarski-Czaplicki, L. Sulimierski, L. Sniarski-Czaplicki, Marja Kretkowska, B. Grygier, H. Sokolowski, Jan Pańka, J. Suchara, K. Apanowicz, M. Micheli, Józef Jankowski, H. Ciechomski, St. Stokowski.”

Rozłam w Heimwehrze austriackiej

Wiedeń, 28. 1. (PAT.) Na wczorajszym posiedzeniu przywódców Heimwehry doszło do rozłamu.

Przywódcy Heimwehry w Tyrolu. Przedarlunji, Wiedniu i Burgenlandzie sprzeciwili się projektowi reorganizacji Heimwehry, przedstawionemu przez ks. Starhemberga, ponieważ projekt ten przyznaje mu pełnomocnictwa dyktatorskie. Opozycjoniści opuścili salę obrad i uchwalili utworzyć osobną organizację aż do czasu ustąpienia ks. Starhemberga.

Mordercy w charakterze świadków

O inspirowanie morderstwa na Ilzie Devantierównie — dezercję z więzienia — bigamję i kradzież przed 10 laty

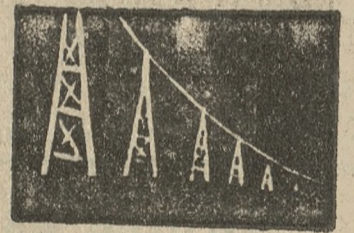
Głośna była przed dziesięciu laty sprawa morderstwa rabunkowego na Ilzie Devantier, dokonana w mieszkaniu jej rodziców podczas ich wyjazdu. Ilzę uduszono podczas snu, a sprawcami mordu był żołnierz Stefan Trzeciak, służący Devantierów, Jadwiga Pawlakówna i Anna Wojtasiakówna, służąca u Loewenbergów, mieszkających również w domu przy ul. Seweryna Mielżyńskiego 2. Do tej zbrodniczej gromady należał też kanonier Henryk Czajkowski, rodem z Warszawy, znajomy wspomnianych służących. Trzeciaka i Czajkowskiego zasądzono na karę śmierci, wymiar kary zamienił Naczelnik Państwa na dożywotnie więzienie.

Pawlakównę i Wojtasiakównę zasądzono na dożywotnie więzienie.

W kwietniu 1920 r. podczas rozruchów w Poznaniu dokonano napadu na więzienie wojskowe na Grolmanie i wówczas zbiegli Czajkowski, ukrywając się aż do września ub. r. Obecnie Czajkowski stanął przed wojskowym sądem okręgowym w Poznaniu, oskarżony o bigamję, dezercję, kradzież u Loewenberga i inspirowanie kradzieży rabunkowej (wprawdzie bez jego udziału) w mieszkaniu Devantierów. Podczas 10-letniej tułaczki więzień karny żył w sposób rozmaity. Ożenił się dwa razy, porzucił pierwszą żonę, mieszkał w Warszawie, we Lwowie, Gdańsku i Gdyni, pracował częściowo, częściowo kradł, zarabiał dobrze na ogół, gdyż prowadził w Gdyni przez pewien czas jadłodajnię. Zeznania jego przed sądem podczas rozprawy bardzo obszerne i szczegółowe wskazywały na sposób myślenia rutynowanego zbrodniarza, który niewiele wie, nie wiele pamięta i nie sobie nie przypomina. Główną osią przewodu dowodowego jest stwierdzenie udziału, czy też stosunku Czajkowskiego do wspomnianego morderstwa rabunkowego. W tym celu powołany został na rozprawę faktyczny sprawca zbrodni Stefan Trzeciak, wreszcie inspirowany okradzenia mieszkanka Devantierów ich służąca Pawlakówna i jej koleżanka Anna Wojtasiakówna, odbywające obecnie kaźń ciężkiego więzienia jako pokutę za zbrodniczy czyn popełniony po obfitej libacji i raczeniu się alkoholem w sposób bardzo cyniczny z premedytacją, wskazującą na wyraźne zacieranie śladów.

Po 10 latach mści się przekleństwo złego czynu i więzień karny dezercer, ukrywający się przed pościgiem pod przybranym nazwiskiem i papierami zmarłego swego brata dorobił jeszcze dalsze zbrodnie. Przewód sądowy z uwagi na to, iż odbywa się badanie zbrodniarzy zasądzonych za morderstwo rabunkowe w charakterze świadków, jest bardzo ciekawy zwłaszcza z tego powodu, że świadkowie ci chcą zeznawać i mogą zeznawać już bez żadnego przymusu czy też z obawy, gdyż 10-lecie spędzili w murach więziennych i nie czeka ich już żadne dochodzenie.

Wyroku należy się spodziewać jeszcze w dniu dzisiejszym. (k)

BITWĘ pod RASZYNYEM
WYGRAŁ w r. 1930

Marconi

budując otrzymania sta-
cję nadawczą, za pomo-
cą której zawojował ca-
łą Polskę dla odbioru

DETEKTOR

Marconi 280

za

zł. 18⁶⁰

zł. 18⁶⁰

zł. 18⁶⁰

CAŁA POLSKA
NA DETEKTOR

Marconi 280

Warszawa, Marszałk 142
Łódź, Piotrkowska 44.
Lwów, Akademicka 14.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Kryzys w rzemiośle

Nie trudno jest zrozumieć, iż kryzys powszechny dał się we znaki również i rzemioślnikom. Wszelako, na tle tej konjunktury ogólnej, przejawiają się pewne konjunktury specjalne, właściwe poszczególnym rzemiołom. Mało mówi się o nich na łamach prasy, mimo że wspomnianymi zaburzeniami dotknięte są tysiączne rzesze pracowników. Pamiętać bowiem należy, że ludność zajęta przy warsztatach rzemieślniczych (886.200 osób) jest w Polsce liczniej niż od rzeszy pracowników przemysłowych, których liczba nie przekracza 600 tysięcy osób.

Ciężkie warunki zbytu artykułów przemysłowych, wpływające na intensyfikację metod tegoż zbytu, zaostrzają jednocześnie konkurencję między produkcją fabryczną i rzemieślniczą. Tak więc widzimy:

W dziedzinie fabrykacji obuwia dokonuje się zmiana w kierunku mechanizacji wytwórczości, przyczem znaczna ilość obuwia fabrycznego przychodzi z zagranicy (Bata). Rymarstwo i siodlarstwo odczuwa dotkliwie skutki rosnącej liczby samochodów osobowych i ciężarowych, odbierających dwóm tym rzemiołom dawne pole zajęcia przy pojazdach konnych. Nad warsztatami piekarskimi zawiązała zgorza obowiązkowej, przymusowej mechanizacji piekarni. Bednarstwo podupada, gdy w gospodarstwie domowym wchodzi coraz bardziej w użycie naczynia metalowe (balje, beczki, konwie itd.), dostarczane przez fabryki. Fotografowie odbyli niedawno zjazd, na którym stwierdzono upadek tego zawodu, wywołany rozwojem fotografii amatorskiej; wielkie zagraniczne fabryki aparatów fotograficznych zalewają Polskę aparatami, przeznaczonymi dla amatorów. Nieliczone dzieje się w wielu innych gałęziach rzemiosła.

Obecny stan rzemiosła, jego liczebność, jak i istota jego produkcji wymagają zrewidowania dotychczasowych sposobów umiowania spraw rzemieślniczych przez samych rzemieślników, oraz obmyślenia nowych dróg dalszego rozwoju.

Rzemiosło mogłoby konkurować z fabryką, gdyby siła tego kapitału, wykształcenie kupieckie oraz organizacja były należyte. W większości wypadków rzemieślnikom brak nowoczesnego wykształcenia, więc nie mogą się dostosować do zmiennej mody i gustu, brak im również środków technicznych, jak też wyrobienia kupieckiego, którego najelementarniejszą podstawą jest terminowe wykonanie dostawy lub roboty. O czym nasz rzemieślnik często pamiętać nie chce. Dalej brak warsztatów porządnej księgowości, bez której nie można nigdy dokładnie podać kosztu wyrobu.

To są główne powody stałej walki rzemiosła z trudnościami, szczególnie dotkliwymi w okresach przesilenia. Rzemiosło więc samo powinno zorganizować się i zająć polepszeniem swego bytu. Organizacja i kredyt są bezsprzecznie najważniejszymi podwalinami w rozkwicie rzemiosła.

Fundusz eksportowy

Wniesiono do Sejmu projekt utworzenia funduszu eksportowego, który ma być użytkowany: 1) dla udzielania kredytów krótkoterminowych, oprocentowanych ulgowo dla handlu eksportowego; 2) dla gwarantowania operacji eksportowych, finansowych pośrednio lub bezpośrednio przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Prawdopodobna wysokość funduszu eksportowego wyniesie 50 — 60 mil. złotych.

Na fundusz ten zostaną przekazane wraz z odsetkami kwoty, zużyte w swoim czasie na pomoc kredytową dla banków. Poza tem zaś dalsze ewentualne podniesienie funduszu będzie mogło nastąpić, w razie potrzeby, z wpływów przyszłych pożyczek.

Krótkie informacje gospodarcze

Prace nad uruchomieniem olejarni w Gdyni dobiegają do końca. Olejarnia gdyńska uruchomiona zostanie już w najbliższym czasie. Pierwsze transporty surowca dla olejarni zostały w tych dniach przyjeżdżać.

Na członków nowopowstałej giełdy zbożowo-towarowej w Lublinie zapisało się przeszło 100 osób i instytucji.

Przemysł wielkopolski w roku 1930

Związek Fabrykantów, T. z. w Poznaniu ocenia położenie przemysłu wielkopolskiego w minionym roku w sposób następujący:

W procesie rozwojowym życia gospodarczego, rok 1930, stanowił niewątpliwie dalszy krok wsteczny. Kryzys światowy i kryzys polski nie straciły na swoim napięciu i nie wiadać pierwiastków poprawy ani na rynkach światowych, ani w Polsce, zwłaszcza u nas wobec ciężkiej sytuacji konsumenta wiejskiego.

Przesilenie gospodarcze określone mianem wyraźnej depresji przejawiało się przedewszystkiem w stałym obniżeniu się konsumpcji i redukcji wydatków na pracę jak niemniej w dalszej ogólnej niżycie cen i to zarówno artykułów rolnych jak i przemysłowych. Wskaźnik ogólny na koniec miesiąca grudnia roku sprawozdawczego w stosunku do analogicznego okresu roku 1929 wykazał spadek cen hurtowych o około 15 punktów, na artykuły rolne około 16 i na artykuły przemysłowe 12 punktów.

Z pośród dalszych wskaźników, odzwierciedlających przebieg konjunktury w r. 1930, jeden i to bardzo ważny, wykazał w zestawieniu z 1929 r., znaczne pogorszenie. Jest nim stan bezrobocia, które według oficjalnych danych państwowych urzędów pośrednictwa pracy wynosiło w pierwszym półroczu przeciętnie miesięcznie zgórą 250 000 osób, w drugim półroczu przeciętnie 185 000 osób.

Równomiernikiem katastrofalnej sytuacji w rolnictwie było, o ile chodzi o przemysł, coraz większe kurczenie się produkcji, które ogarnęło nie tylko przemysł konsumcyjny, ale i przemysł inwestycyjny.

W trzecim kwartale roku sprawozdawczego spadek produkcji został nieco powstrzymany, poprawa ta jednak wystąpiła głównie na tle wyczerpania składów towarowych, nie miała przeto głębszych podstaw, aby mogła się rozwinąć i rozszerzyć na inne działy, a zwłaszcza na produkcję dóbr wytwórczych. Już też w IV kwartale spadek produkcji przybrał znowu na sile i to osobiście w niektórych gałęziach przemysłu, w których zaostrzenie wzrosło do wielce niepokojących rozmiarów.

Z pośród dodatnich momentów, które wpływały na odporność gospodarstwa przeciw kryzysowi wymienić należy stałość i pewność waluty, równowagę budżetową, korzystne kształtowanie się bilansu handlowego, przy dalszym dopływie krótkoterminowych kredytów finansowych z zagranicy, jak również nieustającej kapitalizacji wewnętrznej.

Położenie finansowe przemysłu nie doznało w ciągu roku sprawozdawczego wybitniejszej poprawy, wszelako zwiększenie się podaży kredytów krótkoterminowych i acz niewielkie, jednakże widoczne zmniejszenie się obrotu wekslowego i protestów wekslowych świadczą o nieznacznej odprężeniu sytuacji finansowej. Niewątpliwie odegrała tu i pewną rolę duża ostrożność w udzielaniu kredytu i większa selekcja w przyjmowaniu materiału wekslowego.

Sytuacja pieniężna, która głównie w drugim i trzecim kwartale zaczęła wykazywać polepszenia, doznała jednakże w ostatnim kwartale znacznych załamania, a to w wyniku restrykcji kredytowych Banku Gospodarstwa Krajowego i Banku Polskiego. Pozostaje to poza innemi momentami głównie w związku z wydatkami skarbowymi. Im bardziej skarb państwa wycyfał swoje wkłady z Banku Polskiego, tembardziej Bank musiał hamować i tak już znaczny wzrost portfela wekslowego, aż wreszcie musiał przystąpić do restrykcji kredytowych, nie chcąc żadną miarą dopuścić do dalszego spadku pokrycia.

Trzeba z naciskiem stwierdzić, że w zupełnej sprzeczności z sytuacją finansową i wogóle gospodarczą pozostaje wysokość budżetu państwowego na nadchodzący rok budżetowy. Budżet przedłożony ciałom ustawodawczym nie jest zastosowany do należytych zdolności płatniczych obywateli, gdyż ciężary obecnie w stosunku do zmniejszonego dochodu społecznego ponad wszelką miarę obciążają produkcję i wymianę w Polsce. Państwo, zabierając zbyt wielką część dochodu społecznego, uniemożliwiło ewolucję warsztatów pracy, podcięło zdolność konsumcyjną społeczeństwa i przyczyniło się w znacznym stopniu do obecnego stanu wegetacji.

To samo ma miejsce, gdy rozdział ciężarów publicznych jest dokonany nierównomiernie z pokrzywdzeniem jednych grup, a uprzywilejowaniem innych. Słabsze strony systemu występują szczególnie jaskrawo w chwilach przesilenia.

Reforma podatkowa i reforma obciążeń socjalnych należy więc do szeregu najważniejszych zagadnień racjonalizacji naszego życia, i bez jej przeprowadzenia nie może być mowy o trwałej poprawie sytuacji gospodarczej.

Rok miniony w życiu gospodarczym tutejszego okręgu sprawozdawczego był bardzo ciężki. Odnosimy wrażenie, że nawoływania prasy i czynników rządowych do obniżenia cen artykułów przemysłowych jako doraźny środek dla zwiększenia siły nabywczej konsumenta wiejskiego pozostaną tak długo nawoływaniem, zanim nie ulegną niższe ceny na surowce, zanim przedsiębiorstwa państwowe i monopole nie obniżą wydatnie swych cen i kosztów, i zanim nie dojdzie do zmiany systemu podatkowego oraz obniżenia składek ubezpieczeniowych.

Stwierdzić bowiem z całym obiektywizmem należy, że ceny w przemyśle tutejszego okręgu są już zdeprecjowane, że o żadnej obniżce bez obniżenia kosztów produkcji mowy być nie może.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) Brak równowagi w stosunkach handlowych polsko-niemieckich. Analiza obrotu towarowego Rzeszy Niemieckiej w okresie styczeń-wrzesień 1930 r. wykazuje, że podczas gdy ogólny przywóz do Niemiec produktów spożywczych, surowców i półfabrykatów w porównaniu z tym samym okresem 1929 r. zmniejszył się o 20 proc. spadek przywozu z Polski w tych samych grupach towaru wyniósł 28,4 proc. Wynika z tego, że obecnie nastawienie polityki gospodarczej Niemiec szczególnie silnie bije w przywóz z Polski. Dalszem potwierdzeniem zachwiania się równowagi na naszą niekorzyść w polsko-niemieckim obrocie towarowym jest fakt, że Niemcy w ostatnich miesiącach zwiększyli w liczbach względnych wywóz do Polski produktów, stanowiących 95 proc. ich ogólnego wywozu do Polski.

(k) Stan produkcji mechanicznego obuwia w Polsce. W przemyśle obuwicznym w Polsce w r. 1928 czynnych było 23 fabryki mechanicznego obuwia zatrudniając 2.693 robotników. Fabryki te wyprodukowały 1.738.000 par obuwia przy zdolności produkcyjnej, wynoszącej 4.723.000 par. Danych oficjalnych o produkcji w r. 1929 jeszcze niema. Można jednak przypuszczać, że produkcja zmniejszyła się o ok. 30 proc.

W r. 1930 zaznaczył się poważniejszy spadek. Przemysł mechanicznego obuwia koncentruje się głównie poza Warszawą w dużych miastach Wielkopolski i Pomorza, przyczem naogół są fabryki, wyrabiające przeważnie 100 do 300 par obuwia dziennie.

(k) Założenie Zachodnio-Polskiego Związku bydląt czerwonego. W dniu 21. bm. odbyło się zebranie hodowców bydląt czerwonego krajowego w Wielkopolsce zwołane przez Wielkopolską Izbę Rolniczą. Zebrani postanowili założyć pod egidą Wielkopolskiej Izby Rolniczej związek hodowców bydląt czerwonego pod nazwą: Zachodnio-Polski Związek hodowców bydląt czerwonego; siedzibą Związku jest Poznań. Do zarządu wybrano prezesa Wlkp. Izby Rolniczej p. dr. Chosłowskiego jako prezesa, wiceprezesa wybrany został p. F. Cybulski z Przytocznicy pow. Ostrzeszów, członkami: p. rotmistrz Józef Kiełpsz z Sarnowy i dyrektor dóbr starosieleckich p. Janusz Golski z Rogoźewa, pow. rawickiego. Do superkomisji licencyjnej wybrani zostali pp.: Fenrych z Przybrody, Cybulski z Przytocznicy i Lehmann-Nitsche z Iłowca. Kierownikiem Związku wybrany został p. Władysław Fengler, inspektor hodowli Wielkopolskiej Izby Rolniczej.

(k) Naczelna organizacja rolnicza o uregulowaniu eksportu rolnego. Komitet Związku Organizacji rolniczych R. P.

przyjął z zadowoleniem do wiadomości wyniki ostatnich konferencji zbożowych uważając za pożyteczną współpracę Polski z krajami naddunajskimi w zakresie zbytu pszenicy, kukurydzy i żyta. Komitet wyraził jednak opinie, że o ile dzie o życie to porozumienie z państwami bałkańskimi nie powinno osłabiać i rozluźnić węzłów współpracy, wprowadzonej już w życie na skutek postanowień umowy żytniej polsko-niemieckiej, jak również uniemożliwiać ewentualnego sprongowania umowy żytniej z Niemcami. Wobec tego, że reglamentacja eksportu jest niezbędnym warunkiem zawierania porozumień międzynarodowych w zakresie organizacji zbytu, jak również podstawą dla standaryzacji i podnoszenia jakości, a tem samem i wartości eksportowanych produktów, komitet Związku wypowiedział się za utrzymaniem zasady reglamentacji eksportu rolniczego, widząc w niej samodzielną i niezależną od innych czynników pomyślniejszego kształtowania się cen produktów rolniczych.

(k) Nowe wzory świadectw pochodzenia. Z dniem 1 lutego br. obowiązujące będą nowe wzory świadectw pochodzenia uprawniające się do korzystania ze zniżek konwencyjnych udzielonych państwom, z którymi zawarto traktaty handlowe. Wzór taki został opublikowany w nr. 20 „Monitora Polskiego” z 26 bm.

(k) Osobowość wydziałonych przedsiębiorstw państwowych. Orzeczenie Izby I-iej Sądu Najw. (C. 188/30): Powódz. wa. oparte na sporze z wydziałonemi przedsiębiorstwami państwowymi, muszą być wyłączone przeciwko tym przedsiębiorstwom a nie przeciwko skarbowi państwa (Motywy w O. S. P. IX. 533) (ta)

(k) Charakter prawny samodzielnego komisjonera. Komisjoner firmy, otrzymujący wynagrodzenie w formie prowizji od sprzedanych przez niego wyrobów, nie ograniczony co do czasu pracy pracuje samodzielnie i nie na własne ryzyko a więc spory między nim a firmą nie podlegają właściwości sądów pracy. (Orzeczenie C. 294/30 Sądu Najw.; por. motywy w O. S. P. IX. 563) (ta)

(k) Odpisy świadectw przemysłowych. Izba Przem.-handlowa w Poznaniu prosi firmy, sprowadzające towary reglamentowane z zagranicy, o spieszne złożenie odpisów świadectw przemysłowych oraz ich oryginałów na rok 1931. Odpisy muszą być zaopatrzone w 0,50 zł znaczki stemplowe. Oryginały zwraca Izba natychmiast po uwierzytelnieniu.

Z ZAGRANICY

(z) Cukier rosyjski w Londynie. Londyński rynek cukrowy wykazuje silne zdenerowanie z powodu nagłej oferty na cukier sowiecki. W tych dniach zostały sprzedane kolosalne ilości (3 okryty) krusztwa rosyjskiego po cenie 7/3 cif. Indje Brytyjskie. Jak twierdzą na rynku londyńskim. Rosja w krótkim czasie będzie miała do dyspozycji przeszło 2 miliony tonn cukru i obawia się, że rezultaty ostatniej międzynarodowej konferencji cukrowej w Brukseli i Berlinie będą bezprzedmiotowe, tembardziej, że Sowiety sprzedają cukier po cenie o 9 d. niższej od notowań londyńskich. W związku z powyższem. notowania terminowe na cukier surowy znacznie spadły.

(z) Wzrost światowej produkcji pszenicy w r. 1930. Pierwsze zestawienie Międzynarodowego Instytutu Rolniczego wykazuje iż wśród krajów, dostarczających cztery piąte produkcji na półkuli północnej, zbiory pszenicy wyniosły w 1930 r. 757 mil. q. wobec 716 mil. q. w 1929 r. Do liczby tej należą zbiory pszenicy półkuli południowej, które ukażą się na rynkach z początkiem bież. roku. Co do ich wysokości nie posiadamy jeszcze dokładnych danych. Biorąc jeszcze pod uwagę znaczny wzrost powierzchni uprawy w Argentynie i Australji, oraz pomyślniejsze niż w 1929 r. warunki meteorologiczne, należy oczekiwać na południowej półkuli lepszych zbiorów niż zeszłoroczne, które były uważane za złe. Ogółem można ocenić zbiory pszenicy w kampanji 1930-31 (bez Z. S. R. R.) na 970 mil. q. t. j. o 50 mil. q. więcej niż w r. 1929.

Wynik losowania książeczek P. K. O.

W poniedziałek 26 bm. odbyło się w Pocztowej Kasie Oszczędności VIII z rządu losowanie premjowych książeczek oszczędnościowych PKO. Premje w wysokości 1000 zł. padły na następujące nry:

50.146	50.699	50.715	51.032	51.871	52.091
52.216	52.220	52.274	52.392	52.488	52.603
53.768	54.036	54.465	54.978	55.485	56.130
58.335	59.127	59.366	60.236	61.114	61.691
61.938	62.165	63.026	63.182	64.311	64.808
66.285	67.679	67.987	68.125	69.206	69.208
70.979	71.169	71.458	71.668	71.773	71.949
72.495	72.633	72.642	72.845	72.904	73.016
73.179	73.428	73.484	73.613	74.629	74.657
75.173	76.027	76.291	76.749	76.680	76.860
77.297	77.402	77.552	77.603	77.744	78.512
78.675	78.806	78.862	78.886	81.157	81.326
81.675	81.990	82.016	82.221	83.371	83.981
84.824	84.977	85.299	85.762	86.438	86.624
87.457	87.702	88.519	88.532	88.809	89.579
89.587	89.701	89.763	90.068	90.204	90.908
91.596	91.628	92.482	93.438	93.506	93.557
95.527	95.576	95.689	96.211	96.246	96.294
97.206	97.607	98.544	99.046	99.082	99.281

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Zajścia na jarmarku

51 osób przed sądem w Kruszwicy. — 39 skazano na kary więzienia do roku.

Nasz korespondent kujawski (em) donosi:

Dnia 13 marca r. ub. podczas jarmarku w Kruszwicy nagle tłum uliczny poczył bić i grabić handlarzy kramnych, przeważnie Żydów, przybyłych z b. Kongresówki, napastując jednocześnie władze bezpieczeństwa, skutkiem czego jeden z policjantów zmuszony był wystrzałem zranić ciężko jednego z napastników.

Epilog sprawy rozegrał się przed sądem w Kruszwicy. Pośród 51 oskarżonych byli mężczyźni i kobiety w różnym wieku, a nawet starsi już ludzie, którzy po raz pierwszy mieli na sumieniu podobny występ. Po przemówieniach stron i ustaleniu istoty przestępstw ze strony poszczególnych oskarżonych Sąd wydał następujący wyrok: trzech skazano na rok ciężkiego więzienia, cztery osoby na 9 miesięcy więzienia zwykłego, 13 — na 6 miesięcy, 11 — na 3 miesiące, 1 — na 2 miesiące, 1 — na jeden miesiąc i 1 — na 2 tyg. więzienia, a wszystkim zaliczono areszt śledczy. Dziewięć osób uniewinniono, resztę spraw odroczone do czasu powołania świadków.

Skutki pijaństwa

Znieważenie krzyża przez alkoholika.

W Śremie odbywał się jarmark, na który przybył p. in. robotnik Franciszek Piątek z jednym ze swych znajomych, przyczem był zdążył już zajrzeć bardzo głęboko do butelki. Nagle z ul. Kościarskiej wyłonił się kondukt pogrzebowy, a na czele kroczył chłopiec z krzyżem. Gdy to zauważył Piątek, owładnął nim jakiś szal i na całe gardło zaczął krzyczeć „precz z krzyżem”. Następnie doskoczył on do chłopca, zamierzając wyrwać mu krzyż.

Przykra ta sprawa znalazła swój epilog w sądzie. Piątka oskarżono z § 166 k. k., t. j. o występki przeciw religji. Oskarżony bronił się tem, że był zupełnie pijany i że nie wiedział co czyni. Kilku świadków fakt ten potwierdziło. Wobec tego trybunał na podstawie artykułu 8 ustawy antyalkoholowej skazał oskarżonego na 100 zł grzywny względnie 10 dni aresztu oraz ponoszenie kosztów sądowych. (z)

Na gorącym uczynku

Rabus powędrował na rok do więzienia

W grudniu ub. roku dokonano w nocy włamania do sklepu kupca p. Skotnickiego w Starolece. Dzwone szmery zbudziły czujnego właściciela, który prędko wstał, ubrał się i cichaczem podszedł do sklepu. Tam zauważył, jak złodziej ze świecą w rękę gospodarzył się już i gromadził towary. Kupiec nie wyrażony z równowagi zawołał tubalnym głosem „słój złodzieju!” Zaskoczony rabus czempredzej wyskoczył z okna i korzystając z osłony nocy poczył uciekać.

Krzyk kupca zwałił posterunkowego, który zauważywszy uciekającego złodzieja przytrzymał go i odprowadził na komisariat. Okazało się, że był to Sylwester Zagalewski z Rataj. Gdy kupiec wrócił do sklepu, zauważył dopiero, że rabus musiał przebywać w nim dłuższy czas; świadczyły o tem worki wypchane przez niego różnemi towarami i ustawione już na uboczu. Za drzwiami znaleziono czapkę męską, która nie była jednakże własnością Zagalewskiego. Świadczyłyby to, że musiał mieć jeszcze współnika, który zdołał się ulotnić.

IV wydział karny sądu okręgowego w Poznaniu rozważał tę sprawę. Mimo, że przewód wykazał winę Zagalewskiego, on jednak przeczył uparczywie, twierdząc, że kradzieży nie dokonał. Trybunał skazał rabusia na rok ciężkiego więzienia. (z)

Zamordowanie

restauratora

Jeden ze zbrodniarzy ujęty.

W nocy na 28 b. m. zamordowany został restaurator Maksymilian Barcz w Zgórzu (pow. żniński). Zwłoki śp. Barcza znaleziono dopiero następnego dnia rano w lokalu restauracyjnym. Jak się na podstawie tymczasowych dochodzeń okazało, w restauracji Barcza późnym wieczorem przebywali dwaj nieznanymi mężczyźni i kobieta. Podczas sekcji stwierdzono, że Barcz został uśmiercony dwoma strzałami z rewolweru w pierś i prawą rękę.

Zarządzono natychmiast dochodzenia dały już pozytywny wynik, gdyż w Bydgoszczy ujęto 19-letniego Edmunda Zdrojeckiego z zawodu robotnika, zamieszkałego w Górze (pow. żniński). Ustalono, że Zdrojecki jest jednym z sprawców morderstwa. (k)

chodzi p. Jan Jerzykiewicz z małżonką swą Józefą z Bednarowiczów srebrne godki małżeńskie. Na intencję jubilatów odbędzie się msza św. w kościele św. Florjana na Jezycach.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Młodzież Wszepolska.** Zebranie plenarne członków zwyczajnych odbędzie się dziś, dnia 29 bm., o godz. 20 w lokalu własnym przy ul. św. Marcina 65 (nad kinem „Colosseum”). Na porządku dziennym m. in. sprawozdanie prezesa.

— * **Zrzeszenie Rodaków Warmji, Mazur i Ziemi Malborskiej, Koło Poznań.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 3-go lutego rb. o godz. 19,30 w lokalu p. Beyrowej przy placu Bernardyńskim nr. 2. Członków i sympatyków zaprasza Zarząd.

— * **Byłm skautom drużyny im. T. Rejtana w Śremie do wiadomości.** Dnia 8 lutego rb. o godz. 14,00 odbędzie się w salce hotelu „Bazar” w Śremie zjazd byłych skautów drużyny T. Rejtana, na który się wszystkich byłych druhow zaprasza. Uprasza się o adresy, które należy skierować do sekretarza działu historycznego p. Wacława Ruty w Śremie (Starostwo).

— * **Pozn. Tow. Piwackie.** Miesięczne zebranie odbędzie się dnia 3 lutego rb. o godz. 19 w lokalu p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej 8a.

— * **Z Sodalicji Marjańskiej Urzędników.** W dniu 2 lutego o godz. 7,30 przyjęcie nowych członków w kościele OO. Jezuitów zaś o godz. 16 na sali sodalicyjnej. Dominikańska 8, roczne walne zebranie, bezpośrednio potem podwieczorek towarzyski. Obecność wszystkich członków pożądana.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Ze Zw. Młodych Polek.** W dniach 1 i 2 lutego rb. urządził Związek kurs organizacyjny dla członków zarządów i zastępowych. Kurs ma na celu przygotowanie kierownictwa stowarzyszeń do celowej i systematycznej pracy. Program kursu będzie następujący: Dnia 1. 2. o godz. 10 msza św. w kościele Farnym, o godz. 14 otwarcie kursu na sali Biblioteki Uniwersyteckiej (ul. Ratajczaka 4) i zajęcia na kursie do godz. 18. Dnia 2. 2. o godz. 9 msza św. w kaplicy św. Józefa (ul. św. Józefa), o godz. 10,30 dalszy ciąg kursu (referaty i demonstracje), o godz. 14,30 zakończenie kursu.

KRONIKA FILMOWA

— * **Kino Parafjalne przy kościele Zmartwychwstania Pańskiego na Wildzie** wyświetli w niedzielę i w poniedziałek, t. j. dnia 1 i 2 lutego rb. wielki film otwarty tragicznym dzieje chłopca pozbawionego rodziców p. t. „Przygody Marynarza”. Początek przedstawień o godz. 16, 18 i 20. Bilety w przystępnych cenach wcześniejszej do nabycia w biurze parafjalnem.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół” Śródmieście, gniazdo XII.** Roczne walne zebranie odbędzie się w piątek o godz. 19,30 w sali posiedzeń przy ul. św. Marcina 63.

WIECZORY, KONCERTY

Ogłoszenia i wiadomości o balach, wieczorkach tanecznych, zabawach karnawałowych, herbatach i bridgeach z tańcami oraz wszelkich tym podobnym przedsięwzięciach kierować należy do administracji pisma naszego, a nie do redakcji.

Wszystkie te doniesienia podawać będziemy stale na końcu części redakcyjnej w dziale „Kronika towarzyska”. Punktualne zamieszczenie ich poręczymy tylko w tych wypadkach, gdy nastąpi poprzednie porozumienie się między organizatorami odośnych przedsięwzięć zabawowych a naszą administracją.

Przy nadsyłaniu tych doniesień na drodze listownej podać należy dokładny adres i numer telefonu tej osoby z którą administracja nasza mogłaby porozumieć się co do bliższych szczegółów, odnoszących się do zamieszczenia nadesłanego wiadomości.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Z Tow. Wydawn. „Polskiej Armji Błękitnej”** Towarzystwo Wydawnicze historyjograficznego dzieła „Polska Armja Błękitna” przystąpiło ostatnio do intensywnej pracy w dwóch kierunkach: rozszerzenia i ożywienia samego Towarzystwa oraz zbierania materiałów do wydawnictwa i opracowywania jego poszczególnych części. Towarzystwo wydawnicze za ogólne swe zadanie ma opracowanie i wydanie wielkiego historyjograficznego 4 tomowego ilustrowanego dzieła p. t. „Polska Armja Błękitna”, obejmującego organizację i boje, tudzież podłoże ideowo-społeczne wszystkich formacji i armij hallerowskich w latach 1914-1920 r. Treścią tomu I wydawnictwa będzie historia II Brygady Legionów Polskich. W następnym II. tomie zostanie w szerokim zakresie uwzględniona m. in. organizacja A. P. we Francji oraz w Ameryce. Siedziba Towarzystwa Wydawniczego znajduje się w Poznaniu, przy ul. Matejki 36.

U osób przygnębionych, wyczerpanych, niezdołnych do pracy, naturalna wola gorzka „Franciszka-Józefa” pobudza obieg krwi, wzmacnia zdolność myślenia i chęć do pracy. Zadać w aptekach i drogeriach. nw 7338

parter, lewo, w mieszkaniu sekretarza Zarządu Tow. p. Kaz. Oldziejewskiego, redakcja wydawnictwa „P. A. B.” spoczywa w rękach p. pułk. dra I. Modelskiego, prezesa Zarządu Głównego Związku Hallerczyków w Warszawie. Tow. Wydawnicze w dalszym ciągu przyjmuje wszelkiego rodzaju materiały (szczególnie ilustracyjne) do wydawnictwa i prosi o zwracanie się w tej sprawie jak i w innych pod powyższym adresem Tow. Wyd. w Poznaniu.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Ofiara ślizgawicy.** Na chodniku ulicy poślizgnęła się wczoraj popołudniu 50-letnia p. Marja Nowakowska, zamieszkała przy Fabrycznej 20, i odniosła złamanie podudzia. Ofiarę ślizgawicy przewieziono do lecznicy miejskiej. (k)

— * **Wypadek samochodowy.** Na ulicy marszałka Focha samochód PZ 44706 najechał na 10-letnią Urszulę Szczęsnowską, zamieszkałą przy ul. Granicznej. Przy najechaniu Szczęsnowska odniosła pokaleczenie twa zy. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Zwłoki noworodka na cmentarzu.** Na nowym cmentarzu parafji archikatedralnej na Komandorji znaleziono zwłoki noworodka płci męskiej, zawinięte w pieluchy i złożone w kartonie na grobie. Policja wdrożyła śledztwo. (k)

— * **Sprawy kradzieży.** W związku z kradzieżą u p. Edwarda Tuża przy ul. św. Wawrzyńca 28 ujawniono sprawę kradzieży w osobach Kazimierza Borusaka, Poznańska 30 i Jana Bronińskiego, Poznańska 46/48. Obydwaj przyznali się do kradzieży. (k)

— * **Za kradzież kur.** Podczas targu na Rynku Wildeckim aresztowano Józefa Grajka i Kazimierza Balcerzaka z Kochanowa w powiecie słupckim. Aresztowanie nastąpiło podczas sprzedaży 16 kur. W śledztwie przyznali się obaj do kradzieży kur u pewnego gospodarza, w Kozochowie, w powiecie słupckim (z)

— * **Kradzieże i włamania.** Do sklepu firmy Edmund Grzeszkowiak przy Starym Rynku 83 przybyły dwie kobiety i mężczyzna by kupić materiał na ubranie. W czasie oglądania jedna z kobiet skradła 3 mtr. materiału na ubranie, wartości 90 zł i usiłowała się ulotnić. Złodziei przytrzymał, a są nimi Węclawek Pelagia (ul. Fabryczna 5), Olejniczak Janina (ul. Czajca 12) i Malachowicz Stanisław (ul. Wroniecka 4) — Z pracowni przy ulicy Działyńskich 3 skradziono p. Matyjaszkiewiczowi ob-ektyw do aparatu fotograficznego, wartości 400 zł. — Do biur firmy „Festyna” przy ulicy Garncarskiej 5 włamali się złodzieje i skradli maszynę do pisania marki „Smith”, wartości 500 zł. — Do mieszkania p. Mojżesza Kona przy ul. Mickiewicza 7 włamali się złodzieje i skradli garderobę, wartości 3400 zł. — Podczas zabawy w „Belwederze” przy ul. Marsz. Focha 18 skradziono p. Czesławowi Wicherskiemu futro męskie i kapelusz, wartości 800 zł. — Z mieszkania p. Antoniny Ciesielskiej przy ul. Marszałka Focha 23 skradziono walizkę skórzaną koloru brązowego zawierającą kostjum, bieliznę damską i 70 zł gotówki. Dochodzenia w toku. (z)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Za morderstwo.** Dnia 22 bm. toczyła się rozprawa w sądzie inowrocławskim przeciw Stanisławowi Nowackiemu z Wieloski, powiatu mogileńskiego, oskarżonemu o zabójstwo. Oskarżony bez jakiegos wystarczającego powodu latem 1930 r. wieczorem przyskoczył do Czesława Cwojdzkiego i wystrzałem z rewolweru położył go na miejscu trupem. Ofiara oskarżonego ze względu na młody wiek zabójcy (20 lat), prosił o łagodny wymiar kary. Natomiast prokurator żądał przykładnego ukarania zabójcy, znanego zresztą awanturnika. Sąd przychylił się do wywodów prokuratora i skazał zbrodniarza na 8 lat ciężkiego więzienia. Obrona zgłosiła niezwłocznie apelację. (em)

— * **„Przykładna matka”** Przed sądem w Inowrocławiu stanęła Franciszka Tedow, oskarżona o popieranie w kradzieżach swego ośmioletniego synka Wyrodna matka, nie tylko że nie wzbraniała, lecz jeszcze skłaniała swe dziecko do kradzieży. Sąd skazał T. na ponoszenie kosztów sądowych oraz na trzy miesiące więzienia. (em)

— * **Pogoń za rabusiem.** W Gnieźnie (ul. Warszawskiej) w sieni pewnej kamienicy napadnięto Anielę Pomorską, która w towarzystwie swej służącej Franciszki Lindówny niosła tekę z zawartością 800 zł. Gdy p. Pomorska wchodziła do sieni, ukryty na korytarzu bandyta wyrwał jej tekę z pieniędzmi i zbiegł Wszczęty przez p. Pomorską alarm był hasłem pogoń za bandytą. Przechodzący w tym

— * **Za morderstwo.** Dnia 22 bm. toczyła się rozprawa w sądzie inowrocławskim przeciw Stanisławowi Nowackiemu z Wieloski, powiatu mogileńskiego, oskarżonemu o zabójstwo. Oskarżony bez jakiegos wystarczającego powodu latem 1930 r. wieczorem przyskoczył do Czesława Cwojdzkiego i wystrzałem z rewolweru położył go na miejscu trupem. Ofiara oskarżonego ze względu na młody wiek zabójcy (20 lat), prosił o łagodny wymiar kary. Natomiast prokurator żądał przykładnego ukarania zabójcy, znanego zresztą awanturnika. Sąd przychylił się do wywodów prokuratora i skazał zbrodniarza na 8 lat ciężkiego więzienia. Obrona zgłosiła niezwłocznie apelację. (em)

— * **„Przykładna matka”** Przed sądem w Inowrocławiu stanęła Franciszka Tedow, oskarżona o popieranie w kradzieżach swego ośmioletniego synka Wyrodna matka, nie tylko że nie wzbraniała, lecz jeszcze skłaniała swe dziecko do kradzieży. Sąd skazał T. na ponoszenie kosztów sądowych oraz na trzy miesiące więzienia. (em)

— * **Pogoń za rabusiem.** W Gnieźnie (ul. Warszawskiej) w sieni pewnej kamienicy napadnięto Anielę Pomorską, która w towarzystwie swej służącej Franciszki Lindówny niosła tekę z zawartością 800 zł. Gdy p. Pomorska wchodziła do sieni, ukryty na korytarzu bandyta wyrwał jej tekę z pieniędzmi i zbiegł Wszczęty przez p. Pomorską alarm był hasłem pogoń za bandytą. Przechodzący w tym

— * **Za morderstwo.** Dnia 22 bm. toczyła się rozprawa w sądzie inowrocławskim przeciw Stanisławowi Nowackiemu z Wieloski, powiatu mogileńskiego, oskarżonemu o zabójstwo. Oskarżony bez jakiegos wystarczającego powodu latem 1930 r. wieczorem przyskoczył do Czesława Cwojdzkiego i wystrzałem z rewolweru położył go na miejscu trupem. Ofiara oskarżonego ze względu na młody wiek zabójcy (20 lat), prosił o łagodny wymiar kary. Natomiast prokurator żądał przykładnego ukarania zabójcy, znanego zresztą awanturnika. Sąd przychylił się do wywodów prokuratora i skazał zbrodniarza na 8 lat ciężkiego więzienia. Obrona zgłosiła niezwłocznie apelację. (em)

— * **„Przykładna matka”** Przed sądem w Inowrocławiu stanęła Franciszka Tedow, oskarżona o popieranie w kradzieżach swego ośmioletniego synka Wyrodna matka, nie tylko że nie wzbraniała, lecz jeszcze skłaniała swe dziecko do kradzieży. Sąd skazał T. na ponoszenie kosztów sądowych oraz na trzy miesiące więzienia. (em)

— * **Pogoń za rabusiem.** W Gnieźnie (ul. Warszawskiej) w sieni pewnej kamienicy napadnięto Anielę Pomorską, która w towarzystwie swej służącej Franciszki Lindówny niosła tekę z zawartością 800 zł. Gdy p. Pomorska wchodziła do sieni, ukryty na korytarzu bandyta wyrwał jej tekę z pieniędzmi i zbiegł Wszczęty przez p. Pomorską alarm był hasłem pogoń za bandytą. Przechodzący w tym

— * **Za morderstwo.** Dnia 22 bm. toczyła się rozprawa w sądzie inowrocławskim przeciw Stanisławowi Nowackiemu z Wieloski, powiatu mogileńskiego, oskarżonemu o zabójstwo. Oskarżony bez jakiegos wystarczającego powodu latem 1930 r. wieczorem przyskoczył do Czesława Cwojdzkiego i wystrzałem z rewolweru położył go na miejscu trupem. Ofiara oskarżonego ze względu na młody wiek zabójcy (20 lat), prosił o łagodny wymiar kary. Natomiast prokurator żądał przykładnego ukarania zabójcy, znanego zresztą awanturnika. Sąd przychylił się do wywodów prokuratora i skazał zbrodniarza na 8 lat ciężkiego więzienia. Obrona zgłosiła niezwłocznie apelację. (em)

— * **„Przykładna matka”** Przed sądem w Inowrocławiu stanęła Franciszka Tedow, oskarżona o popieranie w kradzieżach swego ośmioletniego synka Wyrodna matka, nie tylko że nie wzbraniała, lecz jeszcze skłaniała swe dziecko do kradzieży. Sąd skazał T. na ponoszenie kosztów sądowych oraz na trzy miesiące więzienia. (em)

Autobus z pasażerami wpadł do rzeki

(do Brdy w Bydgoszczy)

Opis i ciekawe ilustracje tej niezwykle tragicznej katastrofy przynosi następny (18) numer „Ilustracji Polskiej”

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokiego kół publiczności. Potylny egzemplarz tylko 45 groszy miesięczny abonament 1,50 zł kwartalnie 4.— zł (bez kosztów przesyłki) — Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań, św. Marcin 70).

KALENDARZYK

Czwartek, 29 stycznia 1931.

Słońce: wschód 7,41; — zachód 16,31; — długość dnia 8 godz. 50 min.

Księżyc: wschód 11,09; — zachód 3,48; — po pierwszej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska — 1 st. Cels. Pochmurno. Wiatr południowo-wschodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 742 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 3 st. Cels., najniższa — 1 st. Cels.

Przepowiednia pogody na piątek: Nadal pogoda niestała z lekkimi opadami śnieżnymi przy obniżającej się temperaturze.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś + 2,34 mtr.

Kal. rz.kat.: Franciszek Salezy; jutro Martyna P.

Kal. słow.: Zdzisław; jutro Dobrogniew.

Czytelnia dla Kobiet, ul. Kantaka 8-9 (II piętro), otwarta codziennie od godz. 11—13 i od 16—18, zaopatrzone

we wszelkie nowości. Kaucja 3 zł od książki, wpis. 50 gr., abonament mies. 2 zł.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka św. Marcina, ulica Ratajczaka 12. — Apteka pod Białym Orłem. Stary Rynek. — Apteka św. Piotra, ul. Półwiejska 1.

Jezycy: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

Lazarz: Apteka p. Plucińskiego, ulica Marsz. Focha nar. Niegolewskich.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61. W innych dzielnicach pełnią służbę apteki tamtejsze.

Pogotowie Lekarskie Związku Lekarzy, ulica Pocztowa 36, dysuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55

OSOBISTE

— * **Srebrny jubileusz małżeński** obchodzą dnia 3-go lutego pp. Jan i Józefa z Bednarowiczów Jerzykiewiczowie z Ławicy. Msza św. na intencję jubilatów odbędzie się o godz. 8 w kościele Serca Jezusowego na Jezycach

— * **Srebrne gody.** W dniu 3 lutego ob-

czasie ulicą Warszawską p. Adam Solarek z Gniezna dopędził uciekającego napastnika i zabrał mu tekę z pieniędzmi, złotyca jednak zdolał mu się wyrwać i zbiegł. (k)

— * **Mnożą się napady rabunkowe.** W Bydgoszczy do wili kamieniarza Jakuba Jaba zakradli się nieznany bandyta i steroryzował rewolwerem całą rodzinę, wymuszając gotówkę w wysokości 150 zł. Jednocześnie zabrał bandyta ze stolika nocnego dainski pierścionek brylantowy, wartości około 500 zł. Terorysta zbiegi niepoznany. (k)

— * **Morderstwo w zakładzie dla obłąkanych.** W zakładzie dla obłąkanych w Kocborowie pod Starogardem przebywał celem obserwacji niejaki Edward Przybylski który przed kilku miesiącami zamordował w Gnieźnie pewnego właściciela szlifierni. W tych dniach P. udawał warjaka. Gdy dwóch dozorców weszło do celi, by furjata uspokoić, ten wyrwał jednemu z nich klucze, którym uderzył go tak gwałtownie w skroń, że nieszcześnie upadł bez życia. (x)

— * **Nieszcześnie wypadki.** W Trzcinie pod Nowemmiastem zaplątał się 15-letni Fr. Walkowski, który podczas młocenia zboża poganił konie, w transmisję. Wskutek tego doznał złamania obu nóg. K. zmarł jeszcze tego samego dnia. (x)

JARMARKI

— * **Zaniemyśl.** Jarmark ogólny odbędzie się dnia 3 lutego rb. Spęd trzody chlewnej niedozwolony.

— * **Ostrzeszów Wlkp.** Jarmark ogólny odbędzie się dnia 5 lutego rb.

— * **Pleszew.** Dnia 5 lutego rb. odbędzie się jarmark na konie. Spęd zwierząt racicowych wzbroniony.

— * **Sulmierzyca.** Jarmark kramny i na konie odbędzie się dnia 11 lutego rb. Spęd zwierząt racicowych zakazany.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Rogoźno.** (Przychodnia przeciwgruźlicza). Przychodnia przeciwgruźlicza w Rogoźnie znajduje się pod kierownictwem p. dr. Gerstenbergera. W roku ub. była czynna 156 dni. Zbadano 609 osób. Porząd higieniczny - lekarskich udzielono 725. (ske)

— * **Cieście Wielkie pow. wrzesiński.** (Z kroniki kościelnej) Dnia 25 bm. w pięknie przybranej i przepelnionej sali szkolnej w Wszemborzu odbyło się uroczyste pożegnanie ks. prob. Wasowicza z Kołaczkowa, którego po 8 letniej gorliwej pracy kapłańskiej władza duchowna z dniem 1 lutego rb. przeniosła do innej parafji. — Staraniem miejscowych panien nauczycielek dzieci szkolne odśpiewały pieśni pożegnalne i wygłosiły piękne wierszki, wręczając ks. proboszczowi bukiety kwiatów. Pp. Mikołajczak z Budziłowa i Stempin, z Ciesiel Wielkich wygłosił przemówienia pożegnalne. W końcu przemówił ks. prob. Wasowicz, dziękując za tak serdeczne pożegnanie i wyraził uznanie. Nastroj był bardzo uroczysty i pozostanie u tutejszych parafjan długo w pamięci.

— * **Pleszew.** (Jaselka). Młodzież tujejszego gimnazjum wystawiła w dniach 24, 25 i 26 bm. jaselka układu p. Nowotki, które pod reżyserją p. prof. Olmy wypadły bardzo dobrze. Podkreślić należy, że powodzenie kasowe było również nadzwyczajne. Dochód przeznaczono na „Bratnią Pomoc”.

— (Kryzys). Tegoroczny karnawał schodzi cichutko, jak nigdy dotąd. W kawiarniach pustki, zabaw karnawałowych nikt nie urządza, bo się nie udają, zaniedbano wielu imprez, gdyż każdy biada na podatki, i zamyka niegdyś szczerą dłoń... (a)

— * **Inowrocław.** (Włamanie w Wierchosławicach). W nocy na piątek włamano się w Wierchosławicach do mieszkania właściciela majątku p. Karola Stuebnera. Łupem nieznanymi włamywaczy padły futra, odzież i srebro, wartości około 3 tysiące zł. (k)

— * **Ostrzeszów.** (Włamanie do restauracji). Jednej z ostatnich nocy włamano się na strych domu mieszkalnego właściciela restauracji p. Jana Hendrykowskiego w Ostrzeszowie. Złoczyńcy skradli bieliznę, wartości około 600 zł. (k)

— * **Rogoźno.** (Zebranie Stronnictwa Narod.) Wielkie zebranie Stronnictwa Narodowego w Rogoźnie z udziałem posłów odbędzie się dnia 1 lutego rb. o godzinie 16 w sali Hotelu Polskiego. Wstęp na zebranie za okazaniem zaproszenia — (Brzydki zwyczaj). W naszym mieście jest brzydki zwyczaj zasypywania ślizgawicy na chodnikach popiołem zamiast piaskiem. Przy najmniejszej odwilży z tego powodu powstają na chodnikach poprostu śmietniki. (ske)

Z różnych stron Polski

Lekarz chiński jako delegat we Lwowie.

Jak donoszą pisma lwowskie, z Genewy, przybył do Lwowa jako wysłannik sekcji zdrowotnej Ligi Narodów Chińczyk dr. med. Tsefang F. Huang. Delegat ów przybył do Polski celem zbadania ośrodków zdrowia zwłaszcza wiejskich i podmiejskich. Dr. Huang w towarzystwie delegata ministerstwa zdrowia zwiedził ośrodek zdrowia na Zamarstynowie, gdzie zabawił przeszło 3 godziny, informując się szczegółowo o działalności tej instytucji. Po zwiedzeniu Lwowa dr. Huang w towarzystwie delegata wojew. wydziału zdrowia wyjeżdża do Przemyśla, Jarosławia i Lubaczowa, poczem via Wiedeń wróci do Genewy.

„Królewska” bratanica — złodziejka?

Pod Lwowem rozłożyli się większym obozem cyganie, mając wśród siebie także swego króla, p. Kwieka. Nagle wielkie poruszenie wywołała w mieście wiadomość, że cyganie, a szczególnie cyganki, wrócić po domach, dopuszczają się kradzieży. Mianowicie w jednym wypadku skradziono futro, a czynu tego miała się dopuścić bratanica „królewska” Zofia Kwiekówna, którą też zrazu aresztowano. Później, wskutek interwencji „króla” ją uwolniono, oczywiście po spisaniu protokołu.

Podwyższenie podatku od przedstawień teatralnych we Lwowie.

Rada miejska we Lwowie uchwaliła z końcem ub. roku pobieranie 30% podatku od przedstawień rewjowych, farsy i operetki. Wobec tego Zrzeszenie bezrobotnych artystów Scen Polskich postanowiło zamknąć Teatr Nowości, występując jednocześnie z ostrym protestem przeciwko stanowisku rady miejskiej.

Przeciwko żydowskiemu handlarzom domokrażnym na Górnym Śląsku.

Plaga handlu domokrażnego na Górnym Śląsku, uprawianego przeważnie przez Żydów z b. Kongresówki, zaczęła się coraz bardziej dawać we znaki miejscowej ludności. Przecież w samym Sosnowcu jest zarejestrowanych około 200 domokrażców, a w Będzinie około 100. Wobec tego urząd wojewódzki na ten rok ograniczył ilość wydanych licencji blisko do połowy. Wywołało to w kołach zainteresowanych wielkie poruszenie, organizacja żydowskich domokrażców zamierza wnieść protest w tej sprawie.

Liczba dzieci żydowskich w miejskich szkołach warszawskich.

W miejskich szkołach powszechnych w Warszawie pobierało naukę w roku szkolnym 1929-30 ogółem 19 287 dzieci wyznania mojżeszowego, podczas gdy w r. 1930-31 uczyło się 19 953. Specjalnych oddziałów dla dzieci żydowskich było w 1929-30 r. 405, w r. bieżącym 411. W przedszkolach było w roku 1929-30 dzieci żydowskich 430, zaś w obecnym roku szkolnym jest ich 623. W szkołach średnich miejskich było uczniów i uczennic żydów w r. 1929-30 — 63, w r. 1930-31 — 71. W szkołach dokształcających w roku 1929-30 było 268 uczących się wyznania mojżeszowego, podczas gdy w r. 1930-31 było ich 619.

Ciekawym jest, że w szkołach powszechnych w przedszkolach więcej się uczy dziewcząt żydowskich niż chłopców, podczas gdy dzieci chrześcijańskie składają się z chłopców i dziewcząt w prawie jednakowych częściach. Chłopcy wyznania mojżeszowego w wielu wypadkach posyłani są do szkół religijnych, t. zw. chederów.

Katolicki kurs społeczny dla kobiet w Lublinie.

(KAP) Staraniem katolickiego Związku Polek i sekretarjatu Akcji katolickiej w Lublinie odbył się jednodniowy kurs społeczny dla kobiet, którego celem było o-mówienie udziału organizacji kobiecych w Akcji katolickiej. Kurs zagał wstępem przemówieniem ks. kan. Józef Cieśliski, dyrektor Akcji katol., poczem ks. biskup Marjan Fulman zobrazował stan religijno-społeczny w diecezji lubelskiej, wywołując w słowach gorących przedstawicielki katolickich organizacji kobiecych do pracy w Akcji katolickiej. Po przemówieniu pasterkiem wygłoszono następujące referaty: ks. dr. Wł. Goral mówił o udziale organizacji kobiecych w Akcji katol., p. Modrzewska o istocie i zadaniach katolickiego ruchu kobiecego, p. Starowiejski o pracy kobiecie w Akcji katol., p. Kasprzakówna o sposobie zakładania i zadaniach katolickiego Związku Polek, p. Tymiańska o ideologii katol. Związku Polek, p. Gutowska o ruchu kobiecym w Lubelszczyźnie, ks. kan. J. Cie-

ślicki o znaczeniu Związku diecezjalnego i Zjednoczenia jako centrali.

Dyskusja i szereg rezolucyj, dających do organizowania katol. Związku Polek i pracy w Akcji katol., zakończyły ten pożyteczny kurs, w którym uczestniczyło około 100 osób. Wieczorem w lokalu resursy obywatelskiej odbyła się wspólna herbatka dla prelegentów i uczestników kursu, zaznaczona obecnością ks. biskupa M. Fulmana.

SPORT

Gry sportowe

Warszawa — Poznań. Spotkanie rewanżowe reprezentacyjnych zespołów Warszawy i Poznania w koszykówkę odbędzie się w najbliższą niedzielę o godz. 16 w zimowej hali Ośrodka (ul. Marcelińska). Obok ukończonych mistrzostw Polski będzie to najbardziej atrakcyjne spotkanie najbliższych ośrodków koszykówki.

Hokej na lodzie

Włoski Zw. Hokejowy nie wysłał swej reprezentacji do Krynicy na tegoroczne mistrzostwa świata wskutek trudności wyjazdowych najlepszych swych graczy. Po wycofaniu się Włoch liczb państw startujących w Krynicy, zmniejszyła się do 10. Są to: Anglja, Austria, Czechosłowacja, Francja, Kanada, Rumunja, Stany Zjednoczone A. P., Szwecja, Węgry i Polska. (PAT)

Lekka atletyka

Zarząd Pozn. OZLA ukonstytuował się następująco: prezes — vacat, I. wiceprezes — Stróżyk Ludwik, II. wiceprezes — Ryszczński Antoni, sekretarz — Konieczny Stefan, skarbnik — Wolny Antoni, gospodarz — Weselik Telesfor, radni — Kapela, Kultys, Dąbrowski, Marcinkowski, Urbaniak.

Na zawody w hali krytej, które odbędą się w niedzielę w Przemyslu wyjeżdżają z Poznania Jasienska, Adamczak, Heljasz, Banaszkiwicz, Tilgner, Piechocki Balcer i Zakrzewski.

Ping-Pong

Stół ping-pongowy ustawiony w „Ośrodku” dla użytku szerokiego kół sportowców, cieszy się tak wielkim zainteresowaniem, iż wkrótce „Ośrodek” zamierza ustawić jeszcze i drugi. Informacje w sprawie treningów przyjmuje kancelarja również telefonicznie, (nr. 245 przez centr. wojsk.)

Pięściarstwo

Doskonały bokser czeski wagi ciężkiej Ambroz nie będzie reprezentował barw Czechosłowacji na meczu pięściarskim Polska — Czechosłowacja z powodu trudności urlopowych. Ambroz jest z zawodu nauczycielem szkoły powszechnej w Brnie i nie może tak często opuszczać swych zajęć. (PAT)

Piłka nożna

Turniej błyskawiczny, który odbędzie się staraniem „Warty” w dniu 1 lutego na stadionie miejskim, wzbudzi niewątpliwie duże zainteresowanie zwolenników sportu piłkarskiego. Będzie to pierwsza tego rodzaju impreza w Polsce, oparta na wzorach Paryża, Wiednia i Berlina. Turniej poznański otworzy niejako tegoroczny sezon naszych piłkarzy, a publiczności da możliwość obserwowania aż sześciu meczów w przeciągu dwóch godzin, w których ujrzy zespoły „Warty”, „Legji”, „HCP” i „Sparty”. Regulamin przewiduje czas trwania każdego meczu 2 razy po 10 minut. Przygotowania do turnieju już ukończono, tak, że posiada on wszelkie dane, aby stał się pewnego rodzaju sensacją.

Pływanie

Projekt urządzania osobnych mistrzostw omawiany jest w środowiskach nie posiadających krytej pływalni (Poznań, Lwów, Wilno). Zrozumiałem bowiem jest, że zawodnik trenujący przez trzecią część roku, nie może się równać z tym, który trenuje cały rok w krytej pływalni. Podział podobny istnieje już od lat w Belgji, gdzie n. p. w znanym Leodjum brak krytej pływalni. (wz)

Różne

„Ośrodek” w. f. komunikuje, że przyjmie jeszcze zgłoszenia na kurs walki wręcz (dziu - dzitsu), który prowadzić będzie kom. „Ośrodek” por. Łapiński. W razie dostatecznej liczby zgłoszeń odbędzie się również kurs dla pań.

Klub Wioślarski z r. 1904 wzywa wszystkich członków do licznego udziału w mszy św. w kościele farnym i akademji w teatrze świetlnym „Stońce”, odbyć się mających z okazji jubileuszu. Zbiórka w niedzielę o godz. 8.45 przed województwem. Po mszy św. pochód do teatru świetlnego „Stońce”. Wejście na akademję oraz udział w bankiecie i balu tylko za zaproszeniami.

Przypominamy o torze saneczkowym w Gołębiniu. Dzięki specjalnemu podwyższeniu umożliwiony jest dalekizjazd. Zatem wszyscy miłośnicy sportu saneczkowego niech spieszą na tor do Gołębina, ostatni przystanek tramwajowy.

POPIERAJĄCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIA WSZYSTKICH GŁODNYCH!

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **P. Kledzik, Dzełbnowo.** O ile chodzi o podatek obrotowy, to dochód z roli nie wchodzi w rachubę. W zeznaniu do wymiaru podatku dochodowego jednak winien Pan uwzględnić każdy dochód. (K)

— **Inwalida.** Różnica w kursie dolara była jedynie w styczniu 1926 (7.25 — 7.30). Za 300 złotych z tego czasu należałoby się więc około 368 zł. dzisiejszych, razem więc należy się Panu za kapitał 1068 zł. Odsetki 12 proc. rocznie, a więc do końca 1930 r. licząc już wtórne odsetki, należy się Panu z tego tytułu jeszcze 271,70 zł. (K)

— **W. Ł. Poznań.** Zakazy były tylko czasowe, np. w czasie strajku lub innych specjalnych okoliczności. (K)

— **M. B.** Może Pan domagać się miesięca urlopu, jednak w ten sposób, aby go Pan mógł wykorzystać przed upływem czasokresu wypowiedzenia; sądzimy, że dwa tygodnie urlopu należą się Panu w każdym razie. Poopuszczeniu posady nie może Pan już rościć sobie pretensji do urlopu lub pieniężnego wynagrodzenia za niewykorzystany urlop. Wynagrodzenia za nadgodziny może Pan oczywiście żądać, natomiast nie przysługują Panu prawo do jakiegoś „odszkodowania za przepracowane trzy lata”, chyba że Pan coś w tym rodzaju z pracodawcą omówił. W razie braku pracy niech Pan korzysta z świadczeń Zakładu Ubezp. Pracowników Umysł. na wypadek braku czasu. (K)

— **W. J. B.** Równowartość 10.680 zł. Waloryzacja najmniej 18% proc., a więc należy się Panu najmniej 3.690 zł. Do końca 1930 r. (K)

— **Orzeł.** Nie znamy adresu. (K)

— **S. O. S. Pe. 101.** Jest zobowiązana do takiego wynagrodzenia, jakie przyobiecowała. (K)

— **Stała czytelniczka z Wildy.** W wydaniu wieczornem. (K)

RADJO

Programy radiofoniczne:

Piątek, dnia 30 stycznia 1931 r.

Poznań (335 m) godz. 7.15 gazeta poranna; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 komunikaty; godz. 17.05 słuchowisko dla dzieci p. t. „Wyrok Bogini” (Układ i reż. p. Wandy Trojanowskiej, art. T. N. w wykonaniu barcerek i harcerzy Hufca pozn.); godz. 17.45 koncert popołudniowy z Warszawy; godz. 18.45 referat o klubie wioślarskim z roku 1904 (wygl. p. Maciej Wierzbński); godz. 19.00 „Otwarte oczy na wschód”; godz. 19.15 kurs średni jęz. franc.; godz. 19.30 „Silva rerum”; godz. 19.45 kurs wyższy jęz. ang.; godz. 20.15 koncert symfoniczny (transmisja z Filh. Warszawskiej); godz. 22.30 sygnał czasu, komunikaty; godz. 22.45 muzyka taneczna z cukierni „Polonia”.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 gramofon; godz. 16.25 gramofon; godz. 17.15 „Nowo - Yorkie drapacze chmur i Waszyngtońskie ogrody” — wygl. p. Wanda Pełczyńska; godz. 17.45 koncert muzyki lekkiej w wyk. ork. dętej 36 p. p.; godz. 19.10 giełda rolnicza; godz. 20.15 koncert z Filharmonji Warszawskiej.

Königswusterhausen (1635 m) 16.30 koncert solistów z Drezna. 20.00 transmisja operetki z Langenbergu; **Budapesz (550 m)** 17.30 koncert, 19.30 transmisja z opery „Tannhäuser” R. Wagnera; **Wiedeń (516 m)** 20.00 recital wokalny — śpiewa Umberto Urbano; **Rzym (441 m)** 21.35 koncert symfoniczny; **Bukareszt (394 m)** 20.00 „Carmen”, op. Bizeta — gramofon.

Teatr Wielki

DZIŚ — „Holender tulacz”.

Piątek 30 1. „Miliony Arlekina” i „Rapsodia Liszta”.

Sobota 31. 1. „Piękna Helena” (Jubileusz Bratkiewicza).

Niedziela, 1 2. po południu „Miliony Arlekina” i „Rapsodia Liszta”.

Niedziela, 1. 2. wiecz. „Casanowa”.

Poniedziałek, 2. 2. po południu „Fioletek z Montmartre’u”.

Poniedziałek, 2. 2. wieczorem „Holender tulacz”.

Przedsprzedaż biletów w biurze ogłoszeń „Par”. ul. 27 Grudnia 18. od godz. 10 do 17. W niedzielę i święta w Teatrze Wielkim od godz. 11.30 do 13.45.

Teatr Polski

DZIŚ — „Pani Ministrowa”.

Piątek, 31. 1. Przedstawienie szkolne — „Otello” — ceny znizone.

Sobota, 31. 1. „Pani Ministrowa”.

Niedziela, 1. 2. godz. 15 „Koralja i S-ka”.

Ceny znizone.

Niedziela 1. 2. wieczorem „Pani Ministrowa”.

Poniedziałek, 2. 2. godz. 15 „Wicek i Wacek” Ceny znizone.

Poniedziałek, 2. 2. „Pani Ministrowa”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Nie rzucaj mnie, madame”.

Piątek, 30 1. „Nie rzucaj mnie, madame”.

Sobota, 31. 1. „Nie rzucaj mnie, madame”.

Niedziela, 1. 2. ppół godz. 3.30 „Zaczarowana Lilijka” bajka dla dzieci.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Teatr Rewja

DZIŚ — „Bigos na Madrze”

Stronictwo Narodowe

Koło Główna

Zebranie miesięczne odbędzie się dzisiaj w czwartek, 29 stycznia r. b. w lokalu p. Jankowskiego przy ul. Głównej 111 o godz. 7-ej wieczorem.

Na porządku obrad m. in. referaty p. mgr. Rakowskiego

„Stronictwo Narodowe a jego przeciwnicy”

i p. pułkownikowej Krzyżagórskiej;

„Kobieta w Polsce odrodzonej”

Na powyższe zebranie zaprasza członków oraz wprowadzonych gości.

Zarząd.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

NIEZNANA BYDGOSZCZ

Z wyglądu możnaby sądzić, że wcale ładna, wesoła, żeglarska i sportowa Bydgoszcz, wdzięcząca się do przechodnia swoim porządkiem i dobrze utrzymanym skwerami, jest miastem bez rezonansu historii, ale w istocie tak nie jest. Bywają miasta o dwu jednocześnie twarzach: z jedną na co dzień, efektywną, wymalowaną, przyjemną, oraz drugą od chwil uroczystych, poważną i zagadkową. Takim miastem o podwójnym obliczu jest Bydgoszcz.

Pisano za czasów niemieckich wiele o jej archeologicznych zbiorach (niemiłosiernie w końcu zdekompletowanych na rzecz Berlina przez samych twórców), wiele również o jej przeszłości, a wszystko to ukoronowane zostało sentencją miejsc owego historyka Schmidta, brzmiącą dosłownie, że cokolwiek z kulturalnych wartości posiadała Bydgoszcz, to jest pracą Niemców. Tymczasem co się stało? Oto w 10-lecie oswobodzenia może Bydgoszcz poszczycić się zdobyciami, które w stosunku do półtorawiekowej pracy okupantów świadczą nie tylko o wzmożonej twórczości dzisiejszych gospodarzy (wiele nowych inwestycji, zakładów i budowli), ale i o tym także, iż przedrozbiorowa Bydgoszcz posiadała własną, kwitnącą, szlachecko-mieszczaną kulturę, której są niezbitne dowody.

Nie przypuszczano, aby w tak krótkim czasie, bo już w trzecim roku oswobodzenia, powstało tu muzeum, o jakim latami przed wojną debatowano, albo, że również szybko wzrosło w dwójnasób Biblioteka Miejska; nie spodziewał się konserwator dr. Kothe, że jego rejestracja bydgoskich zabytków pomnoży się o dwa piękne ołtarzowe obrazy M. A. Piotrowskiego w Kościele pojezuickim i że ten pominięty przezeń bydgoszczanin wkroczy do Muzeum z całą kolekcją prac, w których nieznanym przedtem talentem zajął się w całej pełni. A w ślad za nim poczęły się wylinać coraz to inne dowody myśli i pracy polskiej z nieznanego Bydgoszczy. Przypomniły się postaci, ściśle z nią ongiś związane, Orzelskich, Makowieckich, Kostków, Padniewskich, Witostawskich, Łochowskich, Bocheńskich, nie mówiąc o Kościeleckich, jako najwybitniejszych tu pionierach rodzimej kultury, zadzwieczyły z przeszłości lutnie miejscowych panegirystów (o kilku ich drukach wspomnieliśmy p. dr. M. Wojciechowska w „Dziejach książki w Poznaniu”), wyrzeli z ksiąg miejskich polscy złotnicy, malarze, witrażyści, z archiwaliów uchylili się rąbek najżywniejszego dla Bydgoszczy zagadnienia: związku miasta z morzem, poparł tego dokumentami oraz księgami Bractwa św. Barbary. Takie promienie oświetlają z innej strony fałszywie przedstawioną przedtem Bydgoszcz.

Jednocześnie bądź to z inicjatywy miasta, bądź staraniem osób prywatnych, powstają w dzisiejszej Bydgoszczy rozliczne zbiory. Na pierwszym miejscu wymienić należy Galerję Miejską, obfitującą w dzieła najwybitniejszych artystów polskich, starszych (począwszy od Orłowskiego) i współczesnych. Ale nie wolno pomijać i zbiorów prywatnych, w których nie jeden cenny okaz się mieścić. Mamy w Bydgoszczy dzieła takich mistrzów jak Bacciarelli (portret Stanisława Augusta) jak Lampi starszy, jak z Holendrów uczeń Rembrandta Bool, jak przepiękna replika tytanowska, jak obraz z pracowni Rubensa, który wyobraża zemstę królowej Scytów, Temyris, nad Cyrusem. Obraz ten jest identyczny co do szczegółów i rozmiarów z egzemplarzem londyńskim. (Darnley) a złocisty koloryt, dukt linii i cała faktura pozwalają nawet snuć domiekania, że wyszedł on z pod ręki samego mistrza. W wielkim, również prywatnym zbiorze grafiki zagranicznej utworzonym pod kątem widzenia historii, anegdoty i obyczajów XIX wieku, znajdujemy tak ciekawe objekty

*) Gdy mowa o Rubensie, to starosta i inspektor Mennicy bydgoskiej Piotr Zermowski, posługując od Zygmunta III do Holandji, nabył tam w roku 1620 obraz Rubensa „Zdjęcie z krzyża”, prawdopodobnie z przeznaczeniem dla bydgoskiej fary pod wezwaniem św. Mikołaja i Marcina, przypuszczalnie dlatego, że ojciec starosty nosił imię Marcina. Obraz ten jednak dostał się do kolegiaty w Kaliszu, gdzie dotychczas się znajduje. (Por. Wł. Kwiatkowski, Obraz Rubensa w Kaliszu. Kalisz, 1928).

jak np. świetne drzeworyty malarza niemieckiego Dieza ze scenami powstania 63 r., tudzież inne z r. 1848, oraz Komuny paryskiej. Obfituje on również w liczne plansze karykaturzystów francuskich (Boilly, Cham, Gavarni, Daumier itd.). Ze względu na nazwisko zwraca tu uwagę pochodzący ze Smigła Karol Lebschée (czy nie Lepszy?) ze swoją litograficzną teką „Album Russe” według rysunków Orłowskiego wydaną w r. 1826. Mamy też w mieście olejne portrety Towiańskiego i Mickiewicza (okres odeski) pędzla Wańkowicza.

Na tem nie kończą się oczywiście zbiory prywatne, mieszczące jeszcze różne różności, począwszy od cennych miniatur, bronzów, kolekcji tabakierki itd., a skończywszy np. na zbiorze entomologicznym liczącym 10 tys.

okazów ryjkowców, w tem 4000 gatunków, albo na kolekcji podolskiej, która mieści tkaniny, pisanki, wycinanki, meble stare itd. Zbiory takie rosą i będą się mnożyć jako znak kulturalnego odrodzenia. Według miejscowej kroniki zakonu Bernardynów liczone kwitnąca za Jagiellonów Bydgoszcz do „pierwszych miast w Polsce”, potem jednak została do gruntu przez Szwedów i innych zniszczona i ogołocona z swoich bogactw. Odbudowana przez Niemców w XIX stuleciu, ale uboga przed wojną w dzieła artystyczne, obfituje obecnie w znaczne zbiory, jak gdyby w nowym okresie swego życia przyzodobić się chciała tem wszystkim, co nowe jej społeczeństwo łączy w zgodnym wysiłku: ideałami piękna i dobra.

Z. M.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Przedłużenie konkursu. Polska Akademia Umiejętności ogłosiła przed rokiem konkurs na pracę pt. „Stopa procentowa w Polsce w latach 1918—1930”. Obecnie termin tego konkursu został przedłużony do dnia 30 kwietnia 1931 roku. Nagród jest trzy: sześć, trzy tysiące i tysiąc. Ogłoszenie wyniku nastąpi na Walnem Zgromadzeniu Akademii w czerwcu br. (nk)

Odnaczenie uczonego. Prof. dr. Włodzimierz Antoniewicz z Uniw. Warszawskiego otrzymał lotewski order Trzech Gwiazd za zasługi około współpracy naukowej polsko-lotewskiej.

Z Pol. Tow. Przyrodników im. Kopernika. Oddział wileński odbył posiedzenie z odczytem prof. dr. B. Rydzewskiego n. t. „Polski brzeg morski”. (nw)

LITERATURA

Spóźniony pospiech. Polska Agencja Telegraficzna doniosła, że w Nowym Jorku wyszła książka p. t. „The Polish Heritage of Joseph Conrad” przez Gustawa Morfa. Czytelnicy Działu mieli sposobność zapoznać się z jej treścią jeszcze przed paru miesiącami w obszernym sprawozdaniu, jakie skreślił dr. Zbigniew Grabowski. Nie jest to też książka „amerykańska”, gdyż dr. Morf jest Szwajcarem, a przed paru laty mieszkał przez jakiś czas w Polsce. Książka wyszła jeszcze wczesnym latem rb.

NOWY ZEGADŁOWICZ

W głosnej już, przez Jana Kuglina wydawanej Bibliotece Stu Dwudziestu, ukazał się nowy tomik poezji Emila Zegadłowicza. Nosi on tytuł „Nad brzegami zodiaku”.

Powróćmy obszerniej do tego zbiorku, który ukazuje w mocnych zarysach oblicze Zegadłowicza jako poety i myśliciela. Za dyspozycję służy dwanaście znaków z niebieskiego zodiaku, które poeta bierze za punkty wyjścia do swoich refleksyj. Są to wiersze krótkie, zwięzłe, nabrzmiałe uczuciem i myślą. Forma graficzna, jak zawsze w Bibliotece Studwudzkiej wykwiłtna i wzorowa w swej artystycznej prostocie. Dla przykładu treści niech służy malowany słowami pejzaż z rozdziału „Łucznik”. Brzmi on tak:

DROGI KRZYŻOWE

Jesienna pajęcza sieć —
klonowna brąz i miedź —
Wilgoć idących slot —
szczerbaty chwiejny płot —
Wież utopiona w mgłę —
umarle góry w tle —
Pną się dwie drogi wzwyz —
u szczytu tworzą krzyż —

POLONICA WŁOSKIE

O ks. A. Czartoryskim Salezjaninie szkic monograficzny wydała Rosa di San Marco („Il principe Don Augusto Czartoryski” Torino (1930), str. 110, z podobizną). Jest to biografia księcia A. Czartoryskiego, wnuka „króla polskiego” księcia Adama, a syna najstarszego księcia Władysława, który wskutek słabego zdrowia i odmiennych zamiłowań nie poszedł w kierunku życia i planów swej rodziny, ale pociągnięty urokiem osobistością bł. Don Bosco, wstąpił do zakonu Salezjanów mimo wielu trudności i umarł „in odore sanctitatis” w r. 1893. Biografia ma charakter religijno-ascetyczny, zawiera wiele informacji o rodzinie Czartoryskich, ich roli w życiu narodowym; niemało dygresyj jest poświęconych Polsce, o której autorka pisze z gorącą sympatią. Szwankuje transkrypcja niektórych nazwisk polskich. Należy tu dodać że p. di San Marco jest autorką entuzjastycznego wiersza „Alla Polonia”, jakby inwokacji do Polski zmartwychwstałej. Ten wiersz krążył w przekładzie w czasie wojny wśród jeńców polskich we Włoszech. (Z)

TEATR

Fertner jubilatem. Z Warszawy donoszą nam: Najpopularniejszy komik warszawski, Antoni Fertner, święci 35-lecie pracy scenicznej. Z pochodzenia Czechołowianin, już w 20 roku życia uciekł do teatru prowincjonalnego i z nim wędrował dłuży czas, potem grał w ogródku Wodewil w Warszawie, w Łodzi, zaś od r. 1902 stał się wiernym scenom warszawskim, od których oderwała go tylko przymusowa emigracja w r. 1915 na trzy lata. Grywał u Szyfmana, w Letnin, potem we własnym teatryku na Nowym Świecie, aż znów wyjechał do Ogródka Saskim, gdzie ma wdzięczną publiczność i huraganowe brawa. Zna go zreszła cała Polska śmiejąca się i chodząca do teatru. Miasto Warszawa przyznało jubilatowi wesołości dar jubileuszowy w kwocie 5000 złotych, na przedstawieniu uroczystym przyjdzie ciąg dalszy darów i holdów. (wt)

SCENA OBROTOWA WE LWOWIE.

Ze Lwowa donoszą nam:

Dotychczas istnieją w Polsce dwie sceny obrotowe: obie w Warszawie, mianowicie w Rozmaitościach, oraz w Teatrze Polskim dyr. Szyfmana, który pierwszy ten środek techniczny u nas był wprowadził. Teraz przybędzie Lwów z Teatrem Wielkim. Dyr. Czapelski postanowił urządzić kosztem dyrekcji scenę obrotową, aby ułatwić wystawianie sztuk wieloaktowych przy jak najmniejszej stracie czasu na antrakty.

Nie może to być oczywiście urządzenie stałe; na to nie pozwalają na razie warunki techniczne Teatru Wielkiego. Nasza scena obrotowa będzie rozbieżna, tak, aby można ją stosować wówczas, gdy się chce, grając inne sztuki na dawnej scenie zwyczajnej. Nader pomysłowy projekt omyslił i skonstruował nasz świetny dekorator, Stanisław Jarocki. Scena będzie miała 14 metrów średnicy, będzie wznosiła się o 50 cm. nad zwykłym poziomem naszych desek, a ustawienie jej względnie rozebranie będzie bardzo łatwe.

Obecnie kończy się cała budowa, którą realizuje nasz elektrotechnik p. Goncarzewicz, pracownik pożyteczny z Poznania, a w dziale elektrotechniczno-mechanicznym tak wybitny, że, co się chyba rzadko zdarza, miał osobne „recenzje” ze swoich oświetleniowych kunsztów. Obracać się będzie scena na łożyskach kulkowych. Koszt tej budowy będzie oczywiście niemały, ale nasze teatry zyskają nowy środek do swych artystycznych zamierzeń. (lk)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Zdobnictwo ludowe polskie we Francji. W Nancy otwarto wystawę ludowego zdobnictwa polskiego. Cieszy się ona niemałym sukcesem, zwłaszcza kilimy.

NOWY PODKOWIŃSKI W MUZEUM NARODOWYM

Donoszą nam z Krakowa:

Nasze Muzeum Narodowe posiada słynny „Szal” Podkowińskiego, oraz parę innych jego dzieł. Obecnie p. Anna Hertzowa z Warszawy ofiarowała Muzeum „Marsz żałobny”, również może jak „Szal” głośna w swoim czasie kompozycję niepospolitego artysty Rzeszla się była ona swego czasu w wielu reprodukcjach, a przedstawia anioły, unoszące postać kobiety w zaświata, wśród rozkołysanych dzwonów i chmary kruków Straszliwy ten pochód przesuwa się przed postacią zrozpaczonego mężczyzny. Jest to dar nadzwyczaj cenny, Muzeum wzbogaciło się o wysoce interesujące dzieło s. (lk) (pk)

MUZYKA

Z muzyki w Bydgoszczy. Donoszą nam z Bydgoszczy: PP. Kurpisz-Stefanowa i Jerzy Stefan, cenieni nasi pedagogzy, pracujący w miejskim konserwatorium muzycznym, urządzili wieczór muzyczny, poświęcony szeregowi arcydzieł literatury skrzypcowej i fortepianowej. Produkcja znalazła powszechny aplauz, i utwierdziła renowe, jaka wybitni artyści u nas posiadają.

W ŚWIECIE KSIĄG

JAKIE KSIĄŻKI DZISIAJ DRUKUJEMY W POLSCE?

Poucza nas o tem oficjalna bibliografia, która od roku 1928 wychodzi w Warszawie, ogłaszana przez Ministerstwo W. R. i O. P. p. t. Urzędowy Wykaz Druków wydanych w Rzeczypospolitej Polskiej).

Jaka geneza tej publikacji, jakie jej cele i zadania, jaka zawartość? Gdy w stolicy państwa zaczęła powstawać Biblioteka Narodowa i gdy na mocy dekretu prasowego z r. 1927 zaczęły napływać do niej obowiązkowe egzemplarze biblioteczne z całej Rzeczypospolitej, przedsięwzięło Ministerstwo W. R. i O. P. wydawnictwo urzędowego wykazu druków nieperjodycznych, które nadchodziły do Biblioteki Narodowej. Spisy te początkowo były przepisywane na maszynie i powielane w ograniczonej liczbie egzemplarzy; od r. 1928 zaczęły ukazywać się drukiem w odstępach tygodniowych. W ciągu kilku lat „Urzędowy Wykaz” przeszedł korzystną ewolucję: ulepszył metodę, technikę wydawniczą i formę zewnętrzną. Dziś przedstawia się okazale, a nawet reprezentacyjnie i śmiało mierzyć się może z analogicznymi publikacjami obcemi, niektóre zaś z nich bije bezapelacyjnie. Głównym zadaniem „Wykazu” jest dostarczenie społeczeństwu kompletnej (co do ilości), a dokładnej (co do opisu) rejestracji druków (książek, broszur, ulotek), ukazujących się na całym obszarze Rzeczypospolitej. Przygotowuje więc on materiał dla wszelkich późniejszych specjalnych opracowań bibliograficznych. Bibliotekom daje podstawę kontrolę egzemplarza obowiązkowego i niesłychanie ułatwia jego katalogowanie, dostarczając gotowych opisów bibliograficznych. Na podstawie materiału, jaki przynosi, będzie można w przyszłości opracowywać „Bibliografię Polską”, jako dalszy ciąg wielkiego dzieła Estreichera.

Zaznaczyć należy, że „Urzędowy Wykaz” nie ogranicza się do samej tylko rejestracji tytułów. Przy dziełach zbiorowych (zawierających prace różnych autorów) podaje ich treść, choć niekiedy mógłby z tego zrezygnować (np. przy wydawnictwach popularnych, jak kalendarze, mniej ważne jednodniówki etc.); zato przydałoby się bardzo podawanie treści bieżących zeszytów czasopism naukowych, jak to dawniej czynił „Przewodnik Bibliograficzny”.

Wydawnictwo ma dwa dodatki miesięczne, a mianowicie: spis poloników zagranicznych („Urzędowy Wykaz Druków polskich lub Polski dotyczących, wydawanych zagranicą”), oraz „Urzędowy Wykaz czasopism wydanych w Rzeczypospolitej Polskiej”. Oba bardzo cenne. Pierwszy stara się zebrać pokłosie polskie poza granicami państwa, drugi informuje o ruchu czasopism (rejestruje pisma nowe, zawieszona, wznowione itd.). Przydałoby się nadto ogłoszenie, jako osobnego tomu, rocznika polskiej prasy periodycznej i codziennej, któryby objął całokształt naszych czasopism i dzienników, istniejących w danej chwili na terenie państwa. Później „Wykaz” dałaby już tylko uzupełnienia owego rocznika, notując zmiany, jakie w ciągu roku zachodziły.

„Urzędowy Wykaz” jest więc bardzo potrzebną i bardzo pożyteczną publikacją. Jej zorganizowanie jest zasługą Ministerstwa W. R. i O. P., a w szczególności naczelnika Wydziału Bibliotek, p. Stefana Dembego, któremu winniśmy za to szerzą wdzięczność Cennemu Wydawnictwu życzymy dalszego pełnego rozwoju dla dobra naszej nauki i kultury.

Dr. Stefan Wierczyński.

Poznań.

*) Urzędowy Wykaz Druków wydanych w Rzeczypospolitej. Warszawa, Ministerstwo W. R. i O. P. Rocznik I. (1928), II. (1929), III. (1930).

Książki nadesłane

Waldemar Zillinger: „Zbiór ćwiczeń z fizyki”. Dla szkół powszechnych Książnica „Atlas”. Lwów—Warszawa 1930.

Dr. Marjan Łodyński podpuik: „Biblioteka Szkoły Rycerskiej” Wojsk. Instytut Naukowy Wydawniczy. Warszawa 1930.

Roman Sumień: „Bolszewicy pod Warszawą”. Nakł. Tyg. „Wiarus”. Warszawa 1930.

Eros

W jednym z pism krakowskich z przed kilku dni czytalem pewien artykuł p. t.: Szukam tematu. Zdawałoby się, że tematy do artykułów leżą wprost na ulicy, zwłaszcza jeżeli się jest w Paryżu. Biedna autorka przeszła cały Paryż wzdłuż i wszerz, nie mogąc nic a nic znaleźć. A trzeba było zajrzeć choćby do obserwatorium paryskiego. Według informacji gu.de bleu zwiadać można obserwatorium w pierwszą sobotę każdego miesiąca, co prawda za zezwoleniem dyrektora zakładu. W wielkim holu tego obserwatorium znajduje się zejście do 28 m głębokiej piwnicy, mieszczącej w sobie najprecyzyjniejsze zegary astronomiczne, według których regulują astronomowie całego świata swe zegary zapomocą sygnałów czasowych, emitowanych przez wieżę Eiffel. Gdy się gdzie kręcąc schodami 28 m pod ziemię, dowcipny portjer zapała w pewnym momencie zarówkę, umieszczoną nad schodami i z całym spokojem oświadcza wszystkim, że nawet i z tej głębokości można zobaczyć gwiazdy.

Doszedłem wreszcie do gwiazd, a więc do tematu, którego od niedawna poszukiwałem. W ostatnim bowiem czasie wspominały gazety o zbliżeniu się Erosa do Ziemi. Miał być widoczny nawet nieuzbrojonym okiem. Któż to jest ten Eros? Nazwa sama jest tak pojętna, że warto się nią bliżej zająć. Jest to jedna z licznych gwiazd na niebie, posiadająca tę właściwość, że świeci jak gwiazda a w rzeczywistości jest planetoidą. Planetoidy są to małe planetki, okrążające Słońce w szerokim pasie, mieszczącym się między drogą Marsa i Jowisza.

Dowiedzieliśmy się o tem dopiero w roku 1801. Jak zwykle pomogli i tu przypadek. Jeden z ówczesnych astronomów przy porównywaniu pewnej okolicy nieba z odnośną mapą chciał poprawić jakiś błąd drukarski. Tymczasem okazało się, że tenże błąd drukarski przesuwa się najspokojniej w świecie między gwiazdami. Astronomja wzbogaciła się w ten sposób o pierwszą planetoidę. Ponieważ nazwa ta jest rodzaju żeńskiego, ochrzczono ją pięknym mianem Cerery. Z biegiem czasu dołączyły się do niej Pallas, Junona i Westa. Gdy już zabrakło nazw bogiń greckich, zapożyczono je z innych mitologii, lub dodawano do nazw państw, miast i czasami nazwisk odkrywców planetoid końcówki żeńskie, jak nakazywała tradycja. Wreszcie 13 sierpnia 1898 roku zakradł się do tego czcigodnego towarzystwa mężczyzna i to sam Eros.

Planetoida ta jest tak osobliwa, że należało ją koniecznie odróżnić od reszty. Już sama droga, inaczej orbita, którą Eros opisuje naokoło Słońca, jest tak oryginalna, że warto było już dla tego samego faktu zmienić charakter nazwy. Jak już zaznaczyłem, wszystkie planetoidy krążą sobie spokojnie między Marsem a Jowiszem. Tymczasem orbita Erosa jest tak spłaszczona, że częściowo przebiega między Marsem a Ziemią. Jest to pierwszy wypadek w historii planet, żeby orbita danego ciała niebieskiego przecinała orbitę wielkiej planety, w tym wypadku Marsa. Zupełnie podobnie jak komety. Wskutek kolosalnej ekscentryczności orbity zbliża się Eros co kilkadziesiąt lat do najmniejszej odległości, wynoszącej w dniu 30 stycznia b. r. tylko 26 milionów km. Jest to najmniejsza odległość planetarna względem Ziemi. Na drugim miejscu umieścimy Wenus z 40 mil. km., na trzecim Marsa z 56 mil. km.

Spodziewano się, że będzie go można dojrzeć bez jakiegokolwiek lunety. Tymczasem spotkał nas pod tym względem srogi zawód. A zapowiadało się świetnie. W październiku roku 1930 Eros miał wielkość 12,5, w listopadzie 10,5, w grudniu 9,5 a obecnie 8,0 — 8,5. Ponieważ na skraj widzialności nieuzbrojonym okiem znajduje się gwiazda o 6,5 wielkości, a największe zbliżenie mamy tuż przed sobą, nie należy się spodziewać większego zajaśnienia Erosa.

Już od dłuższego czasu astronomowie przygotowawali się do tej opozycji, spodziewając się szeregu pierwszorzędnych wyników naukowych. Mimo, że prof. Witt z Berlin (odkrywca Erosa) obliczył najskrupulatniej jego drogę podczas tegorocznej opozycji, rzeczywista jego droga na niebie wykazała, z przyczyn bliżej jeszcze nie znanych, dosyć znaczne odchylenie od teoretycznej drogi. Prawdopodobnie w związku z tem maksymalna jasność Erosa zmniejszyła się niewiele, o jedną wielkość. Obecnie obserwuje się

Erosa w wielu obserwacjach specjalnymi metodami celem wyznaczenia dokładnej paralaksy słonecznej, a temsamem prawdziwej odległości między Ziemią i Słońcem. Albowiem dotychczasowa paralaksa słoneczna, obliczona do tysięcy części sekundy łuku, nie jest jeszcze zupełnie pewna.

Właśnie Eros nadaje się świetnie do tego celu. Jeżeli jakieś ciało niebieskie znajduje się w niewielkiej od nas odległości, widzimy je z różnych punktów na tle różnych gwiazd. Za pomocą kąta, utworzonego między dwoma punktami obserwacyjnymi a planetoidą, przy równoczesnej zmianie odległości między temi punktami, otrzymujemy odległość między Erosem i Ziemią. Jeżeli wyznaczymy jeszcze ruch dzienny Erosa, wyrażony w km, możemy tą okrężną drogą obliczyć odległość między Ziemią i Słońcem. Poza tem posłużą nam obserwacje Erosa do obliczenia innych stałych astronomicznych jak n. p. do wyprowadzenia mas w systemie Ziemia — Słońce oraz masy Wenus. Niewiadomo jednak, czy uda się program ten całkowicie zrealizować, gdyż na przeszkodzie stoi fatalna pogoda, panująca w Europie już od kilku miesięcy.

Istnieje jeszcze jeden ważny punkt, dlaczego astronomowie poświęcają Erosowi tyle uwagi. Stwierdzono podczas opozycji z lat 1900 — 1901, że Eros podlega znacznym zmianom blasku. Okres zmian wynosił 2 godziny 25 minut i 2 godziny 51 minut, całkowita zmiana odpowiadała 5 godz. 16 min. Zmiana blasku obejmowała w lutym 1901 roku blisko 2 wielkości gwiazdowe. Z biegiem czasu malała amplituda blasku, wreszcie w maju ustąpiła zupełnie. Podczas obecnej kampanji Erosa zanotowano po raz pierwszy zmiany blasku w październiku ub. r. Podwójny okres wahania się jasności Erosa odpowiadał z początkiem okresowi z roku

1901, tylko amplituda nie przekraczała 1,5 wielkości gwiazdowych. Obecnie zauważono w wielu obserwacjach, krajowych i zagranicznych zwiększenie się okresu oraz zmniejszenie się amplitudy między maximum a minimum blasku. Spodziewany jest w najbliższym czasie dalszy spadek amplitudy.

Bardzo ciekawie przedstawia się krzywa blasku Erosa. Kształt krzywy jest zasadniczo dość regularny. Będąc np. w maximum, utrzymuje się na tej jasności do 25 minut, potem blask spada w ciągu niewielej jednej godziny do minimum, w którym utrzymuje się również przez pewien czas, aby powoli powrócić znowu do maximum. Bardzo nierówne są długości maximum i minimum, wahające się od kilku do 25 minut. Czem należy sobie tłumaczyć owe zmiany jasności? Wiele hipotez rzuca na ten objaw pewne światło. Według jednej posiada Eros kształt bardzo spłaszczonego jaja. Zmiany blasku byłyby powodowane pokazywaniem nam raz szerszej raz węższej części powierzchni Erosa. Swoją drogą największa średnica nie przekracza 25 km, a więc odpowiadająca zaledwie odległości Górczyn — Kostrzyn. Inna hipoteza zakłada istnienie dwóch ciał, krążących dokoła siebie. Mogła to być swego czasu bardzo wydłużona iglica skalna, która z biegiem czasu się rozdzieliła. Eros przy minimalnej masie i ciężkości nie jest w stanie utrzymać przy sobie choćby dwóch odłamków swej powierzchni. Odłamki te oddalają się od siebie coraz więcej, i tylko ich wspólny punkt ciężkości opisuje w dalszym ciągu poprzednią drogę planetoidy. Tem rozdzieleniem możnaby wytłumaczyć zmniejszenie się jasności oraz odchylenie położenia Erosa względem obliczonej drogi. Odnalezienie tych szczątków byłoby rzeczywistym potwierdzeniem tych przypuszczeń. W każdym razie poszukiwania w tym kierunku są już poczynione. J. St.

stale „Danmarks Christjan” dla odróżnienia od drugiego ulubieńca Krystjana, którym jest „Danmarks Kong Christian”. (Mka.)

Gazy trujące przy wypieku chleba.

Jak oznajmia „Journal d'agriculture suisse” piekarze francuscy używali do białenia mąki gazu chlorowego, bardzo niebezpiecznego środka trującego. Gazem chlorowym usuwali szaro — żółte zabarwienie mąki gorszego gatunku, którą następnie sprzedawali po cenach znacznie wygórowanych. Takie kwaszenie ciasta odbywało się przy pomocy różnych chemikaliów przez co na jednym centnarze mąki zyskiwano 10 kilogramów. Ponieważ przez używanie tych środków chleb stawał się trudno strawny, a u osób o delikatniejszym organizmie objawiały się znaki zatrucia, lekarze zakazali używania tego gatunku chleba. Dotkliwy spadek zapotrzebowania zmusił piekarzy do zaprzestania używania tej niebezpiecznej metody.

KRONIKA TOWARZYSKA

Ogłoszenia i wiadomości o balach, wieczorkach tanecznych, zabawach karnawałowych, herbatkach i bridgeach z tańcami oraz wszelkich tym podobnym przedsięwzięciach kierować należy do administracji pisma naszego, a nie do redakcji.

Wszystkie te doniesienia podawać będziemy stale na końcu części redakcyjnej w dziale „Kronika towarzyska”. Punktualne zamieszczenie ich poręczymy tylko w tych wypadkach, gdy nastąpi poprzednie porozumienie się między organizatorami odnośnych przedsięwzięć zabawowych a naszą administracją.

Przy nadsyłaniu tych doniesień na drodze listownej podać należy dokładny adres i numer telefonu tej osoby z którą administracja nasza mogłaby porozumieć się co do bliższych szczegółów, odnoszących się do zamieszczenia nadesłanego wiadomości.

Pod protektorem JWP. Ks. Czartoryskiej odbędzie się w niedzielę, dnia 1 lutego r. b., o godz. 5-tej, w dolnych salach „Bazaru” Five o'clock tea z tańcami, bridge'em etc. Wstęp łącznie z podwieczorkiem 5 zł. Czysty dochód przeznaczony na najuboższych parafii św. Wojciecha. Najuprzejmie zaprasza Zarząd. zw 59 595

Harcerska zabawa taneczna odbędzie się dnia 2 lutego 1931 r., pod protektorem JW. Pana Kuratora Namysła. Zabawę urządza Koło Przyjaciół Harcerzy XIV Pozn. druż. harc. im. St. Żółkiewskiego w sali Domu Rzemieślniczego (Teatr Popularny). Dochód przeznaczony na letnie obozy harcerskie. Początek o godzinie 5. po południu. Wstęp 4 zł. i 2 zł. zw 27 597

XI-ty doroczny bal „Bratniej Pomocy” T. S. U. P. Zbliży się termin jednej najwspanialszej imprezy karnawałowej, jaką jest bezwzględnie doroczny ogólno-akademicki bal „Bratniej Pomocy” Towarzystwa Studentów Uniwersytetu Poznańskiego w auli Uniwersytetu Poznańskiego. Termin naznaczony na dzień 31 stycznia 1931 r. Bal ten i w tym roku wzbudził już zrozumiałe zainteresowanie, bowiem do pięknie udekorowanej auli uniwersyteckiej śpieszą wszyscy przyjaciele młodzieży akademickiej i ci, którzy w towarzystwie doborowym chcą kilka chwil wesołych spędzić, nie zając groza na piękny cel „Bratniaka”, i ci, którzy pamiętają z ubiegłych lat zastawny i tani bufet, przygotowany przez grono PP. Gospodyni.

Tylko raz w roku otwierają się podwoje majestatycznej auli uniwersyteckiej dla zabawy i wesela. Stateczne, prawie posępne oblicze auli zmienia się i przybiera wyraz wesoły, rozbawiony i rozradowany. Nic dziwnego — wśród młodzieży wesołszej, beztrojskiej wydaje się życie, serca biją żywiej, młodzieńczo. Starszym widzom rozradowana młodzież na myśl przywodzi wspomnienia minionych lat, w młodzieży potęguje się uczucie wesela i stwarza się nastroj serdeczny, który długo pozostaje w pamięci. I w tym roku niezawodnie z całej dzielnicy wielkopolskiej serca przyjazne młodzieży akademickiej pośpieszą na ten wieczór radości studenckiej. zw 59 581

Na tegorocznym BALU PRASY w salach „Bazaru” w dniu 7 lutego r. b. przygotować będzie znakomita orkiestra 14 pap. Karneki dla pięknych pań przygotowują uczniowie Szkoły Zdobniczej w Poznaniu. zw 27 548

Najłatwiejszy sposób zabawienia się. Nie — nie bal. Herbatka popołudniowa. Bez wielkich wydatków na toaletę, balowe pantofelki, fryzjera, samochód, kolację. Bez utrudzenia papy i mamy całonocnym wysiadaniem kanapy... Parę godzin swobodnej, milej zabawy, przepięknej zajmującej rozmowa i popatrzeniem na atrakcje taneczne karnawału, spożyciem podwieczorku i obejrzeniem sukienek swoich najbliższych przyjaciółek... To wszystko za 5 zł. w niedzielę, 1 lutego, w Palais Royalu, o 5-tej po poł. Cały Poznań się wybiera. Pójdziemy wszyscy i dokonamy równocześnie miłosiernego czynu. zw 27 401

Koło leśników przy U. P. urządza swój doroczny bal w salach „Bazaru” w niedzielę, dnia 2 lutego 1931 r. Początek o godz. 22-giej zw 27 409

Stuletni proces o miliony

Początku tego procesu należy szukać jeszcze przed rewolucją francuską. W roku 1676 zmarł w Wiedniu francuski szewc, właściciel zbytkownego magazynu obuwia, Jean Thiery, zostawiając 50 milionów franków. Ten olbrzymi, a jak na owe czasy wprost niebywały majątek, umieszczony został w jednym z banków w Wenecji i czekał na spadkobierców. Nikt się jednak nie zgłaszał.

Gdy generał Napoleon Bonaparte był w Wenecji podczas swej wyprawy włoskiej, zarekwirował całą tę sumę na potrzeby wojska. Za czasów cesarstwa napoleońskiego spadkobiercy Thiery'ego, którzy tak późno dowiedzieli się o przypadających im milionach, wszczęli proces. Ciągnął się około dziesiątki lat. Gdy wreszcie w r. 1800 suma została przyznana spadkobiercom szewca, znowu zabrakło tych, którzy się po nią zgłosili. Sprawę złożono do archiwum.

I oto teraz pewien robotnik francuski z Luneville doszedł do wniosku, że jest on w prostej linii potomkiem bogatego szewca i wszczęła kroki sądowe. Jeśli mu będzie sprzyjało szczęście, wygra proces w roku... 2000.

Dzieje znaczka pocztowego wydobytego z dna rzeki

W r. 1891, pięć miesięcy po wypuszczeniu nowej marki 12-pensowej w Kanadzie, pewien farmer, zamieszkały pod Montrealem, w pobliżu rzeki św. Łazarza, przygotowywał do wysyłki pocztowej paczkę papierów wartościowych. W czasie pakowania cennej paczki w kopertę, do pokoju wszedł jego przybrany syn z żądaniem „pożyczki” znacznej kwoty pieniężnej. Farmer odmówił.

Wywiązał się spór, w czasie którego ojciec zalepił kopertę z papierami ową 12-pensową marką, kopertę schował do metalowego pudełka i chciał schować do szafy.

Syn, widząc że prośba nie odniesie skutku, rzucił się na swego przybranego ojca, usiłując mu wyrwać szkatułkę. W czasie bójki napastnik przewrócił płonąca lampę naftową, od której zajęła się podłoga, a po chwili cały drewniany domek farmera stanął w płomieniach. Syn zdolał uciec z płonącego domu, pozostawiając starca na miejscu wypadku. W ostatniej chwili przed śmiercią ojciec porwał blaszaną szkatułkę i wyrzucił ją przez okno w nurty przepływającej w pobliżu rzeki.

Od tej chwili przeszło 40 lat. W ostatnich dniach naciskał św. Łazarza podczas prac melioracyjnych robotnicy, pracujący na dnie rzeki, znaleźli tajemnicze blaszane pudełko, nawpół zżarte przez rdzę i wodę, jednakże zawartość paczki pozostała nietknięta. Znalaziono w niej cenne papiery starego farmera.

Drogą wywiadu u starych mieszkańców tej okolicy, ustalono szczegóły tragicznej nocy, zbrodniego syna, zamordowanego przybranego ojca, losy szkatułki.

Jakkolwiek ówczesne papiery straciły

już swą wartość, tem niemniej zachowała swą cenę, a nawet znacznie wzrosła wartość — marki pocztowej z przed 40 laty.

Na odbytej niedawno licytacji pewien filatelista zakupił 12-pensową markę z dna rzeki za cenę 500 dol.

Przygoda króla duńskiego na fidalce studenckiej

Król duński Krystjan X jest wielki, nie tylko co do wzrostu, ale i w swej szczerzej skromności i prostocie, wolnej od wszelkiej pozycji. To też jest bardzo popularny i kochany przez naród. Jedną z jego największych pasji, to współżycie z narodem, który posiada dość kultury, aby się nie spoufałać i nie proponować królowi braterstwa. Skutkiem tego upodobania uczestniczył król raz poraz w zebraniach studentów. Duńskie zebrania akademickie nie mają nic wspólnego z pijackimi hulankami. Młodzi i starzy koledzy zbierają się po to, aby wysłuchać pouczającego wykładu i podyskutować na jego temat, przy skromnej kolacji i kieliszku wódki. Zdarzyło się, że kiedyś przyszedł znowu król Krystjan X na takie zebranie studentów, a było to właśnie w dniu, w którym przed laty otrzymał immatrykulację. Po wykładzie usiadł z wszystkimi razem przy długim stole i posilał się kawalkami chleba. W tem wstał jeden z świeżo upieczonych studentów, siedzący na drugim końcu stołu, aby wygłosić jedną z wielu mów. (W Danji jest bowiem zwyczaj, że przy każdej nawet najskromniejszej uroczystości, należy wysłuchać przynajmniej kilku, jeśli nie kilkunastu mów.) Ale już po jego kilku wstępnych zdaniach zaczęło się robić na sali niemiło. Słuchacze zdumieni i przerażeni patrzyli na mówcę, który w dość poufałym tonie wygłaszał następujące herezje: — Cieszymy się niezmiernie, że mamy raz znowu w naszym gronie ulubionego Krystjana. Wiesz Krystjanie najlepiej, jak bardzo cię wszyscy lubimy i jak bardzo jesteśmy ci wdzięczni, że mimo swego wysokiego stanowiska, które cię tak absorbuje... Profesorowie patrzą nieśmiało w stronę króla, szambelanowie siedzą skamieniali, generałowie ocierają zawzięcie pot z czoła, nawet po pogodnym czole króla przesunął się cień zdziwienia. Demokracym posunięty trochę za daleko. Jak się zachować wobec tego? Czy pokazać królewską niechęć? A młody student, nie przeczuwając nic złego, brnął dalej... — „i zniżasz się do nas, zwykłych śmiertelników i uświetniasz nasze uroczystości lśniąca koroną swej łaski. Proszę więc, weźmy wszyscy za puhary i wypijmy zdrowie naszego kochanego protektora, Krystjana duńskiego, naszego czcigodnego kolegi krystjana... Gotschalka.”

Podobnie jak na wiosnę topnieją lody, stopniał grobowy nastroj na sali. Profesorowie odetchnęli, szambelanowie poczęli chrząkać, a król podniósł roześmianą twarz w stronę mówcy. Student trzymał kieliszek w stronę Krystjana Gotschalka, najpopularniejszego duńskiego śpiewaka, który był reżyserem artystycznym uroczystości akademickich. Odąd nazywano go

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Z Tow. Przyj. Sztuk Pięknych.** Salon Tow. przy pl. Wolności 18 zamknięty od czwartku 29 bm. z powodu zmiany wystawy — W przygotowaniu wystawa jubileuszowa prof. Bronisława Bartla, której otwarcie nastąpi w niedzielę, dnia 1 lutego o godz. 12.
— **Klub Mandolinistów „Chopin”.** Roczne walne zebranie odbędzie się w piątek 30 bm. o godz. 20 w lokalu p. Michalskiej, ul. Bukowska 5.
— **Baczność harcerze „Piątki”.** Celem uczestniczenia w pogrzebie śp. Leona Zielińskiego zbiórka na piątek 30 bm. o godz. 15 przed cmentarzem parafji św. Marcina w Górczynie. Przybyć należy w cywilu, poczty sztandarowe w umundurowaniu.
— **Tow. „Braterstwo” Poznań-Wilda.** urządza w niedzielę 1 lutego r. b. na sali p. Grotowskiego Dolna Wilda 71 uroczysty obchód 11 rocznicy istnienia Tow. Pocz-

tek o godz. 16. Członkowie wstęp wolny za okazaniem legitymacji.
— **Kat. Zw. Abstynentów, Koło Jeżyce.** Roczne walne zebranie odbędzie się dnia 2 lutego o godz. 16,15 w ochronce SS. Elżbietanek przy kościele parafjalnym.
— **Tow. Przemysłowców Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek 3-go lutego o godz. 19 w lokalu p. Zawadkowej przy Górnej Wildzie 75. W kasie pośmiertnej płatny jest wypadek 57.
— **Tow. Powstańców i Wojaków, Poznań - Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek dnia 3 lutego o godz. 20 w lokalu obrad przy ulicy Kraszewskiego 16. Na porządku obrad między innymi wykład prelegenta z Koła Medyków o wychowaniu fizycznym.
— **Stow. Absolwentów przy III. Szkole Wydziałowej.** Zebranie odbędzie się we wtorek dnia 3 lutego o godz. 19,30 w szkole przy ul. Różanej.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:
Na pomnik Serca Jezusowego: Feliks Szeffler 5 zł. Nowakówna 2 zł. D. W. 10 zł. Stanisław W. 10 zł. Kazimierzrztwo Orwatowie zamiast podziękowań z okazji ślubu 10 zł. Szymański. W. Garbary 33 wygrane w karty 9 zł. Władysław Sawiń-

Do P. P. Właścicieli Domów!

Deklaracje dotyczący wyznaczenia osoby wykonywującej czynności meldunkowe, należy składać do 1 lutego 1931 r. a nie, jak podano poprzednio, do końca lutego r. b.
Zarząd Tow. Właścicieli Domów i Nieruchomości w Poznaniu.
zw 27 583

ski, Szkolna 10 za wyrządzoną mi krzywdę 60 zł. R. Osińska Szarlata z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 5 zł. Michał Melanowicz. Wągrowiec ze swej skarbonki z podziękowaniem za zdrowie 5 zł. J. J. W. E. K. z prośbą o pomoc w potrzebach 3 zł. razem z poprzednio pokwitowanymi 2.421,15 zł.

Wielką bieliznę

trykotową, cienką, a mimo to bardzo ciepłą, poleca bardzo korzystnie

„WIWA” Plac Wolności 14, obok „Hungarji”
dw 26 64

Stanisław Szuldrzyński

właściciel Siernickich Dóbr

zasnął w Bogu 28 stycznia 1931.

W drogim Zmarłym straciłmy ukochanego Dziedzica, wyrozumiałego chlebobdawcę i nieodżałowanego opiekuna.

Pamięć i modlitwy za duszę ś. p. naszego drogiego Pana, towarzyszyć Mu będą i poza grobem.

Administracja i Pracownicy.

Sierniki, p. Rogoźno (Wlkp.)

zw 27590

Dnia 28 stycznia 1931 r., o godz. 12 45 zasnął w Bogu, po krótkich cierpieniach, na udar serca, namaszczony Olejem św., nasz najdroższy i najlepszy ojciec, teść, dziadek, brat i wuj, ś. p.

Stanisław Wyrembecki

przeżywszy lat 67. Nabożeństwo żałobne z wigiljami odbędzie się w sobotę, 31. b. m., o godz. 9 30 w kościele św. Małgorzaty na Śródcie, poczem wyprowadzenie drogiego zwłok na cmentarz parafjalny, o czym Krewnych i Znajomych zawiadamiają

w ciężkim smutku pogrążeni
córka, zięć, wnuczki i rodzina.

Poznań, Gniezno.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

zw 59594

Dnia 27 b. m. rozstał się z tym światem ś. p.

Ignacy Gulik

długoletni członek Rady Miejskiej m. Wronki

Ś. p. Zmarły pracował przez długie lata w korporacjach miejskich tutejszego miasta, pełniąc swe obowiązki z gorliwością i przykładową sumiennością, to też wdzięczną pamięć o Nim zachowamy na zawsze. — Cześć Jego świetlanej postaci.

Fatajczak

Burmistrz

Wronki, 28. 1. 1931.

Fr. Sokołowski

Przewodn. Rady Miejskiej

dw 2 697

Wielbnemu Duchowieństwu, Zw. Drogerzystów, Kołu Seniorów, Stow. Papieskiego Dzieła Rozkrzewiania Wiary, Krewnym, Przyjaciółom i Znajomym za szczere dowody współczucia oraz liczne wieńce i udział w pogrzebie naszego najdroższego męża, ojczulka, syna, brata, szwagra i wujka, ś. p.

Jana Sołeckiego

składają najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

W głębokim smutku pogrążeni
żona, dzieci i rodzina.

zw 27 591

Za złożone dowody współczucia oraz za udział w pogrzebie mego najdroższego męża, ś. p.

Romana Bocińskiego

a szczególnie Komendantom i Prezesom: Dr. Celichowskiemu, Senatorowi Dr. Meisnerowi, Por. Śniatczyńskiemu, Towarzystwom Uczestników Powstania 1918/19: Zamek III, Wilda, Jeżyce, Łazarz-Górczyn, Delegacjom: Powstańców i Wojaków Śródmieścia i Staroleki, Podoficerów Rezerwy Zachodnich, Hallerczyków, Inwalidów, Samopomocy Doraźnej, Sokola, Przemysłowców Cechu Obuwniczego, Przedstawicielom Związku T. U. P. Wlkp. 1918 i Okręgu, Zarządu Powstańców i Wojaków oraz Krewnym i Znajomym

Bóg zapłać!

Strapiona

żona z rodziną.

zw 59 593

Dnia 27 stycznia 1931 r. zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., w 22 wiosnie życia, nasz najukochańszy syn, brat, wuj, szwagier i narzeczony, ś. p.

Kazimierz Gryszczyński

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 30 b. m. o godz. 3-iej po poł. z domu żałoby na cmentarz jeżycki, nabożeństwo żałobne naza jutrz w kościele parafjalnym.

dw 27 02

W ciężkim smutku pogrążeni
rodzina i narzeczona.

Poznań, ul. Marsz. Focha 90.

Dnia 27 stycznia 1931 r. zmarł w kwiecie wieku, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, nieodżałowany nasz druh, ś. p.

Leon Zieliński

harcerz V-tej Poznańskiej Drużyny

W ciągu swej 5-cioletniej służby był zawsze wzorem prawdziwego harcerza, a szlachetnością serca i prawością charakteru zaskarbił Sobie wdzięczną pamięć.

Drużyny Harcerskie m. Ks. J. Poniatowskiego
w Poznaniu.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 30 bm. o godz. 15,30 z kaplicy cmentarnej parafji św. Marcina w Górczynie.

zw 27588

Dnia 29 stycznia r. b. zmarł ś. p.

Stanisław Szuldrzyński

długoletni patron kościoła w Pruscach

Cześć Jego pamięci!

Prusce, 29. 1. 1931 r.

Rada Parafjalna
ks. Falkowski.

dw 2704

Dnia 26 b. m. po południu zmarł po krótkich cierpieniach w 71 roku życia ś. p.

Józef Pawlicki

zatrudniony od 26 lat w naszej księgarni jako woźny. W Zmarłym utraciliśmy pracowitego, wzorowego i sumiennego pracownika, który pozostanie nam zawsze w pamięci.

Księgarnia Rebfeida Curt Boettger
Poznań, Kantaka 5.
nw 7345

Żałobne
Kapelusze
stale na składzie

T. Ludwigo

Poznań, Szkolna 9.

Pw 108-70

BIAŁY TYDZIEŃ od 30. 1. 1931 r. do 10. 2. 1931 r.

Nadzwyczajna okazja taniego zakupu.

Prosimy o zwiedzenie wystaw i magazynu.

Koronki klockowe	od 8 gr
Hafty krajowe i szwajcarskie od	16 gr
Bortki i ząbki do bielizny od	5 gr
Serwetki richelieu	od 48 gr
Serwetki klockowe ręczne . od	95 gr
Czepki woalowe z koronką	1 ⁴⁵ zł
Czepki piękne kolory i fasony	1 ⁹⁵ zł
Kaftaniczki niemowlęce . . . od	1 ⁴⁵ zł
Paski dryliskowe z 2 podwiązkami	1 ⁴⁵ zł
Paski dryliskowe z 4 podwiązkami	1 ⁹⁵ zł
Biustonosze doskonały fason .	1 ⁶⁵ zł
Partja gorsetów teraz	3 ⁹⁵ zł

Koszule dzienne z mereżką .	1 ⁴⁵ zł
Koszule madapol. z ząbk. lub koronką	1 ⁹⁵ zł
Koszule pięknie przybrane	2 ⁸⁵ zł
Koszule nocne przybrane z koronką i haftem	4 ⁹⁵ zł
Koszule nocne z dł. ręk. przybrane koronką i haftem	5 ⁹⁵ zł
Koszule nocne oryginalne modele wiedeńskie	7 ⁷⁵ zł
Staniczek z mereżką	98 gr
Kombinacja majteczkowa z mereżką	1 ⁹⁵ zł
Fartuchy madapol. z mereżką	1 ⁹⁵ zł

Chusteczki dla dzieci z kol. brzeg.	5 gr
Chusteczki damskie Ia z mereżką	20 gr
Chusteczki męskie białe	22 gr
Chusteczki z kol. brzeg. lub mereżką	65 gr
Ręczniki frotte i wafłowe	98 gr
Koszulki igliczkowe	2,95 1 ³⁵ zł
Pantalony trykotowe	1,75 1 ⁴⁵ zł
Pantalony igliczkowe i macco	2,70, 1,70 1 ³⁵ zł
Kombinacje mateczkowe iglicz.	8,25 4 ⁵⁰ zł

Tenisówki jedwabny trykot	6 ⁹⁵ zł
Bluski jedw. tryk. dł. rękaw.	14 ⁵⁰ zł
Bluski sport. białe dł. rękaw.	6 ⁷⁵ zł
Bluski woalowe dł. rękaw.	9 ⁷⁵ zł
Bluski Ia crepe de chine ko-szuik.	39 50 29 ⁵⁰ zł
Pullover biały wełna z jedw.	19 ⁵⁰ zł
Poduszki niemowlęce długie od	5 ⁹⁵ zł
Pyjamy jedw. trykot.	39 ⁵⁰ zł
Pończochy macco . 2,60, 1,55 0,95	95 zł
Pończochy Ia jedw. flor. 2,95	1 ⁹⁵ zł
Pończochy jedwabne a Ia „Bemb-berg“	4,95 2 ⁹⁵ zł
Pończochy Ia „Bemb-berg“ 7,95	5 ⁹⁵ zł

**Na bieliznę wiedeńską 50% zniżki!!!
Na wszelkie artykuły niewymienione udzielamy 10% zniżki!!!**

WIZA i MAŁUSZEK

POZNAŃ,
ulica NOWA 6.
Telefon 31-52.
dw 2695

Farbowanie
włosów, brwi i rzęs. Trwała elektr. ondulacja, manicure, masaż głowy i twarzy i wszelkie inne zabiegi w wykonaniu starannym i tanio przystępnie.

Salon de Coiffure
M. Muszyński
(dla Pań i Panów)
ul. 27 Grudnia 4 i 3 Maja nr. 3.
Pw 8 020-4.72

W KARNAWALE
Piękne trwałe fryzury jak również w odnawianiu, manicure, trwałe farbowanie włosów, brwi i rzęs, tlenienie włosów, masaż elektr. i t. p., poleca po bardzo niskich cenach

Tadeusz Kalużyński,
fryzjer dla pań i panów,
ul. Dąbrowskiego 41a.
Sity pierwszorzędny! jw 545

Przedstawicielstwo - Okręgowe
oddam obeznanym inż. technicznym na pierścienie automatyczne miękkoprzężne. światła marki „S. E. A. RINGS“ które się cieszą 20-letnią renomą. Adres, sprzedaż „S. E. A. RINGS“, Łódź, ul. Grabowa 21.
np 7286

Z powodu likwidacji naszego Oddziału Futer urządzamy

Całkowitą Wyprzedaż

Futer oraz skór futrzanych wszelkiego rodzaju.

Kilka przykładów:

Futra damskie sealowe w najlepszym gatunku	495,—	Biały piżmowce	500,—
Futra damskie piżmowce w najlepszym gatunku	900,—	Biały piżmowce brzuszki	245,—
Futra damskie żrebce z bogatym kołnierzem	1300,—	Kołnierze futrzane	20,—
Futra damskie karakułowe z kołnierzem skunksowym	1200,—	Skórki futrzane na obsady	7,—
Futra męskie spacerowe barany kołn. sealowy	395,—	Lisy czarne i popielate	115,—
Futra męskie spacerowe z prawdziwą wydrą	425,—	Biały lis wspaniały okaz	590,—
Futra męskie sportowe nutriety z opos. kołnierzem	225,—	Lis krzyżowy (bardzo piękny)	790,—
Futra męskie do podróży barany z kołn. barankowym	425,—	Srebrny lis (szlachetny)	1150,—

Ceny obniżyliśmy do połowy wartości.

Niechaj każdy korzysta a przekona się, że kupuje **za pół darmo.**

J. Sisiecki
Dom Konfekcyjny
SP. AKC.
POZNAŃ - Stary Rynek 98-100.

Saneczki, Narty, Łyżwy
w wielkim wyborze.
Śniegowce, Kalosze
po cenach zniżonych.
DOM SPORTOWY
Poznań, Św. Marcin 14.
Telefon 55-71. zw 70-6

OGRODNIK
kawaler, lat 28 dobry fachowiec, z długoletnią praktyką ogrodniczą obecnie kierownik ogrodu, obznajmiony we wszystkich działach ogrodniczych, przy mieście stała i samodzielną osadę w majątku, lub w innych zakładach ogrodniczych najchętniej jako żonaty. Posadę obejmie od 15. II. 31. lub później. Łaskawe zgłosz. proszę kierować pod adr. M. Sobieszczyk Wejherowo, Wybickiego 1 u p. Bazendowski. zw 7561

Odzież balową i wieczorową
najszybciej czyszczy chemicznie po niskich cenach

„BARWA“
wł. S. Kałamajski. Pw 8102-1,168

Poznań: pl. Wolności 6, ul. Wielka 18, nar. W. Garbar
Marsz. Focha 49, Wierzbicice 49.
Rynek Jeżycki 1, nar. ulicy Kraszewskiego.

Toruń: ul. Szeroka 21. Ostrów: Rynek 28.
Leszno: Rynek 25. Mosina: Farbiarska.

Do właścicieli obligacji premjowych, dolarowych i budowlanych

Z powodu zaszytych wypadków wielkich nadużyć w kilku bankach, sprzedających obligacje państwowe na raty, podajemy do ogólnej wiadomości, że wszystkie sprzedane przez nas sztuki znajdują się w naszych depozytach.

Każdemu, ktokolwiek zakupił w naszym banku obligację państwową na raty, gotowi jesteśmy na żądanie okazać oryginał zakupionej obligacji.

Również gotowi jesteśmy na życzenie każdego kupującego jego obligację złożyć do depozytu bądź to w Banku Gospodarstwa Krajowego, bądź też do Państwowego Banku Rolnego na nasz koszt, z tem, że po wypłaceniu ostatniej raty obligacja zakupiona zostanie mu wydana.

Donosimy równocześnie, że obecnie wymieniamy obligacje dolarowe III-jej emisji na III-ą emisję o nowych numerach wszyscy nasi klienci do kilku dni będą uwiadomieni po wpłacie wszystkich rat, wszyscy otrzymają nowe obligacje dolarowe III-jej emisji.

Bank Spółdzielczy „Merkur“
Tw 915 Sp. z ogr. odp.
w Krakowie, Mikołajska 32.

Uwaga! Uwaga!

Szanownej Klienteli Jeżyc i okolicy

podaję uprzejmie do wiadomości, że w sobotę, dnia 31 stycznia 1931 r. po gruntownej renowacji **otwieram skład rzeźnicki przy ul. Polnej 37** dawniej firma Handschuh.

Zadaniem moim będzie zadośćuczynić wszelkim wymaganiom Szanownej Klienteli.

Jan Zgaliński, mistrz rzeźnicki.

zw 27 587

Ubikacyj 200 do 300 m²

na składnicę i biuro, możliwie w śródmieściu lub w najbliższej okolicy śródmieścia, **poszukuje poważna firma, posiadająca przedstawicielstwa firm przemysłowych.** Zgłoszenia z warunkami do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 27 582**

Now. Uczel. Politechn. Paryż
20-ty rok.

Otw. roku akad. 1931, dn. 15 stycznia Stud. inż. (2 letn.) In absentia (Koresp.) możliwy skróć studia dla kandydatów posiadających wiadomości specjalne. Wydz. Samochod. Lotn., Elektr., Żel. Beton., Ogrz. Centr.; studia w językach francuskim i niemieckim. Regl. i Progr. Sekret. Gener. (dept. KP. 11) L.M.P.-38, Rue. Laflotte Paris. (64-4) zw 6548

„HIS MASTER'S VOICE“
to satysfakcja dla miłośników muzyki i tańca.

Postępuj i osądź!
The Gramophone Co Ltd.
London

Gen. Rep. na Polskę
JOZEF WEKSLER
Członek Ekz. Izby
Handlowej Brzozy
Kraków, Florjańska 25
Warszawa, Marszałkowska 132
Lwów, Sękańska 2.

Tak olbrzymiej niżki cen jeszcze niebyło!

Od 30 stycznia do 14 lutego r. b.

WIELKA SPRZEDAŻ INWENTUROWA

wszelkiej odzieży gotowej i materiałów z metra

PO CENACH NIEBYWALE NISKICH

Wyjątkowa okazja zaopatrzenia się w odzież męską i chłopięcą.

K. Bogajewski *Największa Fabryka Odzieży męskiej i chłopięcej*
Poznań, St. Rynek 77

OBUWIE
staniało!

Gdy ŻYCIE TANIEJE

OBNIŻA CENY!

Okolo
5.000 par obuwia dla 5.000 osób!

Od 30. I. do 10 lutego sprzedam pewien zapas obuwia po cenach **SPECJALNIE ZNIŻONYCH** gdyż magazyny są przepełnione a pracownikom należy dać dalsze zatrudnienie. Pw 8624 4.88

KILKA CEN:

Damskie plecioni	.. dawniej	34 50	obecnie	24 50
Męskie pół-buciki bronz.	"	39 50	"	34 50
" " czarne	"	31 50	"	26,—

Proszę obejrzeć **WYSTAWĘ**

FABRYCZNY SKŁAD OBUWIA

„WAZA“, ul. Wroławska 15.

Noże i widelce
Łyżki i łyżeczki
Mł. nkl d. kawy
Żelazka do prasowania
Wagi kuch. enne
Garzki aluminiowe
Łóżka żelazne
Magle domowe
Kawalerskie do okien
poważ korzystnie

JAN DEIERLING
skład żelaza
Poznań, Szkołna 3
Telefon 35-18, 35-43.
Pw 8615 4 17

ŚWIECE
OLTARZOWE
NAJTANIEJ
FG FRAS MAI
POZNAŃ - WIELKA 14

Pw 8610 11 4 78/4

Balkonowy
pokój 2 panom. Pocha 78 III.
zd 60 046

Crème Mouson
jest najskuteczniejszym
środkiem przeciw szorstkiej
i popękanej skórze.

CRÈME
MOUSON

Dziennie otrzymujemy około 20 listów, adresowanych do Redakcji, Administracji i Dyrekcji z wnioskami o posady w naszym zakładzie. Uprzejmie zwracamy uwagę, że naszych 516 współpracowników zatrudniamy stale, i wolnych posad niema, bo każdy u nas zatrudniony szanuje i pilnuje swej posady. Długoletnich i wiernych współpracowników nie wolno nam zwalniać ażeby dla nowo zgłaszających się robić miejsce. Ponieważ udzielanie odpowiedzi piśmiennej na liczne wnioski zbytnio obciąża nasz dział korespondencyjny zmuszeni jesteśmy zmienić dotychczasowy sposób postępowania o tyle że

na wnioski o posadę,
o ile nie zostaną uwzględnione,
odpowiadać nie będziemy.

Wolne miejsca ogłaszamy w naszych wydawnictwach.

Drukarnia Polska S. A.
Wydawnictwo Kurjera Poznańskiego
Oredownika Wielkopolskiego
Ilustracji Polskiej

Oprawy książek
wszelkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

Tanio do sprzedania
Samochód „Minerwa“
13,8 60 H. P., limuzyna 6 cylindrowa,
luksusowa, w bardzo dobrym stanie.
Wiadomość **ŁÓDŹ, Wod. Rynek 2,**
Zjednoczone-Administracje. za 2754/5

Budowa Kościoła w Dubinie.

Na budowę kościoła parafjalnego w Dubinie złożyli:
A. Szydłowski w Poznaniu zł. 1000.—, A. Bielerzewska w Poznaniu zł. 120.—, W. Bielerzowski w Poznaniu zł. 100.—, Fr. Ciesielski w Poznaniu zł. 100.—, A. Miniński w Poznaniu zł. 50.—, J. Szydłowski w Poznaniu zł. 50.—, L. Niestrawska w Poznaniu zł. 40.—, L. Ciesielski w Poznaniu zł. 100.—, M. Molicki w Poznaniu zł. 100.—, R. Mielcarski w Buku zł. 100.—, Dr. K. Ambroszkiewicz w Toruniu zł. 150.—, Ks. Fr. Klauziński w Poznaniu zł. 200.—, W. Kubinka w Poznaniu zł. 50.—, Fr. Przysiański w Poznaniu zł. 100.—, Buszówna 10.—, St. Ciesielski 100.—, W. Wybieralski zł. 100.—, Ponadto złożyli St. Ciesielski zł. 21.—, zebrane wśród urzędników Rzeźni Miejskiej, Fr. Ciesielski zł. 48.—, zebrane wśród urzędników Gazowni Miejskiej, Aniela Bielerzewska zł. 55.—, zebrane wśród kupiectwa poznańskiego. Ponadto złożyła swój ostatni grosz wdowa p. Wł. Szulczewska w kwocie zł. 2.—

Niechaj powyższe ofiary pobudzą dalszych b. parafjan dubińskich do deklarowania i składania ofiar. Dotychczasowym ofiarodawcom składamy staropolskie „Bóg zapłać“
zw 27 584/a Zarząd Koła b. Parafjan Dubińskich.

Nadzwyczajne Walne Zebranie
WIELKOPOLSKIEJ SPÓŁDZIELNI KREDYTOWEJ z o. s.
w Poznaniu odbędzie się dnia 9 lutego 1931 r., o godz. 19, w lokalu „Pod Strzechą“, plac Wolności.

Porządek obrad:
Zagajenie.
Zmiana statutu.
Regulamin pożyczek.
Wybór Rady Nadzorczej.
Wybór Komisji Rewizyjnej.
Wolne głosy.

Prawo głosowania mają członkowie, którzy do dnia 5 lutego b. r. uiszczą wpisowe i udział. Pw 8626-53,156

Inwalidzi, wdowy i sieroty woj. poszukują pracy:
3 biurowych piszących na maszynie, 7 pomocników biurowych, 7 biurowych, 2 księzkowych, 3 księzkowych-bilansistów, 2 kancelistów, praktykant księgowy, 12 kupców, 9 magazynierów, 11 inkasentów, ekspedjent branży artykułów męskich, 41 woźnych, 42 portjerów, 33 stróży, 7 urzędników gospodarczych, wódzarz, 18 gajowych, 2 podwórzowych, 2 strażników leśnych, pisarz podwórzowy, 5 ogrodników z rodziną, 2 kontrolerów mleka, 2 rewizorów mięsa i włości, 2 rzeźników, 76 robotników, 11 siodlarzy, 6 rymarzy, koszykarz, tapicer, cieśla, 6 kołodziejów, garncarz, murarz, strycharz, dekarz, 2 kowali, 6 ślusarzy, 3 ślusarzy maszynowych, ślusarz budowlany, czeladnik ślusarsko-budowlany, czeladnik kowalski, 4 palaczy, 6 obuwników, 3 krawców, kuźnicz, elektromonter, pomocnik elektrotechniczny, przyuczony instalator, szachtmistrz, wierciarz, rzeźbiarz, 2 pomocników gastronomicznych, 3 tokarzy metalowych.

Pelny wspaniały biust
Jak go zdobyć w krótkim czasie, wskazuje bezpłatnie
Pani E. Feldt, Gdańsk, Leegethor 15/62.
zw 6917

KONCERN ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ
„VESTA“ **Poznańsko-Warszawskie T-wo Ubezpieczeń** **„VESTA“**
Bank Wzajemnych Ubezpieczeń r. 1873 S-ka Akc. — r. 1919 T-wo Wzajemnych Ubezpieczeń od ognia i gradobicia — r. 1920

W POZNANIU.

Największy koncern prywatnych zakładów ubezpieczeń w Polsce, prowadzący wszystkie najpowszechniejsze działy ubezpieczeń. Łączny roczny zbiór składek około 25 milionów złotych. Kapitały i rezerwy na dzień 1 stycznia 1930 około 16 milionów złotych. Koncern posiada 23 kamienie w Warszawie, Poznaniu, Gdańsku i innych miastach Polski. Wszystkie trzy do koncernu należące Towarzystwa są oparte wyłącznie o kapitał polski, posiadają umowy reasekuracyjne z największymi zakładami zagranicznymi i mają odrębne Zarządy, Rady Nadzorcze i są odrębnymi osobami prawnymi.

Siedziba Zarządu skoncernowanych Towarzystw: Poznań, św. Marcin 61.
Oddziały w Bydgoszczy, Grudziądzu, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Lwowie, Łodzi, Poznaniu, Warszawie, Wilnie.
Reprezentacja w Gdańsku.
Agencje i Reprezentacje we wszystkich większych miastach Polski.

Pw 5872-3,56

10 TANICH BIAŁYCH DNI!

połączonych z taną sprzedażą reklamową od 30 stycznia do 11 lutego włącznie

Koszule damskie od zł 1,95	Kaftaniki damskie z mereżką od zł 2,65	Koronki klock. od zł 0,10
„ garnir. madapolam od zł 2,75	„ „ garnirow. od zł 4,50	„ „ szersze od zł 0,28
„ nocne garnir. od zł 6,30	Podstaniki garnirowane od zł 2,65	Hafty od zł 0,24
„ męskie od zł 4,80	Kombinacje haleczkowe od zł 4,20	„ średnie 0,55 szer. od zł 0,95
Koszulki dziewczęce od zł 1,20	Czepki nocne od zł 1,40	Serwety mereżkowane od zł 0,65
„ garnirowane od zł 1,30	Pantalony z mereżką od zł 1,95	„ Richelieu od zł 0,50
„ chłopięce od zł 1,30	„ garnirowane od zł 3,55	Chusteczki damskie z mereżką od zł 0,25
„ madapolam od zł 2,80	Poduszki dług. z mereżką od zł 4,60	„ „ z koronką od zł 0,30
„ nocne madapolam od zł 3,35	„ „ garnirowane od zł 8,95	„ męskie od zł 0,30
Ręczniki wafł. od 1,10 , froterowe od zł 1,65	Motywy klockowe od zł 0,15	„ dziecięce od zł 0,10

Na artykuły wzwyż niewymienione, prócz D. M. C. i nici **10%** Na zimowe artykuły **20%** Na partje bielizny i artykuły włóczk. **20-50%** rabatu.

Stanisław Schulz Poznań Stary Rynek 80/82

Uprzejmie zwracam uwagę na dekorację wewnętrzną w niedzielę i poniedziałek, dnia 1 i 2 lutego.

NASZYM CELEM PAN DOBRZE UBRANY!

Poważna solidna na nowoczesnej zasadzie „**SŁUŻBY odbiorcom**“
oparta firma nie reklamuje się, by za wszelką cenę zbyć swój towar, lecz by przez reklamę, opartą na prawdzie, stworzyć atmosferę zaufania klienteli do siebie. Jeżeli więc reklamujemy się konsekwentnie, czynimy to w świadomości, że bez reklamy poważnie pojętej, przedsiębiorstwo nowoczesne obyć się nie może. Czynimy to dalej dlatego, by pobudzić powszechne zainteresowanie dla naszej stynnej z doboci i niskich cen **GARDEROBY MĘSKIEJ**.
Wówczas bowiem przekona się każdy, że **TAK DOBRY TOWAR NALEŻY POLECAC, BY DOTARŁ DO NAJSZERSZYCH WARSTW CZYTELNIKÓW NASZYCH OGŁOSZEN.**
Bowiemy jak powtarzamy zadaniem naszym jest, **BY KAŻDY PAN BYŁ DOBRZE UBRANY.** — Wykwintna garderoba męska gotowa i na miarę. Specjalnie **PALTA** w najmodniejszych fasonach. Odbierzmy składnice materiałów w najnowszym deseniach. — **Kurtki skórzane — Fatra stała na składach.**

EDMUND RYCHTER POZNAŃ ul. Fr. Ratajczaka 2
TELEFONY 26-07 54-15 54-25 21 71 ul. Wrocławska 14 i 15.

BEZROBOTNI BACZNOŚĆ!!!

Panie i panowie. Skończyło się bezrobocie. Poszukujemy zdolnych i niezadowolonych, nawet i takich, którzy nigdy w życiu zastępcami, wzgl. agentami handlowymi nie byli i zamiaru nim być nie mieli. Nadszedł dzień pożegnania się z biedą. Z dniem dzisiejszym zaczynamy żyć w dostatku i dobrobycie gdyż dewiza nasza jest intensywna praca i jeszcze raz praca. Pierwszeństwo mają wszyscy bez względu na stan narodowości, wiek i płeć. Początkujących pouczamy bezpłatnie. Zarobek miesięczny od 500—1000 zł. zależnie od pilności, zapewniony i przewyższa wszystkie dotychczasowe zarobki. Energicznijszym stała praca miesięczna — zwrot kosztów podróży. **UWAGA!** Oferty przyjmujemy tylko do końca lutego. Piśma wraz z fotografiami. — **LWÓW. SKRYTKA POCZTOWA 232.** Na odpowiedź załączyć znaczek. nw 7174

UCHWAŁA. Firma Tadeusz Seifert, skład i pracownia obuwia w Rawiczu, wniosła o udzielenie jej odroczenia wypłat. Do rozpoznania wniosku tego i powzięcia uchwały, czy odroczenia wypłat należy udzielić, wyznacza się termin na 14 lutego 1931 r., godz. 12-tą w podpisany Sądzie. W terminie tym mogą wierzyciele wyżej wymienionej firmy jawić się na rozprawie w celu udzielenia Sądowi wyjaśnień. Rawicz, dnia 27 stycznia 1931 r. Sąd Grodzki. nw 7241

3. N. N. 6/31. UCHWAŁA. W sprawie odroczenia wypłat firmie: Zygmunt Laskowski, Inowrocław, właśc. kupiec Zygmunt Laskowski z Inowrocławia, Rynek 20, wyznacza się celem rozpoznania sprawy termin na dzień 11 lutego 1931 r., godz. 10. Na rozprawę wzywa się wierzycieli. Inowrocław, dnia 27 stycznia 1931 r. Sąd Grodzki. nw 7243

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W piątek, dnia 30 stycznia b. r., o godz. 11-tej, przy ul. Wolnica 2, w podwórzu, odbędzie się sprzedaż za natchmiastową zapłatą:
3 maszyny do szycia, maszyny do mycia butelek, bufetu, kredensu, 3 stołów, 6 krzesel, 2 umywalki, szafy do rzeczy, szafka, zegaru ściennego, biurka, 2 kanap, aparatu filmowego, kasy rejestracyjnej, szafonierki, 3-lampkowego radioaparatu, 110 mtr. listwy, maszyny do satynowania fotografii, zegarka, 2 walów materiału, garderoby męskiej, konfekcji damskiej i urządzenia składowego.
Poznań, dnia 28 stycznia 1931 r. **MAGISTRAT XIII/4.** nw 7335/6

OGŁOSZENIA DROBNE

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów. Znak oferty (naprzykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE
Gramofony!
Płyty gramofonowe mechanizmy
Sprzedaję po cenach najniższych Feliks Balań Woźna 12 Pw 9099-130
Samochód
Chevrolet, limuzyna, 1929, 6/45, prawie nowy; Opel, limuzyna, 4/24, starszy model, lecz dobrze utrzymany, sprzedam korzystnie. Zgłoszenia do Kurjera od 57 445
Zyrandol
kryształowy trójramienny okazyjnie na sprzedaż. Zakład elektro-techniczny, St. Domogalski, ul. Kantaka 8/9 zdw 59 688
Sprzedam
tanie bufet do prawy dwie gablotki szklane, lodowce Biały, Południowski, pow. poznański, zdw 59 661
Realność
w małym mieście, z pięknym ogrodem, dobrze prosperującym zakładem kolonialnym i żelaza z pełną koncesją, w najlepszym położeniu, z powodu choroby właściciela natychmiast do sprzedania. Oferty do Kurjera pod zdw 59 814
Garnitur klubowy
w skórze, dywan pluszowy 2 x 3 mtr., 2 fotele klubowe w skórze, Elektryczny odda tanio Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3, telefon 11 44 Pw 8 605 450
Majatek
siemaki w Grodzieskim 289 h. dobrej ziemi, dom mieszkalny, wygodny, budynki dobre, doskonała komunikacja na korzystnych warunkach wprost od właściciela do nabycia. Zgłoszenia do właściciela Romana Bronica, Koniuchy, poczta Podorok, pow. Wołkowsky, ziem. Grodzieska, zdw 59 630
Meble
po niższych cenach z centralnie ogólnych magazynów najtańszej „Dom Mebli”, Woźna 12, Chwaliszewo zdw 59 487-8

Sprzedam
Minerwe 12 tys km. limuzyne Oferty pod zdw 59 311
Zakład fotograficzny
Poznań zaraz sprzedam. Oferty Kurjer zdw 59 635
Przedłużyliśmy reklamową sprzedaż jedwabiu
do dnia 31. bm Crepe de Chine 5,90; 7,50; Crepe Meteor 9,50; 11; Crepe Georgette 10,75; Prima Taffet 13,50; Toile de Soie 1 a 7,90; Tiule jedw 4—4,50 Pw 8533 375
Sprzedam
jadalnię korzystnie z powodu wyjazdu Wrocławka 19 III front, lewo. zdw 60 032
Akumulator
samochodowy, 12 volt, sprzedam. Łódź Akumulatorów, Podgórna 8, w podwórzu, J. Mielęrek. zdw 60 881
Parcele
wszystkich dzielnicach Poznańa okazjnie tanio sprzedaje: „Biu-ro Techniczne - Agrarne”, plac Wolności 9. zdw 60 292
Restauracje
sprzedaję „Informator”, Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 60 293
Młyn
motorowy miśnie bez konkurencji, przemiału 160 ctr., cena 90 000 wpłaty 45 000. Malecki, Poznań, Rybaki 20a. zdw 60 307
Skład
Wielkie Garbary, obłecie natychmiast. Rutkowski Podgórna 12b, parter. zdw 60 315
Fryzjerski
zakład w Poznaniu zaprowadzony sprzedam Oferty Kurjer zdw 60 065
Krzesieleczko
składane jak nowe tanio. Adres Kurjer zdw 60 064

6 cylindrowy Buick
otwarty w dobrym stanie za 3 500 wpłaty 2 500 sprzedaję Nowak, Górna Wilda 50, I piętro. zdw 59 619
Pianino
jak nowe, oddam za gotówkę. Z bramka 5 a, parter, lewo. zdw 60 277
Restauracja
koncesja dla każdego zapewniona, 3 pokoje prywatne, 3 pokoje dla gości, ulica ruchliwa, cena 12.000. Blicharski, Półwiejska 26. zdw 60 330
Jamnika
czystej rasy tanio sprzedam. — Chelmońskiego 4, II, prawo. zdw 60 342
Podarki
na słuhy i imieniny kupisz najkorzystniej, jak: serwisy do kawy i obiadu, kryształ, marmury, galanterie, tylko w firmie „Serwis”, W. Zietek, Poznań, 27 Grudnia 2. zdw 60 203
Łóżecko
dziecięce dobrze utrzymane sprzedam. Kwiatkowski, Wielkie Garbary 45. zdw 60 042
Benenowski Chwaliszewo 76
przy aptece. Najniższe ceny. Na prawy rok gwarancji. zdw 60 310/a
Dom
w centrum powiatowego miasta maszynowy, w dobrym stanie, dwupiętrowy z wjazdem stajnią remizami zaraz z powodu choroby na sprzedaż za cenę przystępną Grodzisk Wlkp. Paulusowa. zdw 9 999 60 000
Domek
przy Poznaniu 2 morgi ogrodu, przy szosie, dobra komunikacja, przy obłeciu 3 pokoje, kuchnia wolna, cena 9.000, wpłaty 4.500. — Malecki, Poznań, Rybaki 20 a. zdw 60 838/8

Pokój
(Biedermeier) brzoza sekretarzyki, komody, kanapy, stoły, fotele, serwantki i różne mahoniowe, korzystnie na sprzedaż, daje na odpłatę Magazyn Mebli, Strzelca 30, przez podwórze. zdw 60 346
Wózki dziecięce
i sportowe w największym wyborze po znanych niskich cenach poleca L. Krause, Stary Rynek 25/28, obok starego ratusza. Pw 8 712 470
Rzadka okazja! Tanio bo likwidacja
Z powodu objęcia wielkiego przedsiębiorstwa jest jedyny na miejscu w mieście powiatowym na Pomorzu interes handlu komisowy, zakup, sprzedaż towarów nowych i używanych jedyny na miejscu, wypożyczania kostiumów, kompletów urzędowym, towarem, koncesja lombardowa, tanio za 5 tysięcy złotych przy ewent. 3.000 zł wpłaty natychmiast na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 60 094
Okazyjnie
sprzedam duży dobrze prosperujący skład konfekcji i towarów krótkich z przyłogiem ładnym mieszkaniem w rynku miasto powiatowe, dobra okolica za 12 tysięcy zł z powodu choroby. Zgłoszenia do Kurjera zdw 60 090
Drogerje
na Pomorzu zamienię na resztówkę około 50 mrg. blisko Poznańa. Oferty Kurjer zdw 60 106
Ogrodnictwo
z ciepłarniami w najlepszym położeniu miasta powiatowego na nadzwyczaj korzystnych warunkach do nabycia. Zgłoszenia: Ignacy Kukula, Kepno (Wlkp.). nw 7 342

Gdynia
Najpiękniejsze place nadmorskie sprzedam. Waższa wa, Kredytowa 10—5 nw 7342
Autobus
Chevrolet sześć, registracja 16 osób, jak nowy, za pół ceny, to jest za zł 6 000 na sprzedaż J. Wilkowski, Krzywizn nw 7340
Oddam
koncesję na sprzedaż kieliszkowa. Oferty Kurjer zdw 60 237
Plac
opłotowany sprzedam lub wydzierżawie. Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 60 373
Tanio
pokój umeblowany na Łazarzu zaraz do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 60 361
Urządzenie
składem na każdą branżę korzystnie oddam. Oferty Kurjer zdw 60 199
Tanio
klubu ze stołem, dwa łóżka żelazne, materace włosienne. Adres wskaże Kurjer zdw 60 334
Sprzedam
rolwage lekka, konia, uprząż za 230. Jeżycka 36. zdw 60 117
Łóżko
żelazne do sprzedania. Adres wskaże Kurjer zdw 60 137
Skład
papieru z towarem lub bez sprzedam korzystnie. Adres wskaże Kurjer zdw 60 134
Piec
gazowy do łazienki, ewentualnie z wanną, sprzedam. Oferty Kurjer zdw 60 196
Skład
z urządzeniem centrum, odstąpię 1.000. Ślusarska 5, skład. zdw 60 204
Trzy parcele
Puszczykowsko przy dworcu korzystnie sprzedam. Stanisł. Nowa 2. rw 12 940

Piec
westfalski sprzedam. Kłose Zagórze 13 zdw 60 051
Serwisy obiadowe
i kawowe sprzedaje podczas wyprzedaży inwenturowej po znacznie niższej cenie specjalny i pierwszorzędny magazyn „Serwis”, W. Zietek, Poznań, 27 Grudnia 2. zdw 60 202
Wyprawy kuchenne
i stołowe, szkło, porcelana, fajana poleca po znacznie obniżonej cenie „Serwis”, W. Zietek, Poznań, 27 Grudnia 2. zdw 60 201
Maszyna
do pisania, marki Adler dobrze utrzymana (prawie jak nowa) na sprzedaż. Zgłoszenia Stary Rynek 89 w składzie. zdw 60 216
Sprzedam
maszynę do szycia, mało używaną 300. Dąbrówki 13, I lewo. zdw 60 221
1 1/2 złotego tylko
cała paczka szklanek, 15 sztuk, jedynie Wroniecka 24, Hurtownia Porcelany. zdw 60 176
Na pończochy
wielka niższa cen — A Szymański, Poznań, 4w Marcin i Specjalny magazyn pończoch. Pw 8106-7-1146 7
Domek
o pokoju i kuchni blisko Poznania tanio sprzedaję lub wydzierżawie właściciel, Górna Wilda 121. zdw 60 206
7 1/2 złotego tylko
kompletny garnitur na umywalki jedynie wprost Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24. zdw 60 178
Skład
pokój i kuchnię spiesznie sprzedam. Dominikańska 1. zdw 60 236
Szafa
żelazna, pancerna, duża 1 200 — Stanisł. Nowa 2. rw 12 943

Salonik czarny
wyplakie, jasno debowa, 2 jadalnie, pokój mebli, 2 zegary stojące, kase National z zapadem elektrycznym, szafa żelazna, waga dla niemowląt z stołem, garderobe debowa oraz różne meble antyczne odda okazyni Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3 tel. 11-44. Pw 8 614-4.76

Mereżkarke
Singera mało używan, za gotówkę sprzedam. Stanis. Nowa 2. rw 12 942

59 złotych tylko
porcelanowy serwis obiadowy 12 osobowy, lecz jedynie wprost Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, podwórze. zdw 60 177

5 KUPNA

Piekarnię
cukiernie dobrze prosperująca wydzierżawie lub z jomem w ruchliwym mieście kupię zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 58 235.

Piekarnię
z domem, dobrze prosperująca kupię. Oferty Kurjer zdw 59 971

Brylanty
złoto, srebro itd. kupuje F. Tar-kowska. Poznań, Pl. Wolności 11. Pw 5 463

Kupiny
teren i ubikacje na warsztaty samochodowe 390-500 kw mtr. Oferty Kurjer zdw 60 027

Schody
szelazne kupię Oferty Kurjer zdw 60 063

Cieżarówkę
do 3 tonn gotową do jazdy kupię Oferty Kurjer zdw 60 062

Cebule
marchew, buraki jadalne pietru szke kupuje Oferty z podaniem ceny do Kurjera zdw 60 056

Lejke
używana kupię. Oferty Kurjer zdw 60 045

Poszukuje
składu kolonialnego z mieszkaniami od zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 107

Poszukuje
prasy ceglarskiej 3 000 - 2 500. Oferty zgłosić Kalisz skrzynka pocztowa 1. nw 7 381

Skład
spożywczy kupię za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 59 839

Piec
do łazienki na węgiel kupię. Oferty Kurjer zdw 60 197

Motor
4-5 konny 440 volt, prad stały kupię. Latanowicz, Małe Garbary 14. rw 12 947

Maszyny do pisania
5 biurek oraz dwa regaly biurowe kupię. Oferty Kurjer zdw 60 305

4 motocykle
kupimy gotówkowo, nowe lub mało używane, dobre marki. Oferty Kurjer zdw 60 366

Fotograficzny
aparata kupię Telefon 70 33. zdw 60 879

Kunę
cukiernie kawarnie. Oferty Kurjer zdw 60 383

6 KAMIENICE

Dom
czynszowy, 2 piętrowy, placem pod budowę, wolny skład mieszkaniem sprzedam, wpłata 30 tysięcy. Zgłoszenia: Nowakowski, Poznań, Nadolnik 7. zdw 60 268

7 PIENIADZ

Wypożycze
15 000 na pierwszą hipotekę lub pod zastaw papierów wartościowych. Oferty pod zdw 59 810

Wspólnika
2-4 tysiące złotych, czynnego ślusarza-mechanika, przyjmuje, utrzymanie pewne. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 298/9

2-3 000 zł
poszukuje na I hipotekę Oferty Kurjer zdw 60 053

Poszukuje
pożyczki do 5 000 złotych pod zastaw. Oferty Kurjer zdw 60 077

Kto
zdyskontuje dobre weksle. Oferty Kurjer zdw 60 078

Pożyczki
12 000-15 000 zł poszukuje na nieruchomości miejska, zastaw I hipoteka w nieruchomości znajdują się składki handlowe, dobrze procentujące. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 075

Pożyczki
500 zł dwa miesiące, dobry procent poszukuje agronom kawaler Oferty Kurjer zdw 60 104

1 000,00
pożyczki szukam na 3 miesiące. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 60 188

8 000 dol.
poszukuje na I hip. domu czynszowego w Poznaniu 2-4 lat. Oferty do „Par”. Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 4.68. Pw 8 616-4.68

60 000 zł
poszukuje na I hipot. na moja kamienice doch. centr. Poznania. Zwrot w dol. Oferty do „Par”. Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 4.69. Pw 8 617-4.69

2 000 zł
pożyczki za zwrotem 10 rat miesięcznych, poszukuje pewien właściciel skład i za wysokim procentem. Zgłoszenia do Kurjera jw 3 460

Wspólnik (czka)
do składu w Poznaniu z gotówka ca. 10 tysięcy złotych poszukujemy. Oferty Kurjer zdw 60 849

Nadzwyczajna
okazja dla kapitalistów Sprzedam hipotekę wartości 16 000 złotych po znacznie niższej cenie. Łaskawe zgłoszenia do Agencji Kurjera Poznańskiego. Keppo Rynek 45. nw 7 343

Wspólnika
czynnego z kapitałem 4-6 tysięcy złotych celem powiększenia dobrze zaprowadzonego przedsiębiorstwa poszukuje (najchętniej szofera ślusarza lub monter) Pewna gwarancja i dobry zysk. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 60 230

Na I. hipotekę
poszukuje się 25-30 000 złotych, przedsiębiorstwo dobrze prosperujące, wartość ca 150 000. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 60 368

8 DO WYNAJECIA

4 pokojowe
mieszkanie komfortowe wielko-pańskie willa, ogród, 275 miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 275

Inowrocław
4 pokoje, kuchnia, centrum zaraz wprost od gospodarza do wynajęcia Czynsz rok zgóry lub pożyczka 8 000 zł oprocentowana. Zgłoszenia Dziennik Kujawski, Inowrocław, pod 3 000. zwa 59 686

6 pokoi
śródmieście piękne położenie po ważnym rezydentowi wynajmie gospodarz. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 021

Czteronokojowe
umeblowane, komfort, odstąpię. Oferty Kurjer zdw 60 074

Małżeństwu
pokój umeblowany wraz z kuchnią wynajmie 65. Adres Kurjer zdw 60 066

5 pokojowe
bardzo komfortowe nowa willa zaraz wynajmie gospodarz. Czynsz zgóry 4 000 zł. Oferty Kurjer zdw 60 059

Ostrzeżenie
Ostrzegam przed kupnem mieszkania i mebli od p. Reginy Karzewskiej. Graniczna 3, gdyż mieszkanie jest własnością p. Stanisława Karzewskiego, a meble własnością p. Kazimierza Karzewskiego. Powoływanie się p. Reginy Karzewskiej na jakikolwiek upoważnienie jest bezpodstawne. Stanisław Lewandowski. zdw 60 088

4 pokoje
komfortowe suche, zdrowe, ogród, dek, garaż, elektryczność, gaz, I. piętro, przystanek tramwajowy, zaraz do wynajęcia wprost od gospodarza Czynsz zgóry Mazowiecka 6, we willi. zdw 60 112

Mieszkanie
jednopokojowe i pokój z kuchnią wynajmie gospodarz Tyżyk, ulica Jeżycka 26. zdw 60 111

Próżny
pokój, niekrepujący, elektryczność dzierżawę zgóry Oferty Kurjer zdw 60 146

Mieszkania
2 pokoje kuchnia 700 zł rocznie, 15 minut autobus Poznań do odania. Las, Warta, plaża. Oferty Kurjer zdw 59 671

Mieszkanie
4 pokojowe, kuchnia, dla służby, I. piętro, zwrot kosztów, renowacja 800 złotych, czynsz miesięcznie płatny, spieszenie wynajmie „Pawilon”, Marszałka Focha 15. zdw 60 182

Pokój
kuchnia za dzierżawę zgóry zaraz. Świerczewska 24, Debiec. zdw 58 759/60

Mieszkanie
3 pokoje, kuchnia z ogrodem, czynsz 2 letni zgóry. Adres wskazać Kurjer zdw 60 192

Mieszkania
1-7 pokojowe za dzierżawę zgóry polecia Biuro Handlowe, Kantata 1, II. zdw 60 295

2
3. pokoje, komfort, Wiadomość Widziński, Małeckie 15, podwórze. zdw 60 304

Pokój
z kuchnią w Junikowie za wypożyczeniem 2 000 zł od właściciela do wynajęcia. Czynsz za procent Oferty Kurjer zdw 60 247

Słoneczne
trypokojowe nowoczesny komfort, 5 min dworzec dzierżawa miesięczna od gospodarza Adres wskazać Kurjer zdw 60 232

Mieszkanie 6 pokojowe
w willi w okolicy Koszar Ulanów wprost od gospodarza do wynajęcia, ewentualnie w częściach, centralne ogrzewanie, ewentualnie ogród, garaż, 3 minuty od przystanku tramwajowego. Oferty Kurjer zdw 60 242

Trypokojowe
mieszkanie dwumorgowy ogród Poznaniu natychmiast wydzierżawie, Agencja Kurjera Przecznicza 1a. zdw 60 359

Trypokojowe
centrum, zaraz wolne. Czarniecki, Ratajczaka 13. zdw 60 372

4
pokoje komfortem, centrum Jeżyce zaraz do objęcia Oferty Kurjer zdw 60 334

2 pokojowe
mieszkanie słoneczne zaraz bezdzietnym Czynsz rok zgóry. Aleja Szlagowska willa 13. zdw 60 330

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania
2-3 pokojowego z łazienką w śródmieściu poszukuje lekarz. Spieszne zgłoszenia Kurjer zdw 59 307

Bankowiec
3 pokoi kuchni poszukuje zaraz lub później czynsz zgóry Oferty Kurjer zdw 60 136

Mieszkanie
1 pokój od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 59 588

Mieszkania
3-5 pokojowego z wszelkimi wygodami poszukuje. Oferty z podaniem czynszu Kurjer zdw 60 337

Poszukuje
1 lub 2 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 60 287

Dentysta
żonaty poszukuje mieszkania od powiednego. Oferty do Kurjera zdw 60 234

Do 75.- mies.
dzierżawę za pokój, kuchnię zapłać gospodarzowi. Oferty Kurjer zdw 60 348

Pokoju kuchni
od gospodarza poszukuje Dzierżawa rok zgóry Oferty Kurjer zdw 60 347

3 pokoi z kuchnią
i wygodami Willa Jeżyce Ła zarz za 2-letnim czynszem poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 60 224

Inżynier
poszukuje mieszkania 4 pokojowego za dwuletnią dzierżawę. Oferty Kurjer zdw 60 377

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
balconowy, bardzo ładny wynajmie, Polna 13 I. lewo zdw 59 034

2 osobowy
pokój, czysty, słoneczny wynajmie, Polna 13. I. lewo. zdw 58 003

Pana
na wspólny pokój, Półwiejska 29 parter, prawo. zdw 59 639

Pokój
słoneczny 2 osobom zaraz wynajmie, Poznańska 27, podwórze wprost. I., prawo. zdw 59 625

Działających 3
I. piętro, lewo, frontowe pokoje dla intelig. pań lub panów z posciela. zdw 59 953

Pokój
dla dwóch panów lub pań z pierwszorzędnym utrzymaniem - wolny od 1. 2. Adres wskazać Kurjer zdw 59 829

Pokój
2 panom tanio wynajmie Spokojna 21, parter, podwórze Szymborski zdw 59 973

Dwuosobowy
Wroniecka 18, III lewo zdw 59 788

Pokój
elektrycznością wynajmie inteligentnemu panu. Słowackiego 37, wysoki parter, prawo. zdw 59 842

Stacja
dla dwóch pańiek Mostowa 29 IV., prosto schody. zdw 59 673

Pokój
z utrzymaniem mieć mogą 2 pańienki uczące się lub pracujące ul. Marz. Focha 147 a SS. Zmarłychwstana Pgo. zdpw 59 249

Elegancki
czysty, Małeckie 17, I. lewo. zdw 60 040

Śródmieście
pokój 2-3 panom Wszystkich Świętych 5, III lewo zdw 60 039

Dwuosobowy
panom. Kanałowa 5, parter lewo zdw 60 039

Pokój
elegancki, balkonowy, słoneczny, frontowy, elektr., centralne ogrzewanie łazienka telefon 24-12 panu z utrzymaniem lub bez Adres wskazać Kurjer zdw 60 037

Pokój
mały, Dąbrzowskiego 36 I. ptr., prawo. zdw 60 034

Pokój
2 panom zaraz Mostowa 32, III, parter, lewo. zdw 60 033

Pokój
umeblowany panu od 1 2. Wojciszki, Działających 6 parter. zdw 60 032

Komfortowy
pokój panu wynajmie. Kwiatowa 6, I., prawo. zdw 60 267

Pokój
z fortepianem solidnym panu. Młyńska 5 I. piętro lewo. zdw 60 209

Pokój
Półwiejska 33, II. lewo. zdw 60 215

Pokój
do wynajęcia, Długa 4, parter, prawo, w podwórzu, prawo. zdw 60 219

Niekrepujący
panom lub małżeństwu Górna Wilda 31, II. lewo. zdw 60 218

Pokój
słoneczny w centrum Adrea wskazać Kurjer zdw 60 217

Pokoje
1. względnie 2, elektryczność, łazienka, ewentualnie używanie kuchni. Wypiańskiego 11, III, lewo. zdw 60 172

Dwuosobowy
Długa 10, III., prawo, prawy dzwonek. zdw 60 246

Wspólny
panience. Za Bramką 7, parter, front. zdw 60 244

Pokój
lepszy (elektryczność). Piekary 9, parter, lewo. zdw 60 257

Przyjmę
na stancję, ewentualnie małżeństwo. Henschel, Klasztorna 4. zdw 60 255

Pokój
umeblowany dla dwóch panów (pań), Wielkie Garbary 1, II, lewo. zdw 60 259

Próżny
pokój, Jeżyce, osobne wejście. Oferty Kurjer zdw 60 253

1-2
pokoje, używalność kuchni, wynajmie. Matejki 57, Mecweldowska. zdw 60 265

Dwuosobowy
obiadami panom. Mickiewicza 11, III., prawo. zdw 60 261

Lepszy
dwuosobowy. Szweńska 1, III. zdw 60 263

Pokój
umeblowany wynajmie. Mostowa 37 Antoniewicz. rw 12 935

Przyjmę
skromną panię na wspólny pokój. Wodna 7, Aumüllerowa. rw 12 936

Niekrepujący
pokój do wynajęcia. Młyńska 5, II. ptr., prawo. rw 12 938

Pokój
centralnem ogrzewaniem, elektryczność. Jasna 9, III. rw 12 941

Pokój
skromny do wynajęcia. Kelmowa, Dąbrzowskiego 15, II. rw 12 944

Pokoik
panience wynajmie. Szwejcarska 23, parter, lewo. zdw 60 048

Pokój
wynajmie. Spokojna 5a. zdw 60 041

Pokój
czysty panom Siroma 26, IV, Ratajczakowa. zdw 59 878

Koleżanki
poszukuje do wspólnego pokoju (z utrzymaniem lub bez). Siemiradzkiego 2, I. prawo (przy Parku Wilsona) 3-6. zdw 60 000

Pokój
panienkom, Ratajczaka 3, podwórze, III. ptr., Promelska. zdw 60 103

Niekrepujący
pokój telefon, Strasz, Stolarska 2, II. zdw 60 099

Pokoje
wynajmie. Matejki 46, III, ptr., lewo, telefon. zdw 60 097

Pokój
dwom panom lub paniomkom. Wierzbiciele 49 I. prawo zdw 60 378

Pokój
wynajmie. Sołacz, Podolska 23. zdw 60 375

Pokój
z osobnym wejściem i mały pokoi. Mickiewicza 1 parter lewo. zdw 60 382

Pokój
osobne wejście I. II. wynajmie. Szymański, Kręta 22 zdw 60 385

Solidnemu
inteligentnemu panu wynajmie pokój z komfortem frontowy, I. piętro przy przystanku tramwajowym, najchętniej wyższemu urzędnikowi Obejrzeć można wieczorem od godz 7.30-9. Marsz. Focha 94, wejście z Stalewskiego 1. piętro mieszkanie 5. zdw 60 387

Słoneczny
paniom. Wodna 13b, II., prawo. rw 12 949

Pokój
umeblowany. Półwiejska 27, III, front, prawo. rw 12 950

Elegancki
pokój z klatki, schodo j. niekrepujący, elektryczność, telefon. Wodna 14a, wys. parter, prawo. rw 12 952

Pokój
inteligentnemu panu. Wodna 7, II., prawo. rw 12 954

Pani
czysty, osobne wejście. Sew. Mielżyńskiego 22, I., światełkowska, 4 wchód. zdw 60 329

Tani
pokój. Jarzemska, Kanałowa 7. zdw 60 327

Pokój
dwom panom lub paniom. Łąka wa 19, II., prawo. zdw 60 282

Pokój
wynajmie. Półwiejska 40, III, lewo. zdw 60 285

Pana
utrzymaniem wspólny, elektryka. Wrocławska 19, II., prawo, front. zdw 60 296

Pokój
dla 2 panów, Bucki, Koza 18/19, II. piętro. zdw 60 096

Pokój
wynajmie. Długa 10, II. lewo. zdw 60 095

Elegancki
pokój, fortepian 80 zł. 27 Grudnia 5, III, prawo. zdw 60 119

Pokój
jednoosobowy. Białkowska Grunwaldzka 11. zdw 60 118

Pokój
wspólny panom wynajmie Wrocławska 19, I. lewo, fornt. zdw 60 110

Skromny
pokój dla 1 lub 2 osób od 1. 2. Miekus, Śniadeckich 6 parter. zdw 60 121

Pokoik
skromny. Niegolewskich 1, II, prawo. zdw 60 144

Przyjmę
panienki na pokój. Winklerowa, Grobla 6. zdw 60 140

„Informator”
polecia pokoje Ratajczaka 15 (Pa sz). zdw 60 2

Niekrepujący
klatki gabinet, sypialnia komfortowe panu. Wysocka 4, I., prawo. zdw 60 306

Pokój
umeblowany dla wóch panów 1. 2. 31. Wrocławska 10-11, III, ptr. zdw 60 303

2 panów
na wspólny pokój z celem utrzymaniem przyjmuje cokolwiek Tama Garbarska, Adres wskazać Kurjer zdw 60 302

Dwa
pokoje razem lub oddzielnie. Zielona 6, II. zdw 60 313

Panienkom
pokój. Kwiatowa 9, III. zdw 60 253

Pokój
Wrocławska 39, Orwat. zdw 60 250

Elegancki
pokój zaraz do wynajęcia. Słowackiego 25 parter lewo. zdw 60 159

Pokój
umeblowany niekrepujący wejście z klatki schodowej od 1. 2. Adres wskazać Kurjer zdw 60 138

Umeblowany
frontowy pokój wynajmie. Karnowska, Gąsiorowskich 12. zdw 60 132

Dwa pokoje
oddzielne klatki schodowej, telefonem wynajmie I lutego Matelkiewiczowa, Marjina 64 I. piętro. zdw 60 167

Pokój
lub dwa pokoje z ogrzewaniem wynajmie Chelmońskiego 4 I. lewo od 3-7. zdw 60 128

Pokój
dla 2 pań urzędniczek studentek centralnem ogrzewaniem Oferty Kurjer zdw 60 125

Skromny
pokój dla pana Tarara. Plac Sapieżyński 11, II, ptr. zdw 60 139

Pokój
wynajmie panom. Wielkie Garbary 22, III, wprost. zdw 60 157

Pokój
umeblowany z pianinem lub bez do wynajęcia Zgłoszenia: Strzelecka 21, I., prawo. zdw 60 181

51000

nakładu posiada tygodnik

Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe.

OGŁOSZENIA

przedsiębiorstw z masową produkcją, przeznaczoną dla najszerszych warstw, znajdują w nim najodpowiedniejszy organ.

Zamówienia wprost i przez wszystkie agencje ogłoszeniowe upraszamy do każdego poniedziałku godziny 10 przed poł.

Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu
św. Marcin 70.

Wspólny

panu. Szamarzewskiego 34, Augustyniakowa. zdw 60 356

Pokój

wydzierżawie, elegancki, komfortowy telefon Zwierzyniecka 1. II. lewo. zdw 60 248

12 SZUKA POKOJU

Niekrepujący

z dobr. calozd. utrzymaniem w centrum dla samodz. kupca. Oferty Kurjer zdw 59 887

Próżnego

pokoju na biuro poszukujemy. Oferty Kurjer zdw 60 083

Pokój

osobne wejście śródmieście potrzebny. Oferty, cena Kurjer zdw 60 080

Pokoju

dla małżeństwa, niekrepującego poszukuje. Oferty Kurjer zdw 60 122

Poszukuje

pokoju wolicia Uniwersytet. — Grunwaldzka, cena do 45 złotych. Kurjer zdw 60 153

Pokoju

umeblowanego szukam u starszej pani za prace domowe. — Oferty Kurjer zdw 60 194

Pokoju

poszukują dwie studentki utrzymaniem żądają. Oferty cena Kurjer zdw 60 210

Solidna

panienka poszukuje pokoju skromnego z używaniem kuchni, może być wspólny. Oferty Kurjer zdw 60 241

Pokoju

umeblowanego, elektryczność poszukuje pan. Oferty warunki, cena Kurjer zdw 60 283

„Informator“

poszukuje pokój Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 60 288

Pokoju

niedrogi dla pani. Oferty zdw 60 272

Próżnego

pokoju szukam, zapłać czynsz dłuższy czas. Oferty Kurjer zdw 60 358

13 LOKALE

Na biuro

1-2 pokoje telefonem wynajmie Młyńska 4, parter prawo. zdw 58 642

Skład

z mieszkaniem najlepsze położenie Wągrowca, wynajmie Kajkowski, Poznań Podolska 13. zdpw 58 956

Ubikacje warsztatowe

poza Wierzbicę, zaraz do wynajęcia Zgłoszenia Plac Nowomiejski 5, II p. telefon 55 29. zdw 59 294

Ładne

biurowe 3 pokoje osobno przedpokój do wynajęcia św. Marcin 68 I. piętro prawo. Pw 105-52.20

Sklepy

z cementowymi basenami, kanalizacją do peklowania mięsa lub inny cel do wynajęcia. Jezierska, Skośna 16. zdw 60 069

Ubikacji

na warezat stolarski 60-100 m kw. możliwie śródmieściu poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 152

Lokal

frontowy z biurem i dużym magazynem murywanym nadający się na skład maszyn rolniczych lub przemysłowych w całości lub częściowo do wynajęcia Zgłoszenia I. wów. Grodecka 47. „Uniwersum”. zdw 7 387

Składu

lub suterenu na Wildzie (niekoniecznie) poszukuje. Oferty z warunkami do Kurjera zdw 60 191

2 pokoje

na biuro w centrum korzystnie oddam. Oferty Kurjer zdw 60 309

Skład

lub pokoju w suterenu na warsztat szewski poszukuje wprost od gospodarza Oferty Kurjer zdw 60 353

Pokój

na biuro, telefon, wynajmie Sebel, Seweryna Mielżyńskiego 4. zdw 59 961

14 DZIERŻAWY

Mydlarnię

łącznie ze składem detalicznym w większym mieście powiatowym (Wielkopolska) wydzierżawie. — Zgłoszenia do Kurjera pod zdp 53 012

Garaż

do wynajęcia, śródmieście, Jezierska, Skośna 16. zdw 60 070

Piekarnia

cukiernie w rynku zaraz wydzierżawie, objęcie 2 000 Adres wskazuje Kurjer zdw 60 067

Szamotyły

Skład z urządzeniem i mieszkaniem wolny w najlepszym położeniu od 1 2. Oferty Kurjer zdw 60 054

Okazyjna dzierżawa!

Skład bławatów i mieszkanie zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia M. Wiśniewski, Zabikowo, p. Poznań. zdw 60 286

Duży skład

z urządzeniem wraz z dwoma lub sześcioma pokojami w śródmieściu wydzierżawie gospodarza. — Zgłoszenia św. Marcin 59. skład. zdw 60 252

Mleczarnia przy Poznaniu

kompletnym urządzeniem, mieszkaniem na 10 lat wydzierżawie, objęcie 7 000 wplaty 3 000, reszta podług umowy. Nowak Poznań Górna Wilda 50, pierwsza piętro. zdw 59 618

Kino

w Poznaniu do wydzierżawienia. do objęcia 4 000-5 000. Kurjer zdw 60 279

2 składy

z mieszkaniem nadające się na każde przedsiębiorstwo przy głównej ulicy, zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Kropiełki Na kło n/Notecia Dąbrowskiego 137 n/7 341

Poszukuje

dzierżawy ubikacji handlowych, suterenujących lub szopy atajni, wraz z mieszkaniem 2 pokoi z kuchnią Stefan Biskupski Wągrowiec, ul. Kolejowa 29. zdw 60 362

15 UZDROWISKA

Krynica

pensjonat Br. Chlapowskiej i T. Sarczyńskiej w/w „Stella” — Wykwinna domowa kuchnia Ciepła zimna woda Ceny od 15 złotych. np 6 969

Zakopane

Bystre „Piotrkowianka” na luty piękne pokoje, doskonałe utrzymanie 8.50 taksa klimatyczna zł 6.—, Zniżka kolejowa 50%. n/7 312

16 OSOBISTE

Askin

Bal niestety Lu. Odpowiedz zdw 60 057

Na

ostrzeżenie p. Mariana Komorowskiego, Górna Wilda 24, odpowiadam, że p. Komorowski podaje się za kierownika lub urzędnika pewnej firmy, co jest nieprawdą. Ostrzegam wszystkich przed p. Komorowskim. — Franciszek Wuwer. zdw 60 278

Pani

T. K. Stary Rynek, przy „Bławacie”, proszę o listy i adresy swego adresu do Kurjera zdw 60 331

20 LICYTACJE

Sprzedż przymusowa realności w Ostrowie

W sobotę, dnia 31. bm. o godz. 10-tej przed poł. niem zostanie sprzedana, najwięcej dającemu drogą przymusowej licytacji w Sądzie pokój 24, dom z ogrodem i dwoma składami, położone w Ostrowie (Wilko) przy ul. Kolejowej 16. Pw 8 619 65.1

21 ZGUBY

Zgubiono

legitymację studenta na imię Zdzisława Gruszczyńskiego. Znalezcie uprasza się o złożenie legitymacji u p. Col. Minus. zdw 60 047

22 ROZMAITE

Manekiny

damskie męskie sprzedam. Sobczak, Słusarska 5. zdw 57 512

Jarskie

wykwintne obiady, telefon 12-75. św. Marcin 66. II. prawo. zdw 59 426

Pończochy, skarpetki najtaniej

wyprzedaje skład pończoch Poczta 11, parter, ce. znacznie niższe. zdw 59 407

Nowoczesne Metody

Remontu Samochodów Asjażka Inż. Porebskiego. Pod kierunkiem autora kursy korespondencyjne Instytut Szerzenia Praktycznej Wiedzy Przemysłowej, Warszawa Nowy świat 17. zdw 59 513

Najpiękniejsze

kostjumy maskowe wypożycza Femina, Fredry 3. zdw 59 545

Przerabiam

naprawiam garsonki swetry, pulowery itp. „Trico” Szymanowskiego 10, III. Pw 8102-1.48

Chemicznie

czyści, farbuje, piśnie, mereżkuje, okrekuje, haftuje tania szybko i dobrze. „Haftopis”, Woźna 10. Pw 8421-3.29

Dywany

reparuje Tabernack ul. Raczyńskich 2, parter lewo przy Placu Bernardyńskim 4 w 2 677

Chiromantka

przyjezdna przepowiada przyszłość, teraźniejszość, przeszłość, dobrze wróży z rak kart Rom Szymanowskiego 8, podwórze parter, lewo przy Placu świętokrzyskim. zdw 60 312

Obiady

prywatne, kuchnia kresowa, tylko na świeżym mięsie, Waly Zygmunta Augusta 1 II p. prawo (narożnik ul. św. Marcina) zdw 60 049

Detektyw

zdolny potrzebny, Sprawa prywatna, Kurjer zdw 60 120

Jasnovidz

Pewuki, ekspertyza pism, telepatia, psychoterapia, Woźna 18, III. zdw 60 145

Gdzie

można się wyuczyć manicure. — Oferty Kurjer zdw 60 141

Filet

serwety usadzenia tanio Stryczyńska, Focha 28. zdw 60 131

Filet

wyuczam, Stryczyńska, Focha 28 zdw 60 130

Krawcowa

bielizniarka poleca się w dom. także reparacje. Grembowska, Strzelecka 3 b, u Podbielskich, zdw 60 170

Najslawniejsza wróżka

chiromantka przyjechała z Warszawy na czas krótki która przepowiada przeszłość, teraźniejszość, przyszłość. Aleje Marcinkowskiego 20 w podwórzu, dom tymy, prawo drugie piętro. zdw 60 228

Emerytura

Kto jest dokładnie obeznany z prawem emerytalnym i udzieli prawnej porady za wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 60 052

Do

szczęścia małżeńskiego przyczynia się przewidywaniem dobra pościel! Za nasze inety i droższki udzielałmy pełnej gwarancji. Mamy olbrzymi wybór i najniższe ceny. — Schubert & Adamczewski, Stary Rynek 85, narożnik ulicy Rynekowej. Pw 8 711 4.10

Modelki

potrzebne. Radziejewski, obok kł. Stylowego, fryzjer. zdw 60 199

Obiady

na maśle tańsze. — Nowy Rynek 14/15, parter, lewo. zdw 60 193

Obiady

kresowe, smaczne. Kantaka 8/9, brama prawo, III. zdw 60 214

23 OŻENKI

Inteligentna

przystojna; niebiedna jedynaczka nawiąże kontakty towarzyski z odpowiednim lekarzem lub aptekarzem w celu matrymonialnym. Zgłoszenia wraz z fotografią proszę nadesłać do Kurjera zdw 60 035

Który

z panów szlachetnych da nazwisko biednej kobiecie i dziecku. Zgłoszenia do Kurjera zdw 60 079

Dla

mej córki, miłej blondynki, posiadającej dom z składem (22 000) poszukuje na I. hipotekę do 8 000 od młodszego kawalera później ożenek. Pośrednictwo rodziny mile widziane. Oferty Kurjer zdw 60 161

Poszukuje

towarzysza do lat 70. Posiadam ładne duże mieszkanie, kilka tysięcy zł. Cel matrymonialny. — Oferty Kurjer zdw 61 326

Dla wdowca

ca. lat 43, posiadającego dobrze prosperujące przedsiębiorstwo handlowe, własne nieruchomości ca. 170.000, poszukuje się wdówki lub starszej panny celem ożenku, z odpowiednim majątkiem. Pośrednictwo rodziny ewentualnie pożądan. Oferty z fotografią, którą natychmiast się zwraca, uprasza się do Kurjera pod zdw 60 367. Dyskrecja rzecz honorowa.

24 NAUKA

Kursy stenografii

pisania na maszynie n. Kantaka 1 II. piętro zdw 55 203

Antoszewskiego

Szkoła Tańców Zielona 3. zdw 59 317

Szkoła Tańców

Modernistycznych Jarosława Średzińskiego zapisy Strzelecka 3 zdw 58 702

Tanie kursy tańców

Opaliński, 27 Grudnia 19. II. zdw 59 789

Akademja Tańców

Wituskowskich, Dom Rzemieślniczy, Ratajczaka. Pw 8420-3.30

Tańców nowoczesnych

wyczu bez względu na zdolności szybki wzorowo — dyplomowany profesor — baletmistrz Szczyrek. Dom Rzemieślniczy Waly Zygmunta Augusta 15. — Zgłoszenia lekcje osobiste każdego czasu. zdw 60 028

Niemki

mogącej uczyć niemieckiego szuka Małopolanin. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 160

Udziałem

polskiego, francuskiego niemieckiego. Piekary 10, III piętro, lewo. zdw 60 156

Kroju

i modelowania krawiecczyni damskiej ucze korespondencyjnie (listownie) najnowsza, najłatwiejsza i najtańsza, nikomu nieznana metoda, opatentowana w październiku 1930 r. Szybki i dobry wynik nauki gwarantowany. Zauiisy przyjmują mistrzyni Wiśniewska. Dobrucka, odznaczona najwyższą nagrodą: — „Grand Prix” złotymi medalami i dyplomami. Warszawa, Nieca 12. Na portu załączając znaczek pocztowy. Pw 8 608-62.02

Jedynie na świecie

niebawale ciekawe kursy korespondencyjne dobrego wychowania i sztuki życia. Niezwykle niska opłata. Bezpłatne pamiatki. Cwiczenia i zadania. Bezpłatna broszura wyjaśniająca przesyła: „Dobry Ton”. Warszawa, Królowska 23. n/7 332

Kto

wyuczy prasowania sztywnej bielizny, wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 50 335

Lekcyj

języka niemieckiego, francuskiego, włoskiego gry fortepianowej udzielam gruntownie 15 zł miesięcznie. Czachowska Fr Ratajczaka 13, parter. zdw 60 325

25 MUZYKA

Muzyków

do sektetu poszukuje. Kurjer zdw 60 638

Fortepian

do wydzierżawienia na przystępnych warunkach. Wiadomości w Czystelni dla Kobiet ul. Kantaka 8/9. zdw 59 689

Nauczyciel

muzyki udziela gruntownie lekcji gry fortepianowej i organowej. Betlejewski ul. Matejski 33. zdw 59 753

Lekcyj

forteplanu udziela nauczycielka niedrogo. Ratajczaka 10, I. zdw 60 179

26 ROZRYWKA

Najmilszą

rozrywka jest dobra książka z Wypożyczalni Dippla, plac Wolności 11. zdw 60 271

Kino „Kapitol“

Półwiejska 2 — W mocy awanturnika z Harry Piellem. zdw 60 231

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy p. jednej trzeciej cenie drobnych.

Emeryt szkół średnich zawodowych

poszukuje posady jako nauczyciel książkowy korespondent itp. Na żądanie stawi kaucję Oferty Kurjer zdw 58 486

Stenotypistka

polsko niemiecka stenografia poszukuje posady. Oferty uprasza Kurjer zdw 59 402

Fryzjerski

pomocnik damsko - męski, obeznany, ondulator, manicurzysta. poszukuje posady od 1. 2. 31. — Oferty Kurjer Poznański n/7 321

Buchalter

z kwalifikacjami, wszechstronna praktyka z dużych uprzednio wionych dóbr ziemskich, leśnych poszukuje posady najchętniej do miasta lub większych dóbr. Zgłaszać Koidas, p.ż. Siomnik Miechowski. zdw 59 377

Stenotypistka

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer
zdw 60 025

Dyplomowany
mistrz ślusarski, narzędziarz lat
26 z ukończoną 2 letnią szkołą
techniczną poszukuje odpowied-
niej posady Łaskawe oferty pro-
szę skierować Kurjer Poznański
zdw 60 024

Służąca
młoda, uczciwa, pracowita. po-
szukuje posady i lutego do wszel-
kich prac domowych. Pościel
własna. Oferty Kurjer
zdw 60 023

Gukiernik
piekacz (młody) poszukuje posady.
Miejscowość obojetna. Zgło-
szenia do Kurjera zdw 60 068

Dziewczyna
z gotowaniem, uczciwa, pracowita
szuka posady od 1. lutego. Oferty
Kurjer zdw 60 061

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego -
najchętniej do starszej osoby od
1. Oferty Kurjer zdw 60 060

Posługi
na cały dzień bez spania. Oferty
Kurjer zdw 60 058

Panna
która już była jako niania umie-
jąca szyc, poszukuje posady do
dzieci od 1. zajmie się całkowi-
cie. Oferty Kurjer zdw 60 055

Maszynistka
błagie, pisząca po polsku, niemiecku
poszukuje posady. Oferty
Kurjer zdw 60 050

Posługi
przedpołudniowe poszukuje. -
Oferty Kurjer zdw 60 043

1 000 kaucji
słóże za otrzymanie posady woź-
nego lub jakiejś innej pracy fi-
zycznej. Agenci wykłuczani. Zgło-
szenia Kurjer zdw 60 273

Szofer - ogrodnik
kawaler z kilkuletnią praktyką
poszukuje posady od 15. 2. lub
później. Łaskawe zgłoszenia
przyjmuje Stanisław Kasprowicz,
Poznań, ul. Madziwskiego 13,
zdw 60 087

Podróżujący
lat 26, żonaty, branży hurt. kolo-
njalnej, dzielny w swym zawdzie
dobrze zaprowadzony, poszukuje
zastępstwa poważnych firm. -
Świadczenia i referencje bardzo
dobre. Gwarancja do dyspozycji.
Łaskawe zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 60 105

Poszukuje
posługi za spaniem lub do dzieci
na cały dzień. Oferty Kurjer
zdw 60 102

Dziewczyna
starsza poszukuje posady z goto-
waniem i praniem do prac domo-
wych u mniejszej rodziny, w spo-
kojnym domu. Zgłoszenia Kurjer
zdw 60 101

Dziewczyna
wiejska starsza, poszukuje posady
w skromnym i religijnym do-
mu od zaraz lub 15 lutego. Oferty
Kurjer zdw 60 100

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer
zdw 60 093

Panienska
z prowincji poszukuje posady do
prac domowych z szyciem. Łaskawe
zgłoszenia do Kurjera Po-
znańskiego zdw 60 092

Młynarz
dzielny w swym zawdzie, pracowal
w większych młynach parow-
ych i motorowych, posiada do-
bre referencje, poszukuje natych-
miast posady. Łaskawe zgłoszenia:
Agentura Kurjera Poznań-
skiego, Leszno, Komeniusza 42,
nr 7359

DZISIAJ W KINIE

- Aurora:** „Przygoda w nocnym expresse”
- Apollo:** „Pochodnia”
- Casino:** „Ulubienica Maha radży”
- Colosseum:** „Człowiek, który kręcił”
- Corso:** „Królowa Puszczy”
- Edison:** „Prawo męża”
- Harfa:** „W państwie zielonego smoka”
- Kapitol:** „W mocy awanturnika”
- Metropolis:** „Wilki i szakale morza”
- Orzel:** „Harold Loyd - ma pecha” oraz „1000 dolarów nagrody”
- Odeon:** „Pod przegierzem hańby”
- Renaissance:** „Wyspa zatopionych okrętów” i „Ważność na wolności”
- Słońce:** „Mój słończko”
- Stylowe - Teatr Rewja:** „Bigos na Maderze”
- Wilsona:** „Syn szefa”

Tanio! - Jeszcze taniej!

Oto hasło tegorocznego Białego Tygodnia! Szczegóły w sobotę! Upraszam o przybycie!

Kałamajski

Pw 5 612/13-4,78/79

Sierota
uczciwa poszukuje posługi zaraz
Oferty Kurjer zdw 60 076

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego
z gotowaniem od 1. lutego. Oferty
Kurjer zdw 60 118

Maturzystka
poszukuje praktyki w aptece.
Łaskawe zgłoszenia Kurjer
zdw 60 115

Krawcowa
szuka pracy. Oferty Kurjer
zdw 60 290

Biuralistka
młodsza szuka posady. Oferty
Kurjer zdw 60 386

Dziewczyna
uczciwa sumienna z gotowaniem
praniem poszukuje posady od 1.
II. lub 15. II. Oferty Kurjer
zdw 60 251

Dziewczyna
uczciwa, czysta, z dobrymi świadczeniami
z gotowaniem bez prania
od 1. lutego, poszukuje posady.
Oferty Kurjer zdw 60 249

Szofer
kawaler poszukuje posady zaraz
lub później. Zgłoszenia Kurjer
zdw 60 317

Szukam
prania i posługi dwa razy w ty-
godniu. Oferty Kurjer zdw 60 324

Dziewczyna
która już była u dzieci, przyjmuje
posadę od 15. II. najchętniej do
dwójki dzieci. Oferty Kurjer
zdw 60 323

Służąca
młoda, zdrowa do wszystkiego,
cośkolwiek gotowania, przyjmie
posadę od 15. II. Oferty proszę
do Kurjera zdw 60 322

Wiejska
posługaczka szuka posługi. Oferty
Kurjer zdw 60 098

Dziewczyna
szuka posady do wszelkich prac
domowych od 1. lutego. - Oferty
Kurjer zdw 60 276

Tokarz ślusarz
dobry fachowiec, uczciwy kawaler,
poszukuje zatrudnienia. Kurjer
zdw 60 343

2 000 zł
kaucji, lub wypożyczyć pod zastaw
na posadę magazyniera, biurowego.
Kurjer zdw 60 341

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem szuka po-
sady od 1. II. do dwóch lub sa-
motnej osoby. Oferty Kurjer
zdw 60 220

Służąca
młodsza poszukuje posady od 1.
II. cośkolwiek z gotowaniem. -
Oferty Kurjer zdw 60 246

Żelazniak
lat 23, obeznany gruntownie z
kartotekami i kalkulacją. Łaskawe
zgłoszenia Kurjer zdw 60 370

Generalne
zastępstwo na dobre artykuły
przyjmie handlowiec, gwarancja
20 tysięcy. Oferty Kurjer
zdw 60 369

Książkowy
młody, dzielny, poszukuje posady.
Oferty Kurjer zdw 60 260

Młoda
uczciwa dziewczyna z prowincji
szuka posady od 1. lutego do
wszystkiego. Oferty Kurjer
zdw 60 376

Kasjerka ekspedjentka
działa, kilka lat praktyki, po-
szukuje odpowiedniej posady.
Branża obojetna. Oferty Kurjer
zdw 60 374

Poszukuje
posługi i prania. Oferty Kurjer
zdw 60 083

Uczennica
poszukuje posady do składu,
branża obojetna. Oferty Ore-
downik j 5 445

Dziewczyna
kucharka samodzielna, sumienna,
spokojna, lubiąca hodowlę dro-
bni, przyjmie stałą posadę na
wsi lub w mieście, możliwie u
ksiedza. Oferty Kurjer zdw 60 318

Ekspedjentka
poszukuje posady do składu cu-
kierniczo piekarskiego lub kolo-
njalnego od 1. lutego. Oferty Kur-
jer zdw 59 753

Sierota
uczciwa poszukuje posady do
dzieci od 1. 2. Oferty Kurjer
zdw 59 780

Służąca
samodzielna, z dobrem gotowa-
niem, szuka posady od pierwszego
lub później. Oferty Kurjer
zdw 59 809

Starszy kupiec
przyjmuje posadę w biurze za
skromną pensję. Może złożyć kauc-
ję lub wziąć udział w interesie
Oferty do Kurjera Poznańskiego
pod zdw 59 785

Dziewczyna
starsza z dobrem gotowaniem do
wszystkiego z dobrymi polecen-
iami szuka posady. Oferty Kurjer
zdw 59 670

Ślusarz
inwalida wojenny poszukuje pra-
cy jakiegokolwiek, choć nie w
branży. Zgłoszenia Kurjer
zdw 59 700

Biały Tydzień!
który łączy w sobie 2 przeci-
wności: wysoki gatunek,
niskie ceny, **urządzą od**
29. I. do 15. II. 31 r. Po-
miedzy innymi sprzedaje:
Koszule damskie dzienne
z dobrego płótna po
zł 1,90, 2,50, Nasauk
zł 3,60, 3,75 i 3,95. Ko-
szule damskie nocne
zł 3,90, 4,50, Nasauk
zł 5,75, 5,90 i 6,50. Kom-
binacje zł 4,50, 4,75.
Oprócz tego udzielam na
moje ceny normalne 100%
rabatu. Pw 374-9

M. Wojtkiewicz,
Poznań, ul. Nowa nr 11
Bielizna damska, dziecięca
i pościelowa własnego wyro-
bu. Hafty i koronki z metra.

Gospodyni
z ukończoną szkołą gospodarczą
poszukuje zaraz posady najchę-
tniej u samotnej osoby. Oferty
Kurjer zdw 59 781

Dziewczyna
czysta, sumienna do wszystkiego
z gotowaniem i z prasowaniem
stytwej bielizny poszukuje po-
sady u młodej rodziny od 1. II. 31.
Zgłoszenia Kurjer zdw 59 902

Osoba
uczciwa zna wszelkie prace do-
mowe oraz gotowanie szuka po-
sady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer
zdw 50 001

Służąca
uczciwa z dobrem gotowaniem
do bezdzietnego małżeństwa lub
samotnej osoby długoletnie świ-
dectwa zaraz. Zgłoszenia do Ku-
rjera zdw 60 017

Gospodyni
wiejska w średnim wieku na-
wskroś sumienna, z porządnego
domu szuka posady na probostwo
lub do religijnego państwa -
Zgłoszenia uprasza Kurjer Po-
znański zdw 59 697

Bufetowa
sumienna poszukuje posady je-
zyk polski, niemiecki. Oferty Ku-
rjer zdw 59 722

Praczką
prasowaczka pierwszorzędna szu-
ka prania. Oferty Kurjer
zdw 59 721

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer
zdw 59 754

Początkująca
maszynistka poszukuje posady
uczciwie do uprzątnia zakładu
dentystycznego. Krencowa Jak-
owa 14. zdw 60 127

28 WOLNE MIEJSCA

Elew aptekarski
z maturą potrzebny od 1. 2. lub
później, co najmniej 1/2 roczna
praktyka. Zgłoszenia z podaniem
warunków do Kurjera
zdw 59 512

Potrzebna
od natychmiast, utynowana ma-
szynistka z dokładną znajomo-
ścią francuskiego w mowie i
piśmie. Oferty do Kurjera
zdw 59 279

Magisterkę
władającą językiem niemieckim,
z dobrą praktyką i pierwszorzęd-
nymi referencjami, przyjmie od
1. kwietnia b. r. Zielona Apteka,
Wejherowo. zdw 2 684

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem,
czysta i sumienna, potrzebna od
1. 2. Poznań-Rataje Wiktor Ba-
ranowski, ulica do Starołęki
zdw 59 656

Apteka
w Poznaniu poszukuje zaraz
sily żeńskiej, wykwalifikowanej
w taksowaniu recept i pisaniu
rachunków aptecznych, na ca. 10
dni w miesiącu około 1-szego. -
Uprasza się o podanie warunków
do Kurjera zdw 59 818

Zastępstwo
na drukarsko - litograficzne od-
daje poważnemu panu mającym
znajomość w sferach kupieckich
i przemysłowych. Zgłoszenia ek-
spedycja Kurjera pod nr 7 329

Chcesz
otrzymać posadę? Nauce się pi-
sać na maszynie „Remington”.
Zapisy codziennie w firmie Block-
Brun w Poznaniu, Plac Wolno-
ści 8, I. piętro. Pw 7 504-32,111

Zarobek
dajemy osobom inteligentnym
mogącym poświęcić nieco wolne
go czasu bez uszczerbku dla
swoich zajęć i bez narażenia god-
ności stanu. Fachowość zbytecz-
na. Zgłoszenia z adresem do
Kredytowy Lwów Wało-
wa 11a. Dla pracujących już w
dziale obligacji specjalne warun-
ki. Pw 8096 72,3

Chcesz
otrzymać posadę? Musisz ukoń-
czyć kursy fałszywe koresponden-
cyjne im profesora Sekulowicza
Warszawa Żurawia 42. Kursy
wyuczają listownie buchalterji
rachunkowość, kupieckiej kores-
pondencji handlowej stenografji
nauki handlu prawa kaligrafji
pisania na maszynach towaro-
znawstwa angielskiego francu-
skiego niemieckiego piśmowni
gramatyki polskiej oraz ekonomji
Po ukończeniu świadectwa za-
dajcie prospektów. Pw 6337

Stenotypistka
biegła w polskim i niemieckim
poszukuje zaraz posady. Oferty
Kurjer rw 12 920

Pokojuowa
porządna, czysta, akurata, naj-
chętniej wiejska, potrzebna Wa-
ly Jagiello 22, II. prawo, naroż-
nik Półwiejskiej. zdw 60 071

Krawcowej
dobrej do domu poszukuje zaraz.
Adres Kurjer zdw 60 044

Panienska
początkująca do prac biurowych
potrzebna. Oferty Kurjer
zdw 60 224

Służąca
skromna, uczciwa, z praniem po-
trzebna 1 lutego. Szamarzewskie-
go 8, I. lewo. zdw 60 212

Służąca
potrzebna 1. 2. z gotowaniem oraz
do wszelkich prac domowych. -
Zgłoszenia Skibińska, Grobla
29a. rw 12 937

Dziewczę
uczciwie do uprzątnia zakładu
dentystycznego. Krencowa Jak-
owa 14. zdw 60 127

Służąca
do wszystkiego od 1. 2. potrzebna
Skryta 14, parter lewo. zdw 60 158

Służąca
bez gotowania potrzebna. Ba-
chorska, Jackowskiego 9.
zdw 60 151

Służąca
czysta, uczciwa, umiejąca gó-
wać, do wszystkich prac potrzeb-
na zaraz. Zgłoszenia 6-8, Wiel-
kie Garbary 18, II. lewo.
zdw 60 200

Służąca
do wszystkiego potrzebna od 1. 2.
Zgłoszenia od 4-7. Pluciński,
Piotra Wawrzyniaka 43, dom o-
grodowy, parter, lewo. zdw 60 198

Rytownik
potrzebny. Świadczenia Kurjer
zdw 60 211

Poszukuje
bufetowej 1000 zł kaucji, bufet
na własny rachunek. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 59 634

Poszukuje
dziewczyny do dziecka. Adres
Kurjer zdw 60 091

Dzielną
fryzjerkę na wyjazd może się
złożyć. A. Stankowski, Aleje
Marcinkowskiego 13. zdw 60 114

Kucharka
wiejska w średnim wieku z do-
brzym gotowaniem do 3 osób po-
trzebna od 1. 2. Zgłoszenia tylko
od 3-7 Sokółowska, St Knapow-
skiego 23, Górczyn zdw 60 108

Ekspedjentka
która maszyną do szycia haftuje
Kurjer zdw 60 143

Służąca
zaraz potrzebna. Oleżyński Pocz-
towa 29. zdw 60 135

Służąca
do wszystkiego z praniem od 1. 2.
Śniadeckiego 13, II lewo,
zdw 60 133

Humor zagraniczny

— A więc pańska żona sypia godzinę po obiedzie?
— Czemu pan nie robi tak samo?
— Jakto? Miałbym przespać jedyną z całego dnia
spokojną godzinę?
(Judge, N. Jork). S. F.

Przedpłata
na luty 1931. za oba wydania razem włącznie tygodniowego do-
datku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Po-
znaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50 z odnośnikiem
do domu w Poznaniu zł 4,70 z odnośnikiem przez pocztę poza P. -
kwartalnie zł 15,00 - odd. opaska w Polsce zł 9,00 - odd. opaska w
wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci
nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.
W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami. materiał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. - P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu
redakcyjnego 75 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu
150 gr. przed wiadomościami potocznymi 240 gr. od 1-lamowego milim-
etru porannego przyjmujemy do godz. 13.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do
wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt, do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłosze-
nia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem
a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.